Realizarea noii ordini înseamnă, în fond, soluționarea marilor și complexelor probleme ce confruntă astăzi omenirea. Viața însăși evidențiază pregnant consecințele deosebit de negative pe care toate statele le resimt datorită existenței unei flagrante asimetrii în nivelurile dezvoltării economice ale diverselor țări — poate cea mai gravă disproporție din lumea contemporană. Dacă, într-adevăr, subdezvoltarea, decalajele sînt o urmare a realizării prosperității unor state pe baza asupririi altora, aceasta nu semnifică nicidecum că menținerea și perpetuarea lor ar dezavantaja numai țările slab dezvoltate. În fapt, existența decalajelor afectează întreaga omenire. Subdezvoltarea unor vaste regiuni ale lumii echivalează cu îngrădirea punerii în valoare a unei părți importante din resursele economico-materiale ale globului ; efectele se răsfrîng, desigur, în primul rînd asupra popoarelor din țările pe teritoriul cărora funcționează mecanismele subdezvoltării, dar și asupra tuturor celorlalte popoare, asupra economiei mondiale în ansamblul ei. Menținerea împărțirii lumii în țări industrializate și slab industrializate constituie o barieră în calea participării pe bază de egalitate a tuturor statelor la schimburile internaționale, precum și în calea angrenării ample, active, a tuturor țărilor în circuitul economic mondial, fiind, astfel, o frînă în amplificarea nestingherită a însuși acestui circuit. Decalajele reprezintă factori de îngustare a pieței mondiale, avînd, ca atare, în ultimă instanță, consecințe pe linia reducerii posibilităților de dezvoltare și a țărilor înaintate economic. Prin urmare, decalajele împiedică dezvoltarea armonioasă a economiei mondiale și expansiunea echilibrată a schimburilor internaționale. În același timp, determinînd izbitoare discrepanțe între state în ce privește condițiile de progres și viață ale popoarelor, ele generează frustrare, suspiciuni, animozitate, constituind o sursă permanentă de tensiune pe plan politic internațional. Ca atare, asigurarea ridicării economico-sociale a tuturor statelor, egalizarea nivelurilor lor de dezvoltare — cerințe majore ale epocii noastre, componente fundamentale ale edificării unei noi ordini economice internaționale — se arată a fi în interesul direct al tuturor țărilor, al progresului întregii umanități, al cauzei conlucrării între popoare și păcii în lume.

Asemenea asigurării condițiilor pentru dezvoltarea multilaterală a tuturor țărilor, în interesul general se dovedește a fi soluționarea altor mari și complexe probleme actuale, a căror rezolvare reciproc avantajoasă, pe baze echitabile, democratice, se integrează deopotrivă în procesul făuririi unei noi ordini economice internaționale.

De importanță vitală pentru întreaga omenire, pentru viitorul însuși al civilizației umane este soluționarea problemei materiilor prime și energiei, cu participarea tuturor, pe baza dreptului fiecărui popor de a-și exercita suveranitatea asupra propriilor resurse, de a le folosi și pune în valoare în beneficiul național, și, în același timp, pe baza dreptului de acces al tuturor țărilor la sursele de energie și materii prime. În interesul tuturor este de a se stabili un preț echitabil atît pentru producătorii exportatori, cît și pentru consumatorii importatori ai materiilor prime, în corelație cu prețul produselor industriale, cealaltă mare categorie de mărfuri ce face obiectul schimburilor internaționale. Un raport just între aceste prețuri este de natură să permită valorificarea remuneratorie a resurselor pentru producătorii de materii prime și energie, obținerea unor cîștiguri rationale de către producătorii industriali, crearea condițiilor pentru desfășurarea unui comerț care să ofere avantaje fiecăruia dintre participanți și, deci, pentru impulsionarea dezvoltării tuturor.

O însemnătate majoră pentru existența și progresul întregii omeniri prezintă, de asemenea, soluționarea problemei alimentației mondiale, impunîndu-se o amplă colaborare internațională în vederea stimulării producției agricole, în special în țările în curs de dezvoltare, astfel încît, pe baza generalizării aplicării tehnologiilor agricole avansate, să se asigure necesarul adecvat de hrană tuturor locuitorilor globului.

Cauza progresului general reclamă ca tuturor țărilor să li se înlesnească posibilitatea de a beneficia de cuceririle științei și tehnicii, accesul larg la acestea reprezentînd o condiție de bază a lichidării anacronicei împărțiri a lumii în state industriale și state cu economii nediversificate, a valorificării superioare și în folosul tuturor a resurselor materiale și umane ale globului, a realizării unor schimburi economice internaționale eficiente și reciproc avantajoase.

Dezvoltarea armonioasă a economiei mondiale, a fiecăreia din economiile naționale presupune asigurarea unui cadru firesc și neîngrădit de desfășurare a colaborării economice internaționale, pe bazele deplinei echități și egalități în drepturi. Măsurile restrictive împietează puternic asupra expansiunii echilibrate a comerțului mondial, asupra conlucrării economice internaționale, evidențiindu-se, ca atare, cerința de a se întreprinde măsuri hotărîte pentru eliminarea barierelor artificiale, a oricăror discriminări tarifare și netarifare, pentru așezarea pe baze stabile a relațiilor valutar-financiare, pentru abordarea într-un spirit nou a problemelor monetare și organizarea unui nou sistem valutar internațional, universal și echitabil, care să permită întărirea monedelor naționale, statornicirea unor cursuri de schimb reale, fundamentate economic, stabilitatea acestora.

Tendințele manifestate, în ultimul timp, în economia mondială, criza de energie, criza materiilor prime, criza monetară, prin greutățile create multor țări ale lumii, prin repercusiunile lor resimțite de toate statele, au relevat, cu o deosebită pregnanță, faptul că nici o țară — oricît de mare ar fi potențialul ei, oricît de dezvoltată ar fi — nu se poate sustrage, astăzi, urmărilor unor fenomene și manifestări de criză din economia mondială și că, deci, este în interesul tuturor statelor de a acționa pe plan practic în direcția eliminării oricăror asemenea dezechilibre, discrepanțe și fenomene.

Se dovedește că, sub toate aspectele, coordonatele, componentele și direcțiile sale, noua ordine economică și politică internațională — ca alternativă rațională la actualele stări de lucruri, ca modalitate eficientă de a evita confruntările și de a afirma colaborarea — constituie o cauză generală și este nu numai în interesul economic direct al tuturor țărilor și popoarelor, ci și în interesul politic nemijlocit al acestora. Instaurarea noii ordini internaționale trebuie să fie, de aceea, rodul înțelegerii și conlucrării tuturor țărilor, fără deosebire de mărime, nivel de dezvoltare, situare geografică sau orînduire socială.

Este în interesul însuși al țărilor capitaliste dezvoltate de a participa constructiv la eforturile generale vizînd instaurarea noii ordini internaționale, marile și complexele probleme economice actuale neputînd fi soluționate separat, ci numai la scară globală. De altfel — așa cum practica însăși, experiența au arătat — caracterul multisectorial al acestor probleme a refuzat încercările de abordare parțială, trunchiată sau limitată, iar caracterul global-mondial al noii ordini a negat, făcîndu-le să eșueze, tendințele de abordare cu participare restrînsă, sau de la grup la grup. S-a impus, cu evidență, concluzia că problemele crizei economice, ale noii ordini trebuie dezbătute și rezolvate cu participarea tuturor țărilor, respectiv în cadrul instituțional al Națiunilor Unite, ce corespunde tocmai acestei exigențe. De o deosebită importanță ar fi pe această linie — cum releva în expunerea menționată tovarășul Nicolae Ceaușescu — organizarea unei sesiuni speciale a O.N.U. consacrată noii ordini economice internaționale, care să stabilească principiile, orientările și căile pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unor relații internaționale de tip nou, bazate pe deplină egalitate și echitate.

Acționînd neobosit pentru edificarea noii ordini internaționale, România pornește de la misiunea de înaltă responsabilitate ce revine țărilor socialiste pe arena mondială în promovarea unei lumi noi, mai bune și mai drepte, în sprijinirea, în spirit de solidaritate militantă, a luptei și eforturilor țărilor în curs de dezvoltare pentru prosperitate, pentru înlăturarea racilelor și consecințelor generate de practicile imperialiste. **„Trebuie să pornim de la faptul** — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu — că lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale, promovarea unor relații economice bazate pe principii de deplină egalitate și echitate constituie, în fond, o continuare nemijlocită a luptei împotriva imperialismului și colonialismului. Iată de ce este necesar să se unească într-un tot unitar mișcarea revoluționară cu lupta pentru lichidarea subdezvoltării, pentru făurirea noii ordini economice și politice internaționale. Considerăm că țările socialiste, partidele comuniste și muncitorești, mișcarea revoluționară, toate forțele progresiste, democratice, trebuie să sprijine activ această luptă, să ocupe un loc important în eforturile pentru realizarea acestor obiective majore ale lumii de azi. Inclusiv partidele comuniste din țările capitaliste dezvoltate au obligația de a sprijini activ cererile drepte ale popoarelor în curs de dezvoltare, de a participa nemijlocit și cu toată forța la eforturile pentru instaurarea noii ordini economice internaționale“.**

În concepția partidului și statului nostru, noua ordine economică și politică mondială constituie o componentă fundamentală a procesului de transformare pe baze noi a omenirii, realizarea ei înscriindu-se, atît sub aspectul necesității, cît și al posibilității, în sensul dialecticii sociale de la inferior la superior, al evoluției societății umane, în sensul repudierii vechiului și promovării noului în viața internațională. Animată de nobilele idealuri ale democrației și progresului pe plan mondial, România și-a orientat în mod ferm întreaga activitate internațională în direcția contribuției concrete, cu ideea și fapta, la instaurarea noii ordini, cu convingerea nestrămutată că, astfel, acționează pentru asigurarea dezvoltării tuturor țărilor și popoarelor, pentru înfăptuirea destinderii, securității și păcii, pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte.

dr. Ilie Șerbănescu

Exigențe ale dezarmării

Necesitatea demilitarizării urgente a spațiului cosmic (II)

Nicolae Ecobescu

2. Acest „rol de destabilizare" al cursei înarmărilor în spațiul cosmic este sporit de dificultatea asigurării unui control credibil și eficient al activităților militare în spațiul extraatmosferic și de riscul unor incidente și accidente cu urmări imprevizibile pentru mediul înconjurător și pacea mondială.

Se cere însă subliniat în mod deosebit celălalt aspect major — inegalitatea șanselor între puterile spațiale, pe de o parte, și țările mici și mijlocii, în curs de dezvoltare, nealiniate, nenucleare, pe de altă parte, în privința posibilităților, materiale înainte de toate, de a desfășura activități cu caracter militar în spațiul extraatmosferic. Rezultatul îl constituie, între altele, accentuarea uriașelor decalaje militare care separă cele două categorii de țări, cu toată gama implicațiilor politice, economice și militare ce derivă dintr-o atare situație.

3. Dinamica extrem de rapidă și un pronunțat caracter selectiv, imprimate de progresele științifice și tehnologice, constituie o altă caracteristică a activităților militare în spațiul cosmic. În afara sateliților militari de cele mai variate destinații, activitățile militare în spațiul extraterestru permit statelor mari, care sînt în măsură să realizeze asemenea proiecte, punerea la punct și perfecționarea continuă a unor arme nucleare sau convenționale cu o mare capacitate de distrugere, precizie de lovire a țintelor și eficiență militar strategică, asigurîndu-le în unele domenii un regim de monopol sau cvasimonopol.

4. O trăsătură distinctivă a cursei înarmărilor spațiale, care evidențiază caracterul injust, discriminatoriu și exclusivist al celor mai multe din programele cosmice cu destinație militară, este configurată de acțiunea sateliților de recunoaștere. Culegerea de informații pe această cale a devenit o practică curentă ce se efectuează asupra tuturor țărilor. Informațiile acestea privesc totalitatea activităților ce se desfășoară pe teritoriul național în diferite state ale lumii — militare, economice și de altă natură. Informațiile astfel obținute rămîn în posesia exclusivă a marilor puteri. S-a creat în acest fel o situație fără precedent în istorie, cînd un număr foarte limitat de state efectuează permanent, în condiții de pace, un control întins, aproape nelimitat, asupra întregii lumi, ceea ce comportă, evident, riscuri și implicații deosebit de grave.

5. Pericolele pentru pacea și securitatea internațională, în primul rînd pentru țările mici și mijlocii, în curs de dezvoltare, nenucleare, rezultînd din extinderea cursei înarmărilor în spațiul cosmic, îmbracă o multitudine de aspecte, de o mare nocivitate.

Astfel, prin însăși natura lor, activitățile militare în spațiul extraatmosferic pericliteză destinderea, pacea și securitatea internațională, favorizează politica bazată pe forță, produc încordare, teamă și neîncredere. Aceste activități apar și mai periculoase în etapa actuală cînd asistăm, pentru prima dată în epoca postbelică, la o intensificare a luptei pentru reîmpărțirea lumii în zone și sfere de influență, cu toate primejdiile pe care le generează, inclusiv pericolul unui război nuclear.

Sub raport economic, social și tehnico-științific, competiția militară în spațiul cosmic determină înscrierea cursei înarmărilor pe o nouă spirală, și mai costisitoare și împovărătoare, date fiind resursele financiare, tehnice, științifice și umane pe care le necesită.

În sfîrșit, pe plan militar-strategic, varietatea proiectelor și programelor spațiale urmărind scopuri distructive creează o situație calitativ nouă, cu un grad de periculozitate fără precedent, cînd întreaga umanitate se vede amenințată de acțiunile întreprinse în Cosmos de un număr restrîns de state.

■

Cele ce preced demonstrează elocvent că spațiul cosmic a devenit deja, într-o măsură apreciabilă, un domeniu de predilecție al cursei moderne a înarmărilor. Se cuvine a se face precizarea că fenomenul a scăpat, în mare parte, atenției majorității covîrșitoare a statelor lumii și, în special, opiniei publice internaționale, cu toate că activitățile militare în spațiul extraatmosferic se desfășoară de aproape două decenii. Este, și aceasta, o dovadă că oamenii de pretutindeni sînt tentați, în chip firesc de altfel, să acorde atenție îndeosebi fenomenelor militare ce au loc pe Pămînt, implicațiilor cursei „terestre" a înarmărilor, manifestînd o preocupare sensibil mai redusă față de masiva pătrundere a factorului militar în spațiul cosmic și imensele primejdii derivînd din aceasta pentru întreaga umanitate. Explicația rezidă, cel puțin în parte, în împrejurarea că rezultatele spectaculoase și deosebit de încurajatoare pentru progresul civilizației umane obținute în cucerirea pașnică a Cosmosului au estompat, în bună măsură, amploarea, intensitatea și periculozitatea activităților pe plan militar în spațiul extraatmosferic ale cîtorva puteri militare, activități care, prin proporțiile și frecvența lor, depășesc, practic vorbind, pe cele din prima categorie.

Locuitorii Terrei nu realizează, în același timp, natura și dimensiunea exactă a pericolelor cărora le sînt expuși, ei și valorile pe care le-au creat, ignorînd faptul elementar că războiul spațial, deși se desfășoară într-un mediu „îndepărtat", afectează nemijlocit planeta noastră. „Războiul spațial" nu înseamnă necesarmente și exclusiv desfășurarea lui în Cosmos; prin mijloace, instrumente și metode spațiale, războiul va fi dirijat spre Pămînt, care-i va fi principala țintă. În ceea ce privește ciocnirile militare ce vor avea loc în Cosmos, ca atare (de exemplu, distrugerea reciprocă a sateliților militari), ele se vor repercuta, prin efectele lor, tot asupra globului terestru.

Din nefericire, Organizația Națiunilor Unite și diversele sale instituții nu s-au preocupat să informeze opinia publică, popoarele asupra primejdiilor pe care le antrenează activitățile militare în Cosmos. Consacrat aspectelor privind utilizările pașnice, Comitetul O.N.U. pentru spațiul extraatmosferic nu se ocupă decît cu totul sporadic și tangențial de unele aspecte militare. Problema aceasta n-a făcut pînă acum obiectul unei examinări și dezbateri aprofundate la Națiunile Unite. Secretariatul O.N.U. n-a întocmit nici un studiu de specialitate pe această temă de interes primordial pentru pacea și securitatea generală.

Dar nici statele nenucleare și nespațiale — fie ele mici, mijlocii ori mari — nu au făcut tot ce depinde de ele pentru a imprima un alt curs, o altă direcție — cu adevărat pașnică — activităților ce au loc în spațiul extraterestru. Nu se poate scăpa din vedere faptul elementar că tocmai aceste state sînt supuse unor grave primejdii rezultînd din acțiuni întreprinse în mod abuziv de cîteva puteri aparținînd cluburilor exclusiviste „nuclear" și „spațial". Este nu numai dreptul, ci și datoria acestor state de a acționa energic și pe un front larg pentru a se pune capăt situației actuale cînd ele sînt, în totalitatea lor, supuse supravegherii și controlului permanent, prin intermediul sateliților de observație ai cîtorva țări.

■

Dată fiind dimensiunea nouă pe care o aduc — nu numai pe planul cursei înarmărilor, ci și în eventualitatea unui conflict mondial — activitățile militare în Cosmos, în etapa actuală, se plasează la ordinea zilei, ca o problemă importantă și urgentă, demilitarizarea efectivă a spațiului extraatmosferic.

Ce este de făcut, ce se cere întreprins de către factorii de răspundere ai statelor pentru îngrădirea și eliminarea pericolelor generate de acțiunea factorului militar în spațiul cosmic ?

Este știut că, în urmă cu peste două decenii, la 4 octombrie 1957, a fost lansat primul satelit artificial al Pămîntului, eveniment epocal în cercetarea și cunoașterea spațiului cosmic. Totodată, s-a deschis și o etapă bivalentă în privința activităților omenirii în spațiul extraatmosferic : pe de o parte — explorarea și exploatarea spațiului cosmic în scopuri pașnice, obiectiv consacrat în rezoluțiile O.N.U. și în alte documente internaționale importante ; pe de altă parte — începerea unui proces în continuă amplificare de militarizare a spațiului extraatmosferic. La zece ani de la lansarea primului satelit artificial al Pămîntului, eforturile în direcția demilitarizării spațiului cosmic au marcat un prim pas important prin încheierea, la 27 ianuarie 1967, a Tratatului cu privire la principiile care guvernează activitatea statelor în explorarea și exploatarea spațiului ex-

traatmosferic, inclusiv Luna și celelalte corpuri cerești. Tratatul acesta statornicește cîteva postulate fundamentale extrem de importante pentru definirea statutului juridic al Cosmosului. Astfel, potrivit articolului I, explorarea și folosirea spațiului extraatmosferic, inclusiv Luna și celelalte corpuri cerești, „trebuie făcute spre binele și interesul tuturor țărilor, indiferent de gradul dezvoltării lor economice sau științifice ; ele sînt apanajul omenirii întregi". În concordanță cu acest principiu director, articolul III stabilește obligația conformității activităților desfășurate de statele participante în spațiul cosmic „cu dreptul internațional, inclusiv Carta Organizației Națiunilor Unite" , precum și subordonarea lor interesului „menținerii păcii și securității internaționale și al promovării cooperării și înțelegerii internaționale". În același spirit și pentru a asigura eficacitatea principiilor călăuzitoare, articolul IV al Tratatului consacră, **expressis verbis**, obligația părților de a nu plasa pe orbită în jurul Pămîntului „nici un obiect purtător de arme nucleare sau de orice alte feluri de arme de distrugere în masă", de a nu instala „asemenea arme pe corpurile cerești" și de a nu le plasa în spațiul extraatmosferic „în orice alt mod". Postulînd obligația folosirii Lunii și a celorlalte corpuri cerești „exclusiv în scopuri pașnice", același articol interzice stabilirea de baze militare, instalații și fortificații militare, experimentarea oricărui tip de arme și efectuarea de manevre militare pe corpurile cerești.

Acest tratat, deși are un rol important, atît prin obiectul interdicției cît, mai ales, prin principiile edictate, menite să guverneze activitățile statelor în spațiul extraatmosferic, care reprezintă o operă utilă, de pionierat în materie, are, totuși, o valoare limitată deoarece el nu împiedică desfășurarea oricărei activități militare în spațiul extraatmosferic așa cum s-ar putea crede la prima vedere. Dincolo de interdicțiile menționate expres în Tratat, în Cosmos, în special în imediata apropiere a atmosferei terestre, au loc intense activități, misiuni, experimentări cu caracter militar, desfășurate, în primul rînd, de puterile nucleare. Tratatul nu a prevenit proliferarea sateliților militari și, împrumutînd formula utilizată în Anuarul SIPRI pe anul 1978, „lasă spațiul larg deschis" pentru astfel de funcțiuni militare, cum sînt ghidarea armelor, culegerea de informații, staționarea pe orbită a sistemelor de arme nenucleare, inclusiv arme antisatelit.

Există, în afara Tratatului menționat, alte cîteva acorduri care limitează sau stabilesc unele reguli în privința activităților militare în spațiul extraatmosferic, dar și acestea sînt departe de a avea ca efect demilitarizarea completă a acestui spațiu.

A devenit astfel limpede că asigurarea unui regim exclusiv pașnic activităților spațiale postulează adoptarea neîntîrziată a unor măsuri hotărîte avînd drept finalitate reala demilitarizare a spațiului cosmic.

Desigur, problema este de o mare complexitate, dat fiind caracterul bivalent al aplicațiilor variatelor mecanisme și activități spațiale — pașnice și militare — dezvoltările ce se produc în Cosmos fiind concomitent extrem de promițătoare și deosebit de alarmante. Acest aspect impune o distincție clară a celor două categorii de activități, fiecare din ele urmînd să fie supusă unui regim politico-juridic diferit. Altfel spus, interzicînd activitățile și acțiunile cu caracter militar, trebuie permise, în același timp, aplicațiile spațiale destinate în exclusivitate unor scopuri pașnice. Se pune, de asemenea, importanta chestiune de a se avea în vedere cerințele propulsării progresului științific și tehnic, lărgirea necontenită a orizonturilor cunoașterii umane. Nu trebuie scăpat însă din vedere că problema aceasta nu se deosebește, în fond, de celelalte probleme majore pe care le ridică în fața omenirii cursa nestăvilită a înarmărilor, existența armelor moderne, continua lor dezvoltare și perfecționare. Tocmai de aceea ea se cere atacată cu aceeași hotărîre cu care trebuie abordate, de altfel, și celelalte.

Este necesar să se sublinieze urgența deosebită pe care o comportă această problemă, date fiind consecințele extrem de primejdioase ce pot decurge pentru întreaga omenire dacă se amînă soluționarea ei rapidă, rațională, în interesul real al păcii, securității și prosperității tuturor popoarelor.

Așa fiind, se pune în mod acut problema consolidării și dezvoltării normelor și principiilor Tratatului din 1967 referitoare la utilizarea pașnică a spațiului extraatmosferic. În același timp, trebuie lărgit considerabil cadrul legal privind interzicerea activităților militare, eliminîndu-se — în lumina experienței acumulate — orice canale eșapatorii care ar îngădui continuarea și extinderea militarizării tot mai primejdioase a Cosmosului. În acest sens se impune realizarea unui acord internațional prin care să fie interzise testările unor arme și sisteme de arme noi în spațiul extraatmosferic. A devenit, totodată, actuală încheierea unui acord privind sistarea dezvoltării sistemelor antisatelit și interzicerea distrugerii sateliților artificiali ai Pămîntului. Pentru a contribui efectiv la limitarea și încetarea cursei înarmărilor cosmice, asemenea acorduri ar trebui să fie însoțite de anumite măsuri vizînd interzicerea altor forme de lupte spațiale.

O atenție specială trebuie acordată activității de culegere de informații cu caracter militar și de altă natură, folosind sateliții artificiali și alte instalații spațiale, problemă ce se cere temeinic examinată și reglementată, ținînd seama de principiile dreptului internațional și de concluziile pe care le evidențiază experiența de pînă acum. Nimeni nu poate pretinde ca o lume întreagă să tolereze la infinit acțiuni și activități cu caracter exclusivist, subordonate unor interese unilaterale, contrazicînd cele mai elementare norme de drept și justiție, susceptibile să antreneze primejdii catastrofale pentru umanitate !

Punctul de pornire îl constituie Tratatul din 27 ianuarie 1967, care, așa cum s-a arătat, prevede fără echivoc că exploatarea și folosirea spațiului extraatmosferic, inclusiv Luna și celelalte corpuri cerești, „trebuie făcute spre binele și în interesul tuturor țărilor", totalitatea acestor activități trebuind să aibă în exclusivitate un caracter pașnic, să se desfășoare în conformitate cu dreptul internațional, inclusiv Carta O.N.U. și să fie în interesul păcii și securității generale, precum și al promovării cooperării și înțelegerii internaționale.

Este nu numai firească, dar și pe deplin legitimă întrebarea cum ar putea fi conciliată culegerea celor mai variate informații despre activitățile ce se desfășoară în diferite state ale lumii cu principiile dreptului internațional contemporan, cu normele și postulatele Cartei O.N.U. și cu obligațiile înscrise în tratatul referitor la spațiul cosmic.

În vederea reglementării acestei probleme de o manieră echitabilă și satisfăcătoare pentru toate țările, credem că s-ar putea recurge la interzicerea culegerii de informații prin sateliți de observație și prin alte mijloace moderne despre activitățile economice, militare și de altă natură ale statelor, printr-un instrument multilateral corespunzător. Dacă, din diverse motive, inclusiv de factură tehnică, acest lucru nu s-ar dovedi posibil, cheia soluționării ar putea fi oferită de asigurarea accesului universal la totalitatea informațiilor obținute pe căile și mijloacele menționate.

O modalitate practică de rezolvare ar putea avea în vedere modificarea art. XI din tratatul referitor la spațiul cosmic. În redactarea sa actuală, articolul prevede că statele care desfășoară activități în spațiul extraatmosferic, inclusiv Luna și celelalte corpuri cerești, „sînt de acord să informeze secretarul general al O.N.U., precum și publicul și comunitatea științifică internațională, în cea mai mare măsură posibilă și realizabilă, despre natura, desfășurarea, situarea și rezultatele activității. Secretarul general al O.N.U. va trebui să fie gata să asigure difuzarea efectivă a acestor informații de îndată ce le va fi primit". După cum rezultă din formularea acestui text, statele ce desfășoară activități în Cosmos au latitudinea de a furniza numai acele date pe care le doresc. Spre a elimina această situație, art. XI ar putea fi modificat după cum urmează : „În scopul promovării cooperării internaționale în exploatarea și folosirea pașnică a spațiului extraatmosferic, statele părți la tratat care desfășoară activități în spațiul extraatmosferic, inclusiv Luna și celelalte corpuri cerești, **vor informa secretarul general al O.N.U., precum și publicul și comunitatea științifică internațională despre natura, desfășurarea, situarea și toate rezultatele și informațiile obținute ca urmare a acestor activități. Secretarul general al O.N.U. va asigura difuzarea către toate statele membre a acestor rezultate și informații de îndată ce le va fi primit".**

Pot fi, desigur, concepute și alte soluții sau modalități. Probabil că de o mai mare eficacitate ar fi încheierea unui acord internațional de sine stătător, care să reglementeze în mod precis și detaliat totalitatea laturilor pe care le comportă această problemă.

Ceea ce ni se pare important în faza actuală, este de a trece neîntîrziat la examinarea și soluționarea adecvată a problemei, pe baza înțelegerii între toate statele lumii.

Cooperarea internațională în vederea demilitarizării complete a spațiului cosmic reclamă contribuția directă a Națiunilor Unite, organizația internațională care atît prin vocație, cît și prin compoziție oferă cadrul cel mai potrivit pentru o acțiune promptă și eficientă. În scopul unei dezbateri multilaterale și aprofundate, ni se pare necesară și oportună înscrierea unui punct distinct pe ordinea de zi a Adunării Generale referitor la demilitarizarea spațiului extraatmosferic. S-ar crea în acest fel premisele pentru examinarea pe baze permanente a temei și instituirea mecanismelor reclamate de multitudinea de aspecte și complexitatea ei. De mare utilitate ar fi elaborarea de către Secretariatul O.N.U., în colaborare cu instituții științifice de specialitate, a unui studiu de ansamblu privind dezvoltările de pînă acum ale activităților militare în spațiul cosmic, tendințele de viitor, consecințele și implicațiile pe care le comportă și măsurile ce se cer luate în scopul demilitarizării acestui mediu.

În fine, ni se pare că este o datorie firească a Organizației Națiunilor Unite să asigure o informare corespunzătoare a statelor membre, a popoarelor, a opiniei publice de pretutindeni asupra evoluțiilor pe care le înregistrează activitățile spațiale, inclusiv și mai ales cele de ordin militar, precum și asupra consecințelor și primejdiilor ce rezultă din aceasta pentru destinele păcii, securității și progresului general al umanității.

„L'Humanité". *Tradiționala sărbătoare a ziarului „L'Humanité", organul de presă al P. C. Francez, a reunit, și în acest an, într-un mare entuziasm popular, sute de mii de oameni în parcul de la Courneuve, din apropierea Parisului. În imagine, Georges Marchais, secretarul general al P. C. Francez, care a ținut o alocuțiune la deschiderea festivalului*

Proces

Municipalitatea newyorkeză a depus plîngere, în fața Curții supreme a statului, împotriva societății „Consolidated Edison", care aprovizionează New-York-ul cu curent electric, cerînd rambursarea a 32 milioane dolari, pierduți de municipalitate în urma penei de electricitate din 13–14 iulie 1977. „Neglijență, imprudență și daune deliberate" – sînt capetele de acuzare împotriva lui „Consolidated Edison". Avocatul municipalității, Allen Schwartz, susține că societatea nu a ținut seamă de sfaturile municipalității și agenților federali, în ce privește măsurile de preîntîmpinare a unor asemenea accidente, după pana din 1965. Bilanțul nopții din 13–14 iulie 1977 : consecință a actelor de banditism – doi morți, 44 pompieri și 418 polițiști răniți, 3 076 persoane arestate. Societatea de electricitate a respins acuzațiile. Municipalitatea speră să aibă cîștig de cauză în fața instanței judecătorești și, astfel, să-și mai amelioreze, cît de cît, starea finanțelor ei.

Protecție

Securitatea împotriva „terorismului nuclear" a făcut obiectul unei reuniuni a experților, la sediul A.I.E.A. (Agenția Internațională pentru Energie Atomică) de la Viena. Se preconizează un acord internațional privind protecția materialelor nucleare, în timpul folosirii, stocajului și transportului lor, împotriva eventualelor furturi.

„J.O."

O comisie de anchetă asupra costului Jocurilor Olimpice de la Montréal – cele mai scumpe din istoria olimpiadelor moderne – a fost constituită recent în metropola canadiană. Deși autoritățile de la Montréal prevăzuseră, inițial, că cea de a 21-a ediție a „J. O." va costa mai puțin de 100 milioane dolari, la încheierea construcției instalațiilor olimpice se cheltuiseră peste un miliard de dolari. Comisia va încerca să afle rațiunile pentru care cheltuielile „J. O." din 1976 s-au multiplicat cu zece.

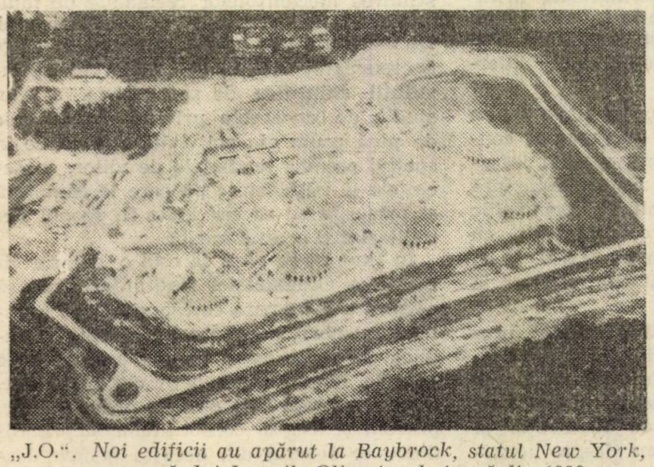

„J.O.". *Noi edificii au apărut la Raybrock, statul New York, care va găzdui Jocurile Olimpice de iarnă din 1980*

FLOOD

Inundații

Bilanț provizoriu, conform surselor oficiale : mii de persoane și-au pierdut viața în nordul Indiei. (Cifra de 20 000 de dispăruți ar putea să nu fie exagerată, dacă se ține seama de cele 15 000 de persoane care au pierit în vîrtejul valurilor Bengalului, săptămîna trecută). Pierderile materiale sînt estimate la circa 200 milioane dolari. Situația exactă este, deocamdată, imposibil de evaluat, inundațiile afectînd, în continuare, o zonă imensă între Amritsar, în Punjab, și Midnapore, în Bengalul occidental. O cursă contra-cronometru s-a angajat pentru salvarea a aproape un milion de oameni în orașele sfinte Allahabad și Varanasi (Benares), în Utar Pradesh (nordul țării); Aggra – orașul Taj Mahal-ului – este, de asemenea, amenințat. 200 000 de persoane au rămas fără acoperiș în șase cartiere din nordul Delhi-ului ; trei din principalele poduri ale orașului au fost avariate.

Așteptare. *La 4 septembrie, la Palatul papal de la Vatican, o serie de personalități politice așteptau intrarea în audiență la Papa Ioan Paul I. Este vorba, între alții, de premierul italian Giulio Andreotti, premierul francez Raymond Barre, primul ministru canadian Pierre Elliott Trudeau și cancelarul vest-german Helmut Schmidt (de la stînga la dreapta)*

„Croaziera albastră"

Cei șase exploratori care au încercat să stabilească prima legătură fluvială între Polul Nord și Golful Mexic, în cadrul așanumitei „croaziere albastre", au sosit la 7 septembrie la New Orleans, oraș fondat în 1718 de francezul Bienville care, și el, a coborît pe Mississippi. De la 13 iunie, cînd au plecat de la Inouvik, oraș canadian situat dincolo de Cercul polar, cei șase au parcurs peste 9 000 Km.

Genetică

Posibilă performanță scoțiană : mariajul celebrilor porci „bacon" și a nu mai puțin celebrelor oi scoțiene este preocuparea cercetătorilor geneticieni din Edinburgh. Dr. John King, directorul foarte seriosului institut de cercetări privind creșterea animalelor din același oraș, consideră posibilă realizarea, în cîțiva ani, a unei rase „sui generis", la jumătatea drumului între porc și oaie, posedînd, însă, nealterate virtuțile celor două animale.

Alfabetizare

Alfabetizarea este „una din primele urgențe ale vremii noastre". Este opinia lui Amadou Mokhtar M'Bow, directorul general al U.N.E.S.C.O. „Este insuportabil pentru conștiința universală – a spus el, cu prilejul zilei internaționale a alfabetizării – ca, din momentul în care scrierea este însușită de o societate umană, aceasta să facă din cei ce știu să scrie deținătorii unei puteri fără drept de apel asupra celor ce nu știu să scrie". „Rezultatele în materie de alfabetizare – a precizat el – sînt mult sub posibilități", chiar dacă, pentru 1990, se prevede o diminuare a procentajului de analfabeți, în lume, de 25,7 la sută față de 32,4 la sută, cît era în 1970 (ținînd cont de creșterea populației, numărul absolut al analfabeților va ajunge, în aceeași perioadă, de la 742 milioane, în 1970, la 814 milioane în 1990). Cu aceeași ocazie, s-au decernat două premii : Mohammad Reza Pahlavi – proiectului de alfabetizare funcțională din Mwanza (Tanzania) și Nadejda Krupskaia – unității-pilot Cambinh (Vietnam). O constatare : cheltuielile pentru înarmare sînt de două ori superioare celor consacrate educației, în țările în curs de dezvoltare.

Dar

Biroul protocolului Departamentului de Stat al S.U.A. a oferit papei Ioan Paul I o ediție originală a uneia din cărțile lui Mark Twain. La această alegere au concurat cunoscuta pasiune a suveranului pontif pentru scriitorul american și bugetul redus (100 dolari), prevăzut pentru asemenea ocazii, al Biroului protocolului Departamentului de Stat.

Alcoolism

S-a încheiat la Varșovia al 32-lea Congres internațional asupra alcoolismului și toxicomaniei, la care au participat peste o mie de medici, biologi, psihologi, sociologi și juriști din circa 40 de țări de pe cele cinci continente. O constatare deloc optimistă : în ciuda numeroaselor măsuri luate, în perioada 1970–1975, consumul de alcool a crescut simțitor în întreaga lume. O creștere notabilă a fost înregistrată în Olanda (cu 60 la sută), Finlanda (46,5 la sută), Canada (36,4 la sută), Danemarca (30,9 la sută).

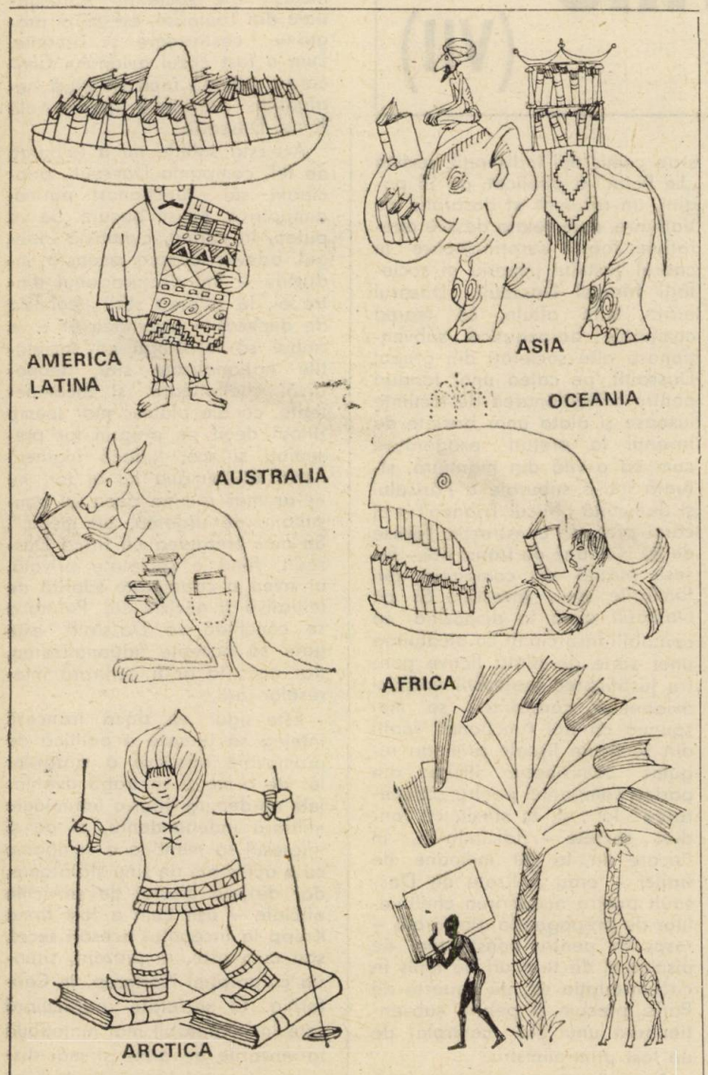

Desenatorul Tibor Kaján, din R. P. Ungară, despre anul internațional al alfabetizării

Vizită. *Taşkent a fost una din etapele călătoriei în U.R.S.S. a senatorului Edward Kennedy. Vizita a durat cinci zile, răstimp în care E. Kennedy a fost primit la Kremlin de Leonid Brejnev*

B—52

Bombardierele americane de tip B-52, celebre pentru numeroasele lor intervenții în timpul războiului din Vietnam, vor participa, luna aceasta, pentru prima oară, la manevrele N.A.T.O. ce se vor desfășura în R.F. Germania – a anunțat Pentagonul. Cu o precizare, resimțită probabil ca necesară : în timpul misiunii lor, aparatele B-52 nu vor ateriza și nici nu vor transporta bombe. De asemenea, s-a precizat că bombardierele și echipajele lor vor fi sub ordinele celei de a 7-a escadrile a „Strategic Air Command" de la baza Carswell, Texas.

O.U.A.

Edem Kodjo (Togo) este noul secretar general al Organizației pentru Unitatea Africană (O.U.A.), succedînd lui William Eteki Mbouma (Camerun). El este al patrulea secretar general al organizației, de la întemeierea ei.

Bucătari

O întîlnire puțin obișnuită a avut loc săptămîna trecută la Gerardmer, în estul Franței. Nouă șefi bucătari ai șefilor de stat din unele țări occidentale s-au reunit pentru un schimb de... rețete culinare. „Clubul șefilor șefilor", cum s-a autointitulat asociația, este prezidat de Marcel Le Servot, șef bucătar la Palatul Elysée, care, la rîndu-i, este asistat de Henry Haller, șef bucătar al Casei Albe, reținut, însă, în aceste zile, la Camp David. Pe ordinea de zi, au figurat tehnica culinară și pregătirea – gastronomică – a viitoarelor întîlniri la nivel înalt. Rezumînd opinia confraților săi, Marcel Le Servot consideră că a fi bucătar șef al unui șef de stat este o meserie dificilă din cauza, mai ales, a exigențelor protocolare. Bucătarul șef al Palatului Elysée a adus în sprijinul afirmației sale propriul exemplu : a servit în 55 de minute o masă de 240 de persoane. Pregătirea diverselor feluri de mîncare i-a luat, însă, nici mai mult nici mai puțin de... trei zile.

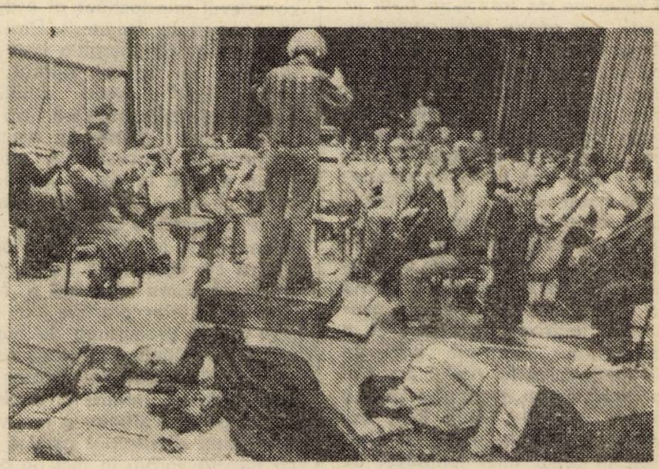

Record simfonic. *Timp de 48 de ore, 90 de studenți au cîntat fără întrerupere, Simfonia nr. 1 de Brahms, la „London Welsh Club". Cei 90 de studenți, veniți din diferite orașe ale Marii Britanii, au ținut acest concert neobișnuit în intenția de a strînge suma de 8 000 lire sterline, absolut necesare pentru ca „British Youth Symphony Orchestra" să iasă din impasul financiar în care se află*

Rubrică realizată de N. Pătrașcu

„Tîrgul negustorilor de arme" (VII)

Afacerea Dassault

În Franța, vînzările de armament către țările din lumea a treia nu au prea făcut obiectul criticilor. Oamenilor simpli li s-a explicat că 270 000 de locuri de muncă depind, în Franța, de producerea materialelor de război, din care un sfert sînt destinate exportului. Sindicatele franceze au cerut, cu toate acestea, naționalizarea companiilor de armament și reconversiunea în scopuri civile a unor uzine, dar cererile lor au rămas fără răspuns. În ianuarie 1976, cardinalul Marty, arhiepiscopul de Paris, a rostit, în catedrala Notre-Dame, o predică elocventă, în care a denunțat sporirea continuă a „comerțului cu instrumentele morții", care, arăta el, este pe cale să se instituționalizeze cu „acoperirea" unei ipocrizii colective. Forțele franceze de stînga au comentat favorabil această luare de poziție ; dar, primul ministru de atunci, Jacques Chirac, a explicat că, într-o perioadă de criză și șomaj, locurile de muncă oferite de industria de armament și vînzările în străinătate se dovedeau deosebit de utile. Creșterea vînzărilor de arme americane oferea o scuză și era prezentată ca o provocare, căreia concurența franceză trebuia să-i facă față.

În acest context, manevrele întreprinse de agenții firmei Dassault s-au dovedit mult mai secrete decît cele ale companiilor producătoare de arme americane. Dar, în momentul în care scandalul Lockheed a fost dezvăluit întregii lumi, peripețiile unei extraordinare afaceri ilicite se desfășurau la Paris. Diferite în privința cauzelor, cele două afaceri ridicau, de fapt, aceeași problemă — cea a controlului contabilității companiilor producătoare de armament.

Afacerea pariziană a debutat în iulie 1976. Un om slăbănog, cu aerul trist și cu ochii care priveau în gol, intra într-o bancă din Paris și retrăgea suma de 8 milioane de franci, în bani lichizi, din contul unei companii, după care a dispărut împreună cu întreaga sumă. Era vorba de contabilul șef al firmei Marcel Dassault, Henri de Vathaire, care, după cum se vede, avea posibilitatea să retragă, în voie, sume mari din fondurile companiei ; acest „amărît de Vathaire", cum avea să spună Dassault, trecea printr-o penibilă perioadă de necazuri casnice. El își descoperise soția moartă, asfixiată în baie și, în rătăcirea sa, avusese o legătură de ocazie cu o animatoare dintr-un bar de noapte, care, la rîndul ei, era prietenă cu un aventurier francez foarte cunoscut, Jean Kay, devenit celebru, în urmă cu cinci ani, în urma unei tentative de șantaj, care a constat în deturnarea unui avion de pasageri al companiei „Pakistan Airlines"... De Vathaire, contabilul, a strîns cu grijă piesele unui dosar cu privire la cele mai șocante afaceri ilicite ale companiei Dassault. Din imprudență, el a lăsat dosarul în fața ochilor indiscreți ai noului și dubiosului său prieten, care l-a confiscat și, așa cum a rezultat din cercetări, s-a folosit de el pentru a extorca bani de la de Vathaire — de unde și vizita acestuia din urmă la bancă și dispariția lui ulterioară.

Timp de două luni, lumea n-a știut nimic despre dedesubturile acestor episoade, deoarece Dassault nu dorea să-l acuze ori să-l acționeze în judecată pe Vathaire, iar pierderea suferită putea să fie ușor camuflată în complexul întortocheat al afacerilor imperiului Dassault. Dar, în septembrie, ca urmare a unor indiscreții, un articol apărut în „France-Soir" releva detaliile picante ale afacerii, fără însă a furniza vreo informație asupra conținutului dosarului. A urmat o vie emoție în opinia publică, iar unul din canalele de televiziune a primit o comunicare telefonică, de la un tip care pretindea că este Jean Kay, care arăta că suma în cauză a fost donată forțelor creștine din Liban pentru procurarea de arme. Marcel Dassault a apărut personal la televiziune, fermecător și imperturbabil, pentru a explica faptul că de Vathaire a fost victima unei depresiuni psihice și că nu era vorba, în nici un caz, de un scandal de genul „afacerii Lockheed". Compania Dassault, a spus el, nu a fost niciodată implicată în afaceri de corupție. La care, de Vathaire, care a revenit cu avionul de la Atena la Paris, a fost arestat și băgat prompt la închisoare, acuzat de „abuz de încredere".

O lună mai tîrziu, după ce s-au comis noi indiscreții, revista „Le Point" a publicat, pe 16 pagini, un rezumat al dosarului de Vathaire, care relata despre operațiuni foarte surprinzătoare în cadrul vastului imperiu al societății Marcel Dassault. Dosarul arăta, între altele, că marea companie aeronautică subvenționase alte societăți din grupul Dassault, pe calea unor fonduri pentru achiziționarea de locuințe luxoase și plata unor brevete de invenții la prețuri exagerate ; cum că o vilă din marmură, situată într-o suburbie a Parisului și denumită „Micul Trianon" — al cărei preț de construcție fusese de 50 milioane de franci noi — fusese plătită de companie din fondurile de... investiții. Și că Dassault avea la dispoziția sa contabili însărcinați cu alcătuirea unor state de plată fictive pentru justificarea majorării prețului avioanelor construite ; se mai spunea că doi funcționari înalți din serviciile fiscale primeau regulat comisioane ilicite din partea companiei pentru „cooperarea" lor ; și, în sfîrșit, că fonduri secrete — ridicîndu-se, în fiecare an, la 30 milioane de franci — erau utilizate de Dassault pentru acoperirea cheltuielilor de propagandă electorală — respectiv pentru construirea de piscine și de terenuri de tenis în circumscripția sa, nu departe de Paris, precum și pentru subvenționarea unui ziar controlat de un fost prim-ministru.

Acest dosar, comentat pe larg, mai ales de presa pariziană de stînga, părea să dovedească faptul că Dassault, cu marele său complex militar-industrial, reușea să se sustragă oricărui control oficial. În aceste condiții, nu au întîrziat să apară cereri insistente de naționalizare a companiei Dassault. Dar, acesta continua să se comporte cu sînge rece. El apărea la televiziune, explicînd că nu ieșise, în nici un caz, din cadrul legalității. În ceea ce privește vila „Micul Trianon", declara că are dreptul să-și folosească banii așa cum crede de cuviință, „și toată lumea face la fel, respectiv Rolls-Royce, în Anglia". Specialiștii serviciului de impozite arătau că transferurile de fonduri în cadrul diverselor societăți ale aceluiași grup erau un procedeu folosit curent în Franța de către diverse complexuri industriale. Și Dassault, adresînd o scrisoare săptămînalului „L'Express", a declarat că ar accepta cu plăcere naționalizarea, păstrîndu-și, în întreprinderea sa, doar un post de consilier, cum fusese cazul în urmă cu circa 40 de ani, cînd precedenta companie Dassault fusese naționalizată de guvernul Frontului Popular. Parlamentul francez, în urma unor dezbateri aprinse, a votat, în final, pentru constituirea unei comisii de anchetă, însărcinată cu examinarea nu numai a comportării societății Dassault, ci și a activităților din ansamblul industriei aerospațiale, inclusiv ale societății Aerospatiale din Toulouse, ale cărei programe costisitoare și riscante, cum a fost cazul avionului Concorde, puteau face să pară neglijabile evaziunile fiscale ale firmei Dassault.

Această soluție nu a tulburat, de fel, compania Dassault, principalii săi funcționari părînd, dimpotrivă, să se bucure. Se va putea, în curînd, cunoaște întregul adevăr despre această industrie — îmi declara unul dintre ei, la aflarea știrii ; comisia de anchetă — pretindea el — va trebui să înțeleagă că societățile naționalizate sînt, deopotrivă, cheltuitoare și incompetente, că ele plătesc mai scump piloții decît pe propriii lor președinți și că, „dacă inginerii noștri ar semăna cu ai lor, nu ne-ar mai rămîne decît să consultăm, de urgență, un medic". Se mai pretindea că firma Dassault, fiind o societate privată, ar avea o capacitate sporită de inițiativă și decizie etc. Pentru a se conchide că Dassault este gata să accepte naționalizarea, dar aceasta ar fi contrară intereselor țării.

Este sigur că, dacă francezii înțeleg să urmeze o politică de promovare agresivă a vînzărilor lor de arme și să tragă avantajele ce decurg dintr-o tehnologie militară independentă, ei au și interesul să mențină o companie cu o activitate de sine stătătoare, dar dirijată discret de serviciile oficiale — așa cum a fost firma Krupp la începutul acestui secol, sau cum este, în prezent, situația corporației Northrop, în California. O societate particulară este incomparabil mai maleabilă în vînzările de arme și mai discretă și poate fi tot atît de bine susținută sau dezavuată atunci cînd este nevoie.

Cu toate acestea, mulți sînt tentați să creadă, pe baza unor indicii, că zilele bune ale companiei Dassault au apus pentru multă vreme. Bătrînul ei conducător are acum 84 de ani și nici unul dintre succesorii săi nu-și va putea permite ceea ce a îndrăznit el. Prețul menținerii unei industrii aeronautice independente și private devine din ce în ce mai împovărător, iar Dassault însuși preconizează să facă apel la un partener american pentru realizarea proiectelor unor avioane cu destinație comercială. Pe de altă parte, administrația franceză se arată din ce în ce mai preocupată de absența unui control asupra industriilor de armament. În octombrie 1976, un raport al serviciilor Ministerului de finanțe, divulgat, în parte, de presă, reflecta o vie preocupare față de fenomenul risipei de fonduri, comisioanele ilicite și relațiile dubioase care par caracteristice îndeosebi pentru vînzările în străinătate ale industriei franceze de armament.

Răfuiala

Parisul este una din capitalele traficului de arme vest-european. Cea mai mare parte a tranzacțiilor în acest domeniu depinde de toleranța discretă a oficialităților franceze față de contrabanda traficanților.

Afacerile obscure pot, desigur, aduce sume considerabile celor care le practică, dar ele sînt și periculoase, pentru că, în comerțul cu arme, ca și în traficul de droguri și în jocurile de noroc interzise, intervine, în ultima instanță, folosirea forței brutale. Deja, în 1973, un foarte dubios traficant de arme libanez, Antoine Kamouth, a dispărut misterios din Paris – dispariție legată, după cum se pare, de un comision pe care trebuia să-l încaseze pentru vînzarea unui lot de arme britanice către o țară africană. La începutul anului 1977, unul din colaboratorii marelui negustor de arme Khashoggi, Samir Traboulsi, a fost acostat pe stradă de un necunoscut, care l-a împușcat în plină față. Deposedat de bani și de documente, el a avut, totuși, norocul să supraviețuiască. Și, în noaptea sărbătorilor de iarnă din 1976, s-a produs cea mai spectaculoasă dintre răfuieli. Prințul de Broglie, unul dintre oamenii cei mai bogați din Franța, deputat și fost ministru, a fost atacat în plină zi și împușcat de la mică distanță. Cauzele asasinatului au rămas obscure, dar s-a aflat că – sub acoperirea ilustrei sale cariere, a originii sale princiare și a magnificului său castel din Normandia – de Broglie avea mania unor afaceri dintre cele mai dubioase. El dirija o societate numită „SODATEX", cu sediul în Liechtenstein, care, între alte afaceri tulburi, efectua vînzări de arme prin contrabandă în Orientul Apropiat și nordul Africii. Și acest asasinat pe o stradă din Paris constituia, după toate indicațiile, o răfuială finală.

În comparație cu piața imensă a industriei grele a armamentelor, aceste certuri, soldate cu omoruri ale șefilor de bandă din rîndul traficanților de arme în mediul parizian, seamănă puțin cu melodramele de operetă. Dar, toate acestea evidențiază natura periculoasă a traficului cu arme, care poate lesne, prin recul, să-i arunce în aer pe cei care i se dedică.

■

Oamenii care se ocupă de comerțul cu arme au avut, întotdeauna, o viziune pesimistă asupra naturii umane. „Atît timp cît nu se vor schimba mentalitățile oamenilor – îmi explica un conducător de la «Lockheed» – nu se va ajunge niciodată la controlul efectiv al vînzărilor de arme". Cam la fel raționa și cunoscutul vînzător de arme Sam Cummings, dînd vina pe „nebunia lumii în care trăim". Dar aceste viziuni, deliberat pesimiste, nu concordă exact cu evoluția istorică a comerțului cu arme. Creșterea volumului exporturilor de arme, care a ajuns la o accelerare considerabilă în perioada actuală, nu trebuie pus pe seama renașterii bruște a unei mentalități războinice sau a unor manevre tenebroase ; afluxul de arme fabricate de unele puteri occidentale – se explică, oficial – s-ar datora, în mare parte, și preocupărilor de depășire, pe această cale, a dificultăților lor economice. Opinia majorității populației nu prea contează, deoarece aceasta nu este consultată. Un mic număr de persoane, din rîndul conducătorilor, hotărăsc sau influențează deciziile, care nu sînt cunoscute decît mult mai tîrziu, cînd opinia publică începe să se neliniștească serios de consecințele tranzacțiilor cu armamente.

Industria și comerțul cu arme au pretins întotdeauna să nu se deosebească, în nici un fel, de alte forme de activități comerciale și să nu trebuiască să-și asume nici o responsabilitate morală. Între altele, și complexitatea externă a armamentelor moderne face să se uite mai ușor ultima lor destinație. Participarea serviciilor oficiale din unele țări occidentale i-a încurajat pe negustorii de arme să transfere asupra acestora orice fel de responsabilitate. Dar unele guverne disimulează, ele însele, amploarea și implicațiile reale ale acestor tranzacții cu armamente, de teama reacției opiniei publice și a criticilor forțelor de stînga. Cu toate acestea, în ciuda unui vechi prestigiu, aproape magic, de care se bucură, din partea unora, armamentele, o opinie publică bine informată este capabilă să facă dovadă de mai multă înțelepciune și spirit moral decît unele servicii oficiale care operează în secret.

Problemele pe care le ridică armamentele și vînzările de arme sînt, desigur, mai complexe și mai dificil de controlat decît se pare la prima vedere ; cu toate acestea, oamenii de rînd judecă just atunci cînd consideră că negoțul cu arme, ca și cel cu sclavi sau cu droguri, este de o cu totul altă natură decît alte tranzacții comerciale. Și este sigur că vom avea cu atît mai multe șanse să trăim într-o lume mai bună și mai sigură, cu cît opinia publică, mai bine informată, va putea exercita presiuni, de o manieră utilă și eficientă, asupra deciziilor în asemenea probleme vitale.

Cu aceste considerațiuni relative la necesitatea informării opiniei publice asupra desfășurărilor din industria de armament și asupra comenzilor externe și tranzacțiilor internaționale cu armament se încheie cartea lui Anthony Sampson, *dedicată comerțului mondial cu arme. Indiscutabil, prin abordarea istorică a problemei negoțului cu arme, prin bogăția datelor și informațiilor încorporate în volum, prin aducerea la zi a tabloului comerțului internațional cu arme și urmărirea lui la scară planetară, autorul a reușit performanța dificilă de a construi o imagine de ansamblu a proporțiilor acestui fenomen, cu multiple și profunde implicații pe plan național și internațional. Dacă, în materie de colectare și coroborare a informațiilor despre companiile și traficanții care se ocupă de comerțul mondial cu arme, cartea lui A. Sampson se înscrie printre cele mai ample și cuprinzătoare apărute în ultimii ani în literatura internațională în materie, se poate spune că prevalența abordării și tratării descriptive se face în detrimentul analizei, interpretării și finalizării în concluzii cu destinație practică, a materialului cercetat.*

În esență, autorul jalonează corect originile comerțului cu arme și cauzele principale ale acestui negoț din păcate întotdeauna înfloritor – el fiind legat de îndelungata politică de forță, asuprire și dominație a altor popoare ; el ajunge, inevitabil, pe firul investigațiilor sale, la complexul militar-industrial din zilele noastre – care stă la baza propulsării, pînă la limitele absurdului, a cursei moderne, nucleare și convenționale, cantitative și calitative, a înarmărilor ; el sesizează, de asemenea, metodele rapace utilizate frecvent de companiile naționale și transnaționale din lumea capitalistă, angrenate în producerea și comercializarea de arme, companii care, așa cum remarcă cu deplin temei A. Sampson, își au propria lor politică, subordonată devizei „totul pentru bani" ; în fine, el înțelege just că prețurile exorbitante ale armamentelor și uriașul lor impact negativ pe plan economic și social spulberă definitiv mitul „creării de locuri de muncă" sau al „sistemului economic" pe care l-ar reprezenta, chipurile, industria și comerțul cu armamente. Autorul se oprește, însă, cu analiza în acest punct. Unele remedii preconizate – deși ar fi binevenite, ca un început în direcția stăvilirii tranzacțiilor de armamente, în primul rînd a celor ilicite – nu sînt suficiente sau au valoarea unor paliative într-un domeniu complex și exploziv, în care se cer soluții radicale, de fond.

Dezbaterile din ultimii ani din cadrul O.N.U., al Comitetului pentru dezarmare, al reuniunilor mișcării nealiniate sau ale țărilor în curs de dezvoltare sau din alte foruri au evidențiat și acreditat cu putere adevărul că limitarea efectelor nocive ale comerțului mondial cu arme – în primul rînd a vînzărilor ilicite de arme, practicate de unele guverne și, mai ales, de companiile transnaționale și traficanți fără scrupule – reprezintă o problemă care nu își poate găsi soluționarea decît în contextul mai larg al angajării ferme a comunității internaționale pe calea unor măsuri practice, concrete, de stăvilire a cursei înarmărilor, de reducere a cheltuielilor militare, de înfăptuire a dezarmării, în primul rînd, a dezarmării nucleare. De asemenea, întreprinderea unui efort internațional, cu șanse de reușită, în această direcție, presupune participarea, la dezbaterea acestor probleme, a tuturor statelor interesate, pe picior de egalitate, luarea în considerare a intereselor lor legitime, respectarea principiilor independenței, suveranității naționale și neamestecului în treburile interne ale altora, a celorlalte principii ale dreptului și moralei internaționale. Nu se poate, de asemenea, ignora faptul că rezolvarea problemei comerțului mondial cu arme este legată nemijlocit de abolirea definitivă a vechii politici bazate pe forță și ingerințe în treburile interne ale altor state, de stingerea focarelor de tensiune și conflict din diferite zone ale lumii, zone spre care se îndreaptă, cu predilecție, activitățile negustorilor de arme.

Un aspect important îl reprezintă acela că negoțul mondial cu arme este concentrat în mîinile cîtorva state puternic înarmate, industrializate, care obțin avantaje considerabile din vînzările lor de armament.

Comerțul mondial cu arme – fenomen de proporții, cu largi și multiple implicații – reprezintă, neîndoielnic, o problemă de o mare complexitate. În aceste condiții, așa cum a rezultat din dezbaterile ce au avut loc la O.N.U., de-a lungul anilor, pe această temă, ni se pare judicios și realist punctul de vedere care plasează problema comerțului cu arme în contextul mai larg al măsurilor de oprire a cursei înarmărilor și de realizare a dezarmării, în care, un loc prioritar trebuie să-l dețină măsurile de dezarmare nucleară.

Prezentare și traducere
Nicolae Chilie

Contrapunct

„Ambalaj de inflație"

Art Buchwald

Partea minunată a industriei americane este aceea că ei îi merge bine indiferent de greutățile și încercările prin care trece. Nici ceva atît de nesuferit precum inflația nu i-a descurajat pe cei mai mulți industriași. Soluția la problemă nu se află în producție, ci în... ambalaj. În loc să ridice prețurile la o mulțime de produse, industria americană inventează noi metode de a face produsul mai mic, iar ambalajul mai mare. În acest fel, cumpărătorul stă liniștit, asigurat că nimic nu s-a schimbat.

INTERNATIONAL
Herald Tribune
Published with The New York Times and The Washington Post

Am vizitat mai deunăzi una din cele mai mari companii de ambalaj din țară pentru a afla cum procedează. Vicepreședintele, responsabil al departamentului de „design inflaționist", m-a condus prin uzină.

„Lucrăm 24 de ore pe zi", declară el cu mîndrie. „Toți ne cer modele noi pentru a-i ajuta să facă față acestor vremuri grele".

Am observat muncitoare în halate albe lucrînd cu pensetele sub niște microscoape.

— Ce fac muncitoarele de acolo ? am întrebat eu.

— Păi, ceea ce țin ele în pensete sînt batoane de ciocolată — 15 la sută. Ele așază cîte un baton în acea mare folie de staniol, pe care o înfășoară apoi în hîrtie cerată. Peste hîrtia cerată scriu cu litere mari numele ciocolatei. Priviți una deja ambalată !

— Aha, pe dinafară seamănă cu vechea ciocolată !

— Nimeni nu poate descoperi vreo deosebire pînă nu deschide pachetul, declară el, cu aceeași mîndrie.

Ne-am deplasat în altă secție a clădirii. Pe tot plafonul atîrnau conducte de aer, iar un șir de cutii se prelingea pe o bandă transportoare. Am privit cu uimire.

— Aici împachetăm fulgi de săpun, a strigat el, ca să se facă auzit acoperind zgomotul. Doamna de acolo, de la începutul liniei, pune o linguriță de fulgi de săpun în fiecare din cutiile acelea enorme; apoi bărbații de acolo, de la furtunuri, pompează aer în restul cutiei.

— Ce ingenios !, i-am răspuns eu, strigînd de asemenea.

— Partea de jos a cutiei este confecționată din carton gros, astfel încît nimeni nu poate ghici cînd ridică cutia cît săpun se află în ea.

— Deci pompați o grămadă de aer în cutie !

— Și nu folosim aerul doar la fulgii de săpun, ci și la cereale, la produsele de brutărie și simigerie și la orice lucru ce se poate ambala într-o cutie ! Să vă arăt această invenție pentru care avem un patent. Este o vitrină transparentă de hîrtie cerată pentru macaroane. Cînd privești la ea, ai impresia că întreaga cutie este plină cu macaroane. Așa-i ?

— Fără îndoială.

Am privit mai de aproape.

— Deci singurele macaroane din cutie stau lipite de geam ?!, am spus cu uimire.

— Eh ! Atît geamul, cît și macaroanele sînt magnetizate. Cînd vitrina e plină de macaroane e ca și cum cutia ar fi plină și... alta la rînd.

— Dar acele sandvișuri congelate de acolo ?

— Siiigur. Nu-i așa că par ca niște meniuri complete ?

— Pariezi că da.

— Dar priviți acum sub tavă. Vedeți cît e de goală? Nu este nimic în afară de ceea ce se vede deasupra.

— Fantastic, zic eu.

M-a condus apoi într-o altă clădire pe care era scrisă uriașa firmă „Farmaceutice".

„Este sectorul unde pregătim noi ambalaje pentru medicamente"; a deschis o ușă și peste tot am zărit uriașe maldăre de vată.

— Ce faceți cu scama aceea ?, am întrebat eu.

— Punem în fiecare flacon cîte două tablete și umplem restul cu vată. Dacă n-ar fi fost vata, nu cred că industria farmaceutică ar fi supraviețuit.

— Voi, cei de aici, vă gîndiți la toate.

— Nu la toate. Visul nostru este să inventăm un pachet umplut cu nimic altceva decît aer, vată și staniol. Dacă ați cumpăra unul, pe al doilea îl primiți gratuit.

POSTA REDACȚIEI

Populația globului

Bogdan Dragomirescu, București. Potrivit unui raport al Oficiului de statistică și studii speciale al Biroului Internațional al Muncii (B.I.T), populația activă a lumii ar putea atinge 2,5 miliarde persoane la sfîrșitul secolului, cu 900 milioane mai mult decît în 1975. În perioada 1950—1975 populația activă a sporit anual în lume cu 22 milioane de oameni. În raport se apreciază că este necesar ca, pînă în anul 2 000, să se creeze circa 1 250 milioane noi locuri de muncă.

Vlad Drogeanu, Cluj-Napoca. Sonda spațială „Pioneer 11" se va apropia de planeta Saturn la 1 septembrie 1979 — a anunțat N.A.S.A. Se precizează că sonda spațială, care a fost lansată în aprilie 1973, a parcurs pînă în decembrie 1974, cînd s-a aflat în apropierea planetei Jupiter, aproximativ 1,5 miliarde mile, iar, în prezent, se află la aproximativ 163 milioane mile de Saturn. Un purtător de cuvînt al N.A.S.A. preciza că aparatura și instalațiile de bord ale sondei spațiale funcționează normal. Camerele de luat vederi sînt reactivate o dată pe lună, pentru a fi păstrate în bună stare de funcționare. După ce va evolua în apropierea planetei Saturn, sonda spațială își va continua evoluția pe o traiectorie în afara sistemului solar. Se așteaptă ca aparatele de bord să funcționeze pînă la epuizarea sursei nucleare care asigură energia necesară.

Paul Mihalcea, București. În ultimii zece ani, în cadrul programelor de construcții rutiere ale guvernului filipinez, în această țară au fost construite șosele totalizînd 25 000 kilometri. Lungimea totală a șoselelor a crescut în intervalul menționat cu 25 la sută, atingînd aproape 120 000 kilometri. În acest an, a fost lansat un nou program de construcții rutiere, care prevede realizarea, în decurs de 10 ani, a 70 000 kilometri de șosele moderne.

Răzvan Vasiliu, București. La 13 aprilie 1844, ziarul „New York Sun" publica, între știrile senzaționale, cîteva rînduri semnate de Edgar Allan Poe : „Marea problemă a fost rezolvată ! Am traversat Atlanticul, cu siguranță și ușor, într-un balon. Cine ar putea spune că, de acum încolo, ceva este imposibil ?" Prin urmare, traversarea oceanului dinspre lumea nouă spre lumea veche apărea posibilă oamenilor din 1844 (care se obișnuiseră cu zborul baloanelor după prima lor înălțare, la Paris, în 1783). Dar au trebuit să treacă peste 14 decenii pînă cînd o asemenea acțiune să fie dusă la bun sfîrșit, după ce, numai în ultimii ani, 17 tentative (în care au pierit șapte persoane) s-au soldat cu eșecuri. Despre succesul acestei traversări a Atlanticului, revista noastră a relatat la jumătatea lunii august. El s-a putut realiza, întrucît, de aproximativ zece ani, se înregistrează un interes crescînd în S.U.A. față de aceste „aparate de zbor", cum le numiți dumneavoastră, care înfierbîntau spiritele în veacul trecut. Astfel, potrivit statisticilor F.A.A. (Administrația Federală pentru Aviație), în anul 1976 existau 824 baloane înregistrate și 2974 permise de „piloți de baloane".

Anca Preda, Brașov. Potrivit Agenției de știri „Noticia Argentinas", fosta președintă Isabel Peron a fost transferată recent într-un alt domiciliu, într-o proprietate a soțului ei Juan Peron, de lîngă satul San Vicente, lîngă pampa argentiniană. Activitatea ei este anchetată de mai multe tribunale. Isabel Peron a fost înlăturată de la putere de actuala juntă militară în martie 1976.

Dan Visarion, București. Traversarea Canalului Mînecii, despre care ne întrebați, a fost făcută de sergentul american Walter Robinson (31 ani), care aparține armatei americane staționate în R. F. Germania. El a străbătut cei 40 km care

despart Dover de Calais „mergînd" pe apă, cu ajutorul unor uriașe încălțări **(în imagine)** pe care și le-a conceput singur, și ajutîndu-se de vîsle. A străbătut distanța în 11 ore și jumătate, dar a beneficiat de o mare calmă și de curenți favorabili. Cu toate acestea, a ajuns pe țărmul francez într-un timp mult mai mare decît cel prevăzut (8 ore) și mult mai la sud decît preconiza.

Guvernul islandez

P. Stoian, Brașov. Criza de guvern de după alegerile islandeze din 25 iunie s-a rezolvat, după cum s-a anunțat, în urmă cu două săptămîni, prin formarea unei coaliții între partidul progresist, partidul social-democrat și Alianța Populară, din care face parte și partidul comunist. Anterior, încercările de a forma fie un guvern monocolor, fie alte alianțe eșuaseră. Islanda devine, astfel, al doilea stat nordic (după Finlanda) și vest-european (după San Marino) la al cărui guvern participă deputați comuniști. Fiecare din partidele care formează coaliția dispune de cîte trei portofolii în guvernul condus de Olafur Johannesson (partidul progresist). Ministerul finanțelor, cel al justiției, bisericii și agriculturii au fost încredințate tot deputaților acestui partid. Social-democrații dețin externele (Benedikt Groendal), pescuitul și sănătatea. Alianța Populară : comerțul, industria, educația și cultura. Potrivit declarațiilor de după formarea guvernului, cele trei partide sînt decise să învingă, prin eforturi comune, dificultățile economice ale țării, să oprească sporirea ratei inflației (care oscilează la 40 la sută), să asigure tuturor locuitorilor locuri de muncă, precum și o activitate eficientă a întreprinderilor industriale.

În domeniul politicii externe, noul guvern va continua linia precedentului, cu toate că între cele trei partide există deosebiri de vederi importante. Astfel, Alianța Populară se pronunță împotriva participării Islandei la N.A.T.O. și împotriva prezenței trupelor americane pe teritoriul țării (la baza Keflavik).

Liechtenstein

Cornelia Sandu, Topliță. Liechtenstein este, probabil, singura țară din lume în care numărul societăților înregistrate îl depășește pe cel al locuitorilor. După unele evaluări, reluate de „France Presse", în Liechtenstein ar exista pînă la 40 000 societăți comerciale de diferite origini. Autoritățile locale admit existența a 15 000. Firește, multe dintre ele sînt efemere și ascund combinații tenebroase. Oricum, cei 159 kmp ai acestui principat reprezintă principalul paradis fiscal al Europei. Un grup de consilieri juridici elaborează, în prezent, o modificare a legislației în vigoare și care ar putea duce la instituirea unui impozit pe venit. O asemenea măsură ar avea urmări neprevăzute. La Vaduz se amintește că principatul are o economie în care doar 3 la sută din locuitori sînt agricultori. Liechtenstein este primul fabricant mondial de dinți artificiali, ca și singura țară în care aurul este transformat în foițe complet transparente ce servesc protecției, indispensabile, a vederii astronauților ce coboară pe Lună.

Cornel I. Priveghiu, Comănești, jud. Bacău. Există numeroase soluții propuse pentru a împiedica prăbușirea turnului înclinat din Pisa ; despre cele mai importante dintre ele revista noastră a relatat la vremea în care au fost înaintate. Ultime informații par să arate că situația actuală a construcției nu este atît de îngrijorătoare pe cît se credea. Prin urmare, turnul înclinat din Pisa nu e amenințat cu vreo prăbușire iminentă.

Statutul Washingtonului

I. Vlad, Tîrgoviște. Capitala Statelor Unite, Washington, care se găsește în districtul Columbia, are o situație specială, din punct de vedere electoral, între așezările americane. Pentru a înțelege mai bine lucrurile, amintim cîteva date istorice care au grevat evoluția acestui oraș. În 1787, Congresul american hotăra ca guvernul federal să nu mai fie itinerant, ci să se afle într-un district plasat sub jurisdicția sa, în așa fel încît să nu mai fie tributar unor interese locale (capitala se afla atunci la Philadelphia). Ca urmare, în 1790 s-a decis ca acest loc să se afle „nici mai la nord de New York, nici mai la sud de Virginia", iar, în 1800, Washington, districtul Columbia era ridicat la rangul de capitală. Pe acea vreme nu avea decît 14 000 locuitori și, pentru a forma un stat, Constituția cerea cel puțin 50 000, iar, pentru a forma un sector congresual — 30 000. Districtul Columbia nu a avut, de aceea, nici atunci, nici mai tîrziu (cînd problema a fost neglijată), reprezentanții săi în Congres și nu participa la alegerea președintelui. Astăzi, însă, situația este cu totul alta. Districtul are peste 700 000 de locuitori, plătește anual 1,2 miliarde dolari impozite federale (mai mult decît 11 state care participă la deciziile naționale). Bugetul său e controlat de Congres și guvernul federal. Modificări în statutul Washingtonului au intervenit abia în ultimul timp. Astfel, doar în 1961 locuitorii săi au obținut dreptul de a participa la alegerea președintelui, abia în 1971 — dreptul de a desemna un delegat, fără drept de vot, în Camera Reprezentanților, și abia în 1974 — dreptul de a avea un consiliu municipal și un primar. Actualul primar este o personalitate de culoare și se numește Washington. (Peste 75 la sută din locuitori sînt de culoare). Evoluția aceasta a culminat cu cererea de a dispune de statut de stat, cu drept egal în Congres, cerere sprijinită de președintele Carter și majoritatea oamenilor politici cunoscuți ai țării. La 22 august, Senatul a aprobat un amendament constituțional care acordă locuitorilor Washingtonului dreptul reprezentării depline în Congres, egal cu al celorlalți americani. Pînă la numirea celor doi senatori ai districtului, vor mai trece, însă, cel puțin șapte ani. Mai înainte, amendamentul va trebui ratificat de 38 de state.

Prețul aurului

Gheorghe Clopot, Iași. De-a lungul timpului, aurul a avut două destinații : industriale și monetare. Prețurile metalului galben pentru cele două destinații n-au fost strict aceleași, în acest sens influențînd o multitudine de factori. Cînd aurul a circulat pe piață ca monedă, prețul său se stabilea automat, în funcție de cererea și oferta existente în ce privește aurul în sine și celelalte mărfuri. Negocierile la bursa aurului reflectau tendințele în această privință. În perioada postbelică, datorită reglementărilor valutare stabilite la Bretton Woods, aurul monetar a avut un preț oficial, menținut la un nivel stabil, ani de-a rîndul, de 35 dolari uncia de aur fin (aproximativ 31 grame) și, apoi, modificat, prin devalorizarea oficială a dolarului, la 42,2 dolari uncia. Prețul oficial al aurului monetar a influențat puternic în perioada respectivă prețul aurului pentru destinații industriale. Ulterior, odată cu trecerea la cursurile fluctuante ale monedelor și, deci, abandonarea convertibilității în aur a devizei-cheie a sistemului valutar occidental (dolarul), s-a renunțat la prețul oficial al aurului, în condițiile lipsei sale de semnificație, și, ca urmare, acesta a crescut vertiginos, ca expresie a neîncrederii în valute, atingînd, în ultimele săptămîni, 215 dolari uncia.

Tranzacțiile pe piața bursieră a aurului au sporit astfel în intensitate și importanță, aurul fiind negociat, într-o măsură, ca orice altă materie primă, indiferent de destinațiile sale : industriale sau de stocaj ca activ monetar. Bursele de aur au redevenit centrele de stabilire a prețului. Cea mai importantă bursă a metalului galben se află la Londra, prețul stabilit în această bursă dînd tonul pe celelalte piețe occidentale, iar principalele tranzacții internaționale efectuîndu-se pe baza acestui preț. El este stabilit în funcție de cerere și ofertă, în cadrul ședințelor bursiere ale celor mai importanți negociatori de aur din capitala britanică — așa-numiții „cei cinci din Londra". Aceștia execută comenzile clienților lor, iar la sfîrșitul fiecăreia dintre ședințele lor zilnice de negociere (ce au loc în imobilul oficiului din City-ul londonez al băncii „Rothschild & Sons" — conform **imaginii)** ei se opresc asupra unui preț, care, comunicat pieței, devine prețul zilei. Procedura de negociere se menține neschimbată de 59 de ani, ca și cercul participanților (reprezentanții celor cinci companii de negocieri bursiere ai metalului galben). Numai că, în condițiile actuale ale absenței unui preț oficial, importanța tranzacțiilor efectuate în cadrul ședințelor bursiere și, deci, a prețurilor rezultînd din aceste tranzacții a crescut.

POSTA REDACȚIEI

„Avion marțian"

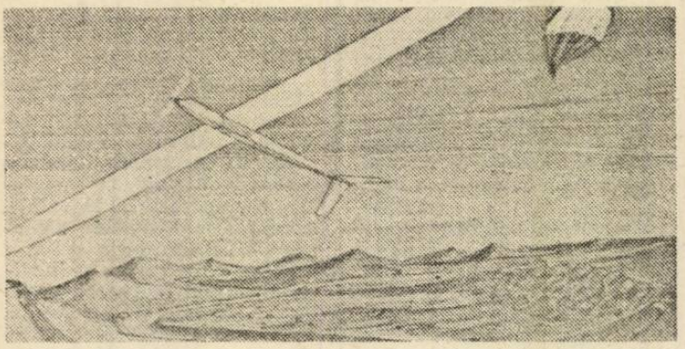

Agripina Rogojan, București. Unul dintre obiectivele majore ale NASA pentru anii '80 îl constituie continuarea explorării planetei Marte. Scopul imediat pe care și-l propun specialiștii americani este aducerea pe Pământ a unei probe de sol marțian. În prezent, se studiază diverse modalități de realizare a unei astfel de misiuni, care se anunță extrem de costisitoare. O misiune „minimă" ar consta în lansarea a două sonde în 1988, care vor gravita în jurul planetei și vor trimite doi „landeri" pe solul marțian. Fiecare din landeri ar urma să preia o probă din solul planetei pe care ar introduce-o automat într-o mică rachetă. Aceasta s-ar întoarce, cu mijloacele proprii, pe sonda orbitală, unde proba de sol ar fi introdusă în secțiunea care se va întoarce spre Pământ. Ajunsă în apropierea Pământului, secțiunea de întoarcere se va plasa pe o orbită circumterestră și va fi interceptată de o navetă spațială. Echipajul acesteia va efectua pe orbită prima inspecție a probei de sol marțian pentru a se asigura că Pământul nu va fi contaminat cu microorganisme străine. De abia după aceasta, proba va fi adusă pe Pământ pentru a fi studiată în laboratoarele specializate. Această misiune „minimă" ar costa circa 900 milioane dolari. Există proiecte pentru o misiune mai complexă, care prevede efectuarea unor mici excursii ale „landerilor" pe solul marțian înainte de prelevarea probelor și un număr de patru sonde orbitale, dintre care două vor executa hărți geochimice în timp ce se vor roti pe orbite polare. Fiecare din sondele orbitale ar urma să aibă greutatea de 5 tone. Se mai studiază și asamblarea cu ajutorul navetei spațiale pe o orbită circumterestră a unei sonde spațiale în greutate de opt tone. În acest caz, „landerul" s-ar putea întoarce direct spre Pământ după prelevarea probei de sol, fără a mai fi necesară întîlnirea sa cu sonda orbitală. În afară de aducerea pe Pământ a unei probe de sol marțian, se iau în considerație și alte modalități de obținere de date privitoare la planetă. Astfel, există proiectul „avionului marțian" elaborat de inginerii de la NASA. Este vorba de o aeronavă asemănătoare cu un planor (vezi **foto**), dotată însă cu un motor cu elice și avînd anvergura de 19,5 m. Încărcătura științifică a acestei aeronave va cîntări 40—100 kg și va cuprinde aparate de luat imagini cu posibilități multispectrale. La intrarea în atmosfera marțiană, aeronava va sta cu aripile pliate într-o capsulă termorezistentă. Odată ajunsă la înălțimea de 7 500 m și la o viteză compatibilă cu rezistența sa, avionul se va degaja de capsulă, își va desfășura aripile și va începe să zboare. Motorul său, care funcționează cu hidrazină și nu necesită oxigen, asigură o rază de acțiune de circa 4 000 km la înălțimi de 1 000—2 500 m. În timpul zborului, imaginile luate, precum și alte date vor fi transmise înapoi pe Pământ. Proiectul acestui avion marțian rezultă din lucrările întreprinse de „Dryden Flight Research Center" pentru punerea la punct a unui mic avion-sondă terestru destinat să culeagă probe de aer de la mare altitudine, unde densitatea aerului este apropiată de cea a atmosferei marțiene.

Londra și poluarea

T. Petru, Ploiești. Faptul că în articolele publicate de revista noastră în ultima vreme se vorbește despre o Londră plină de soare și despre o Tamisă nepoluată nu trebuie să vă surprindă, chiar dacă imaginea pe care mulți au avut-o, în ultimele decenii, despre capitala Marii Britanii a fost a unui oraș poluat, cu cerul plin de smog. Măsurile întreprinse de autorități au reușit să modifice această înfățișare tristă a deceniilor trecute și, astăzi, strălucirea soarelui a cîștigat 70 la sută din putere față de anul 1958. Remarcabile sînt mai multe fapte : de pe înălțimile de la Hampstead Heath, la cîțiva kilometri nord-vest de oraș, poate fi observată acum o panoramă a orașului, față de norii întunecați care închideau orizontul cu două decenii în urmă ; păsările au început să-și facă din nou cuiburi, mai ales păsările de apă ; peștii au reapărut în apele fluviului. Foarte pronunțata poluare se datora industriei sporite vertiginos la sfîrșitul secolului trecut și începutul acestui secol, precum și încălzirii locuințelor cu cărbune. Ca urmare, Marea Britanie a fost prima țară care a inițiat măsuri împotriva poluării. În 1946, parlamentul a aprobat o lege prevăzînd importante măsuri de curățire. Dar, evident, era imposibil să se obțină rezultatele pozitive în scurt timp, deoarece trebuia regîndit și refăcut întregul complex industrial londonez. În 1956, a fost aprobată Clean Air Act (legea pentru aerul curat) care obliga la arderea doar a combustibililor mai puțin poluanți. Astăzi, grupul „Alkali Inspectorate" controlează fumul răspîndit de coșurile fabricilor și solicită măsuri pentru reducerea poluării aerului. Au fost construite mai multe uzine de retratare a apelor reziduale și de depoluare a fluviului Tamisa. Ultimul (și cel mai mare) complex de acest fel a fost deschis în luna iulie a.c. la Beckton. Ca urmare, de unde, în urmă cu două decenii, în apele Tamisei nu mai trăiau pești, acum patru ani au fost descoperite 60 de specii, al căror număr a sporit astăzi la 94. Întreaga acțiune pentru împiedicarea poluării este coordonată de Departamentul pentru mediul înconjurător, care urmărește nu numai respectarea îndatoririlor legale de către uzinele din apropierea fluviului, dar și înlăturarea pericolelor ca petrolierele să polueze țărmul și, indirect, fluviul Tamisa. Peste 100 de puncte de observare a toxicității reziduurilor sînt plasate de-a lungul coastei, dispunînd de sute de vase pregătite să intre în acțiune în cazul unor situații de urgență.

Ioan Moldovan, com. Pingărați, jud. Neamț. În general, prin formula (improprie, de altfel, dar utilizată foarte des pentru că este succintă) „țările lumii a treia" se înțelege grupul țărilor care nu aparțin nici celor socialiste, nici celor capitaliste dezvoltate. Dintre ele fac parte majoritatea țărilor care, din punct de vedere economic, sînt fie slab dezvoltate, fie în curs de dezvoltare.

Ioan Ilea, Bistrița. Vă mulțumim pentru aprecierile dv.

Aurel Stroe, Buzău. Fostul președinte kenyan, Jomo Kenyatta, decedat la 22 august, în vîrstă de 86 de ani, a fost unul din principalii luptători pentru independența țării sale. A fost numit premier în 1963 și a devenit președinte al țării în 1964, cînd Kenya s-a proclamat republică.

Mihai Cotuțiu, Oradea. Cel mai mare avion de pasageri este cel construit de firma „Boeing" și supranumit „Jumbo Jet" — Boeing 747. În legătură cu membrii Pieței comune, vă sugerăm consultarea articolului publicat în nr. 34 a.c. al revistei.

Gheorghe Hoancă, Băile Herculane. Un răspuns despre componența noului guvern portughez am publicat în cadrul acestei rubrici din nr. 37. Despre evenimentele din Nicaragua, vă sugerăm să consultați articolele publicate în ultimele numere ale revistei.

Andrei Colombos, Timișoara. Vă mulțumim pentru observațiile trimise în legătură cu activitatea Papei Paul VI.

David Corneliu, str. Dimitrie Marinescu, nr. 1 A, bloc C 2, scara A, etaj 7, ap. 30, București, tel. 61 56 12, oferă gratuit colecția revistei pe anii 1976—1978 ; **Vasile Tudosă, str. Republicii, nr. 59, sc. A., ap. 1, Iași,** vinde numere disparate ale revistei din anii 1976—1978.

M. Negrescu, București, Sos. Cățelu 64, tel. 47.85.44, și Mircea Constantinescu, București, str. Arțarului 31, tel. 57.40.54, oferă colecția revistei de la apariție și numere disparate.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

PĂRINȚI!

Cumpărați din timp rechizitele școlare pentru copiii dv. ! În librării și la raioanele cu articole de papetărie din magazinele universale ale comerțului de stat vă așteaptă seturi cu rechizitele necesare elevilor din toate clasele (caiete, coperți pentru caiete și cărți, stilouri, cerneală, creioane negre și colorate, gume, ascuțitori, penare, plastilină, compase și alte articole pentru desen tehnic).

ÎN UNITĂȚILE UNIUNII JUDEȚENE A COOPERATIVELOR MEȘTEȘUGĂREȘTI DIN PIATRA NEAMȚ

– servicii prompte și de bună calitate!

● croitorie ● încălțăminte ● blănărie ● ● curățătorie chimică ● reparații radio-televizoare, articole de uz casnic-gospodăresc, auto-moto ● reparații și lucrări noi de construcție.

Și încă un amănunt : în magazinele UNIUNII JUDEȚENE A COOPERATIVELOR MEȘTEȘUGĂREȘTI NEAMȚ, găsiți un variat sortiment de articole artizanale, amintiri turistice, articole din piele și multe alte obiecte realizate cu gust și fantezie

Lei 2

Nr. 39 21 septembrie 1978

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Președintele NICOLAE CEAUȘESCU

Facem totul pentru a întări colaborarea și solidaritatea cu celelalte țări, pentru a contribui la realizarea unei lumi mai drepte și mai bune

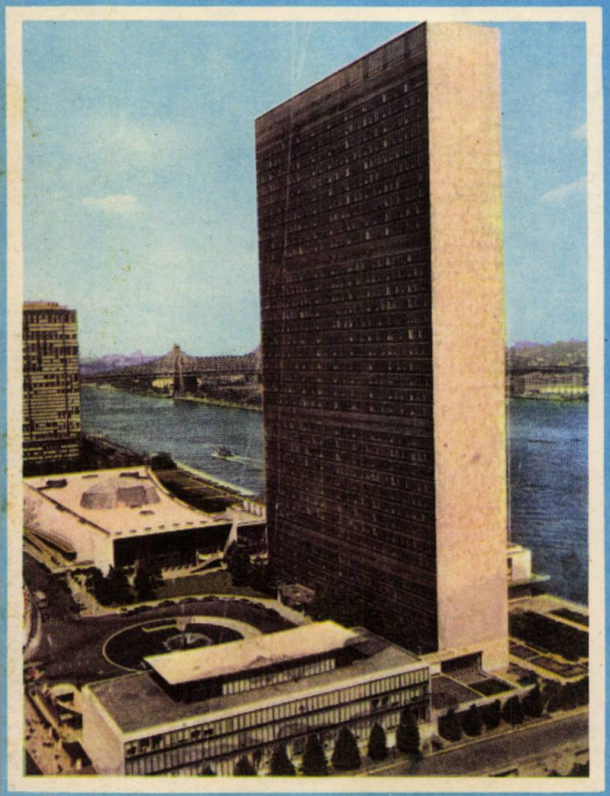

Din actualitatea internațională

NAȚIUNILE UNITE

Deschiderea sesiunii a XXXIII-a a Adunării Generale

ORIENTUL MIJLOCIU

Reuniunea tripartită de la Camp David

PORTUGALIA

Eforturi pentru ieșirea din criză

NICARAGUA

Tensiune și impas politic

Primire deosebit de călduroasă făcută de muncitorii întreprinderii de construcții metalice din Bocșa

VIZITELE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN JUDEȚELE CARAȘ-SEVERIN ȘI CLUJ

La întreprinderea mecanică din Reșiț

Pe aeroport, la sosirea în județul Cluj, — o primire caldă, însuflețitoare tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu

La întreprinderea „Unirea", din municipiul Cluj-Napoca, moment emoționant pentru marele colectiv muncitoresc

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

39 (778)

21 septembrie 1978

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Independența națională și colaborarea internațională – coordonate fundamentale ale politicii externe a României. Ilie Șerbănescu 2

Necesitatea creșterii rolului O.N.U. în edificarea noii ordini economice și politice internaționale. Romulus Neagu 6

Înaltele responsabilități ale parlamentarilor față de cauza păcii și securității internaționale. George Petricu 8

Eforturi pentru întărirea colaborării între țările în curs de dezvoltare :

– Geneva. Exigența creșterii eficienței acțiunilor U.N.C.T.A.D. Teodor Meleșcan 10

– Buenos Aires. Cooperarea tehnică – nouă dimensiune a cooperării internaționale pentru dezvoltare. Șerban Iliescu 11

Camp David. La încheierea reuniunii tripartite 12

Națiunile Unite. Sesiunea a XXXIII-a. Ilie Olteanu 13

Belgrad. Cooperarea tehnico-științifică și securitatea europeană. 14

Teheran. Dezbaterile parlamentare. N. Pătrașcu 15

Lisabona. Partidele – în căutarea ieșirii din criză. Rodica Dumitrescu 16

Managua. Accentuarea tensiunii și a impasului politic. Anca Voican 17

Mali. Opțiuni ale dezvoltării independente. Aurel Zamfirescu 19

J. F. Kennedy, Martin Luther King – concluzii finale ? Ștelian Țurlea 30

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Interviuri cu :

Upadit Pachariyangkun, Stephen Dlamini 4–5

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R. P. Ungară. Eforturi pentru o eficiență sporită. Iosif Dumitrașcu 18

REPORTAJ PE GLOB

Sudan – priorități economice. Paul Diaconu 20

DOSARE ALE SOCIETĂȚII CAPITALISTE 22

1 000 + 1 24–25

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ 26–27

PROFIL

Olafur Johannesson, primul ministru al Islandei 27

POȘTA REDACȚIEI 31–32

Independența națională și colaborarea internațională – coordonate fundamentale ale politicii externe a României

ROMÂNIA – participantă activă la eforturile pentru întărirea cooperării între țările în curs de dezvoltare

DIN ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

CAMP DAVID

La încheierea reuniunii tripartite

TEHERAN

Dezbaterile parlamentare

LISABONA. **Partidele – în căutarea ieșirii din criză**

Dosare ale societății capitaliste

Probleme ale tineretului occidental

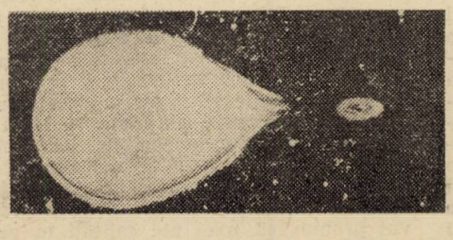

ÎN LUMEA ȘTIINȚEI

Enigmele Universului

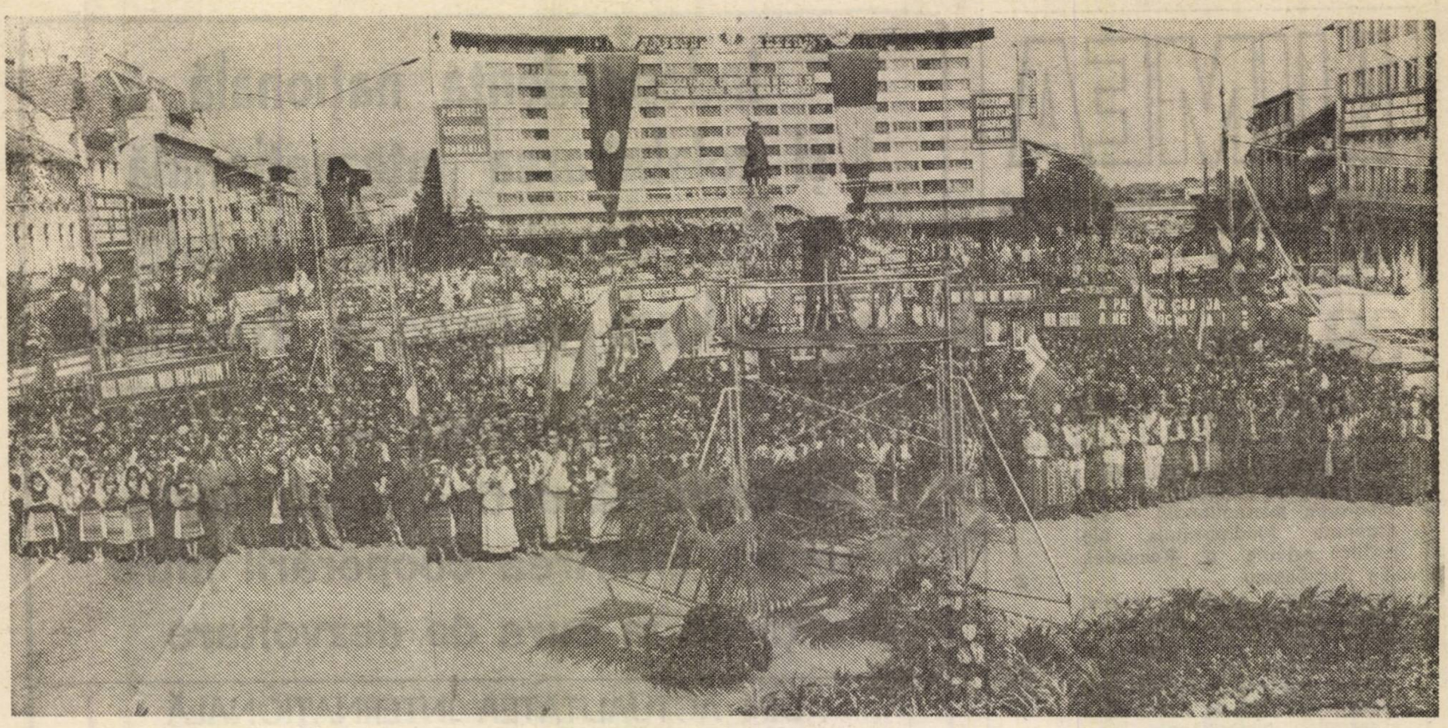

Independența națională și colaborarea internațională — coordonate fundamentale ale politicii externe a României

Dialogul direct cu țara, cu poporul — intrat în practica de lucru curentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu — a continuat, săptămîna trecută, cu vizitele secretarului general al partidului în județele Caraș-Severin și Cluj, cu participarea sa la ședința activului de bază de comandă și de partid din armată. În centrul acestui dialog larg și fructuos s-au situat problemele legate de afirmarea mereu mai puternică a unei noi calități, superioare, în industrie, agricultură, învățămînt, cercetare, armată, în toate domeniile activității economico-sociale. Acest aspect, de o însemnătate majoră, a fost subliniat cu pregnanță în cele trei cuvîntări ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în cadrul marilor adunări populare din municipiile Reșița și Cluj-Napoca, precum și în cadrul ședinței activului de bază de comandă și de partid din armată. Toate aceste momente s-au constituit în noi manifestări ale unității indestructibile dintre partid și întregul popor, în expresii elocvente ale adeziunii puternice a tuturor oamenilor muncii din patria noastră — români, maghiari, germani și de alte naționalități — la politica internă și externă a partidului. Așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesar a fi luate măsuri hotărîte pentru înfăptuirea directivelor Congresului al XI-lea al partidului cu privire la afirmarea plenară a revoluției tehnico-științifice în toate sectoarele, pentru realizarea în viață a orientărilor Conferinței Naționale privind transformarea cantității, pe care am acumulat-o în toate domeniile — atît în industrie și agricultură, cît și în învățămînt — într-o calitate nouă, asigurînd ridicarea nivelului activității noastre generale pe un plan superior, înfăptuirea mai devreme a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

Partidul nostru concepe promovarea unei noi calități în toate sectoarele activității economico-sociale ca un factor determinant al ridicării rapide a țării pe noi culmi ale progresului și civilizației, al edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism, ca parte integrantă a asigurării și întăririi continue a independenței naționale, ca însăși chezășie a afirmării libere și mereu mai puternice a patriei noastre între națiunile lumii, a creșterii prestigiului său pe plan internațional. Deopotrivă, însă, România este conștientă că, în condițiile actuale — ale interdependențelor economice crescînde, ale indivizibilității păcii — progresul și securitatea fiecărei țări nu pot fi asigurate decît printr-o fructuoasă conlucrare pașnică, printr-o colaborare echitabilă, reciproc avantajoasă, între toate statele, că însăși realizarea măreților ei obiective de dezvoltare depinde de menținerea liniștii și păcii în lume. Pornind de la această convingere, țara noastră participă activ la întreaga viață internațională, concepînd această participare în cel mai larg și plin de semnificații înțeles al cuvîntului : atît ca angrenare tot mai intensă în circuitul mondial de valori materiale și spirituale, cît și ca acțiune efectivă în direcția unei contribuții concrete, cu ideea și fapta, la rezolvarea marilor și complexelor probleme de care depinde viitorul omenirii. Întreaga activitate internațională a țării noastre este, astfel, călăuzită de imperativul promovării unei noi calități în viața, în politica și în raporturile internaționale — cerință puternic reafirmată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntările rostite cu prilejul celor trei manifestări menționate, și pentru înfăptuirea căreia militează neobosit România și președintele ei. Toate acestea pun cu putere în lumină legătura strînsă, unitatea dialectică între politica internă și cea externă a partidului nostru. **„Acționînd intens pe plan mondial** — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu — noi îmbinăm în mod armonios activitatea națională cu cea internațională, pornind de la faptul că aceste două laturi ale politicii noastre sînt inseparabile, că însăși construcția socialismului în patria noastră este strîns legată de soluționarea într-un mod nou, democratic, a problemelor internaționale complexe, de asigurarea independenței și suveranității fiecărei națiuni".**

Expresie a acțiunii consecvente a României în direcția afirmării unei noi calități în viața și raporturile internaționale este politica neabătută a țării noastre de promovare a unor relații de tip nou între state. Consonanța integrală între vorbe și fapte pe acest plan își găsește o elocventă mărturie în activitatea practică a României pe arena mondială, țara noastră așezînd ferm la temelia tuturor raporturilor sale internaționale principiile înaintate ale deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța — viața însăși atestînd, fără putință de tăgadă, că numai pe baza acestor principii se poate asigura o dezvoltare nouă a evoluției internaționale, colaborarea și pacea mondială.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbind la marele miting din municipiul Cluj-Napoca

Cuvîntările recente ale tovarășului Nicolae Ceaușescu au subliniat, cu pregnanță, forța și valoarea acestor principii, hotărîrea nestrămutată a României socialiste de a acționa, pe mai departe, în spiritul și litera lor — ca factor călăuzitor al întregii noastre politici externe. De altfel, pe un plan mai larg, cuvîntările secretarului general al partidului au constituit o amplă și puternică reafirmare a ansamblului politicii externe românești, a liniilor directoare și orientărilor sale de bază.

S-a exprimat, din nou, hotărîrea țării noastre de a face totul pentru dezvoltarea relațiilor și a colaborării cu toate țările socialiste, pentru a contribui la depășirea divergențelor dintre ele, la întărirea solidarității lor — ceea ce este de natură să exercite o influență favorabilă atît asupra progresului mai rapid al socialismului în fiecare țară, cît și asupra creșterii forței și prestigiului socialismului în întreaga lume.

A fost relevată atenția acordată de România extinderii conlucrării cu țările vecine — relațiile de bună vecinătate constituind o necesitate pentru dezvoltarea mai puternică a fiecăreia dintre aceste țări —, precum și înfăptuirii unei largi colaborări, reciproc avantajoase și multilaterale, în Balcani, în vederea transformării acestora într-o zonă a prieteniei și păcii.

S-a subliniat orientarea consecventă a țării noastre în direcția întăririi legăturilor de colaborare și solidaritate cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, cu țările mici și mijlocii, de care România este strîns legată în lupta pentru lichidarea politicii imperialiste și neocolonialiste, a politicii de forță și dictat, pentru asigurarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe destinele proprii, de a-și făuri viața așa cum dorește, fără nici un amestec din afară. A fost reafirmată poziția constructivă a țării noastre de a continua neabătut pe linia intensificării raporturilor cu toate statele lumii, fără deosebire de mărime, potențial, situare geografică sau orînduire socială, pe linia participării active la diviziunea internațională a muncii, în spiritul exigențelor coexistenței pașnice și pentru asigurarea progresului și păcii mondiale.

„Facem totul — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — pentru a dezvolta relațiile de colaborare pe principiile deplinei egalități, dar nu sîntem dispuși să cedăm nimănui din independența și suveranitatea, din libertatea poporului nostru. Dorim ca întreaga noastră colaborare internațională să servească construcției socialismului, cauzei păcii, progresului poporului nostru și al fiecărui popor ! Nu dorim în nici un fel să realizăm relații internaționale care să ducă la dependența față de cineva ! Dorim relații de deplină egalitate, de colaborare egală ! Atît pentru politica internă cît și pentru politica internațională nu avem de dat și nu vom da socoteală nimănui din afară ; avem de dat și vom da socoteală întotdeauna numai și numai partidului și poporului nostru ! Poporul este supremul judecător".

Poporul român, care a cunoscut multă vreme dominația străină, și-a cucerit prin lupte grele libertatea și independența. De aceea, el prețuiește mult libertatea și independența. El le respectă față de toți pe plan internațional și pretinde tuturor să le respecte. El le revendică pentru sine și este gata să lupte pentru apărarea lor. El sprijină toate popoarele care doresc să-și apere libertatea și independența. Politica de independență și suveranitate a partidului nostru este legatara istoriei țării, a trecutului îndelungat de luptă pentru neatîrnare și unitate, este expresia celor mai înalte năzuințe ale poporului român. De altfel, istoria patriei, istoria armatei noastre demonstrează, cu putere, că niciodată poporul român, armata sa nu și-au propus țeluri agresive. Secole de-a rîndul, armata noastră a luptat pentru a apăra independența țării, pentru a asigura înfăptuirea unității naționale, pentru afirmarea independentă a națiunii noastre. Acest caracter l-a avut și războiul din 1877, cînd, deși armata română a luptat pe teritoriul Bulgariei prietene, ea a luptat într-un război de eliberare, de cucerire a independenței și ajutorare a poporului bulgar în lupta pentru eliberarea sa de sub dominația străină. Același caracter l-a avut și lupta din 1916—1918, cînd armata noastră a dus un război pentru apărarea independenței țării, a suveranității sale, pentru realizarea unității naționale și formarea statului național unitar. Momentul în care burghezia, îndeosebi fascismul, a împins armata noastră în războiul nejust împotriva Uniunii Sovietice constituie o excepție, nu caracterizează poporul și armata noastră. Acesta a fost un moment cu totul izolat din istoria țării noastre, o situație împotriva căreia Partidul Comunist Român, forțele progresiste, întregul nostru popor s-au ridicat cu toată fermitatea, punîndu-i capăt prin luptă hotărîtă. Ceea ce a caracterizat dintotdeauna armata noastră a fost lupta de apărare a ființei naționale a poporului, a gliei strămoșești, a libertății, independenței și suveranității patriei.

„Trăgînd învățăminte din istoria noastră de secole — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în cuvîntarea rostită la ședința activului de bază de comandă și de partid — **trebuie să nu uităm nici un moment că forțele noastre armate vor avea întotdeauna numai misiunea de a apăra independența patriei ! Niciodată nu vom duce un război de agresiune, nu vom pune în pericol libertatea altui popor ! Vom apăra însă cu orice preț independența și libertatea patriei noastre !"** În acest cadru, partidul nostru — atît timp cît nu s-a trecut în practică la realizarea dezarmării, la instaurarea fermă a unor relații cu adevărat noi pe plan internațional — manifestă o preocupare permanentă pentru întărirea forțelor noastre armate, a capacității de apărare a țării, militînd, totodată, cu hotărîre pe arena mondială pentru declanșarea concretă a procesului vital al dezarmării, pentru repudierea forței și amenințării cu forța din relațiile dintre state, pentru eliminarea pericolului unui nou război, care, în condițiile tehnicilor nucleare actuale, ar duce la însăși dispariția speciei umane. Desigur, țara noastră are constant în vedere că face parte dintr-o alianță a țărilor socialiste din Europa, din Tratatul de la Varșovia — care s-a creat, după cum este bine cunoscut, în scopul apărării împotriva unui atac imperialist. La crearea sa, s-a specificat, cu toată claritatea, acest lucru, și România apreciază că această alianță — atîta vreme cît nu se desființează concomitent Pactul N.A.T.O. și Tratatul de la Varșovia — trebuie să aibă numai și numai rolul de apărare împotriva unei agresiuni. În acest cadru, țara noastră, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, își va îndeplini, întotdeauna, îndatoririle pe care și le-a luat, dar nu va participa, în nici o împrejurare, la un război îndreptat împotriva altui popor, ci numai la un război de apărare împotriva unei agresiuni. România consideră că este necesar să întărească permanent colaborarea cu armatele țărilor participante la Tratatul de la Varșovia, îndeplinindu-și angajamentele

pe care şi le-a asumat în cazul în care se va dezlănţui vreo agresiune împotriva vreunui stat socialist din Europa. România îşi exprimă, însă, convingerea că, dacă se va duce o politică internaţională justă, dacă se va acţiona cu consecvenţă pentru destindere, pentru dezarmare, pentru desfiinţarea concomitentă a celor două blocuri militare, omenirea — inclusiv Europa — poate fi ferită de un nou război.

Acţionînd cu fermitate în aceste direcţii, partidul nostru o face cu conştiinţa limpede a înaltei misiuni şi responsabilităţi de a se asigura dezvoltarea paşnică atît a patriei noastre, cît şi a celorlalte ţări socialiste, a tuturor popoarelor din Europa şi din întreaga lume. De asemenea, partidul nostru promovează extinderea relaţiilor cu armatele celorlalte ţări socialiste, cu armate ale ţărilor în curs de dezvoltare, ale altor state, indiferent de orînduirea socială, pentru că, prin aceste contacte, se poate ajunge la o mai bună cunoaştere între popoare, la înţelegerea faptului că fiecare armată trebuie să se limiteze la a apăra independenţa propriului popor, renunţînd la orice amestec în treburile altor state, la pretenţii de dominaţie asupra altor popoare — înţelegere ce ar face să se înregistreze paşi mari în direcţia păcii şi asigurării independenţei şi suveranităţii fiecărei naţiuni.

Ţara noastră consideră că una din misiunile istorice ale socialismului şi comunismului — pe lîngă eliberarea popoarelor de orice asuprire — este şi aceea de a izbăvi omenirea de un nou război, de a realiza relaţii noi, democratice între popoare, bazate pe egalitate şi respect reciproc, de a înfăptui dezarmarea, şi, în primul rînd, dezarmarea nucleară, de a elimina războiul din viaţa societăţii, de pe planeta noastră.

În spiritul acestor exigenţe, al marilor responsabilităţi ale ţărilor socialiste faţă de destinele de progres, democraţie şi pace ale omenirii, România participă în mod activ la soluţionarea gravelor şi complexelor probleme ale lumii de azi. Poziţiile principiale, de o mare valoare teoretică şi practică, ale ţării noastre privind abordarea şi soluţionarea acestor probleme şi-au găsit o puternică şi clară reafirmare în cuvîntările recente ale preşedintelui Nicolae Ceauşescu. S-a dat din nou expresie hotărîrii României de a extinde continuu relaţiile cu toate ţările europene în vederea înfăptuirii în viaţă a documentelor semnate la Helsinki, subliniindu-se necesitatea ca, în condiţiile în care reuniunea de la Belgrad nu s-a încheiat cu rezultate satisfăcătoare, să se intensifice eforturile pentru a se obţine o îmbunătăţire a colaborării în toate domeniile, pentru pregătirea mai bună a reuniunii de la Madrid. Ţara noastră se pronunţă cu tărie pentru realizarea securităţii pe continentul nostru, pentru trecerea la dezangajarea militară, ţinînd seama că, în Europa, sînt concentrate, în momentul de faţă, cele mai puternice forţe armate din lume, cele mai importante arsenale militare. În concepţia României, toate statele europene, fără deosebire de orînduire socială, au obligaţia de a căuta şi găsi căile în vederea trecerii la reducerea armamentelor şi efectivelor militare, în scopul creării condiţiilor pentru o adevărată securitate şi pace pe continentul nostru şi în întreaga lume.

România acţionează constant în direcţia înfăptuirii în viaţă a dezarmării generale, în primul rînd a celei nucleare — mare şi arzător deziderat al popoarelor. Necesitatea realizării acestui obiectiv este evidentă nu numai din punct de vedere politic, ca un pas concret pe linia repudierii războiului de pe arena mondială, ci şi din punct de vedere economic, pe linia reorientării sumelor irosite astăzi în cursa înarmărilor către scopuri nemijlocit utile societăţii, îndeosebi către sprijinirea eforturilor spre dezvoltare ale ţărilor mai puţin industrializate.

Totodată, ţara noastră depune eforturi continue şi perseverente pentru lichidarea decalajelor economice între state, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaţionale. Acestea constituie cerinţe de bază ale epocii noastre, de realizarea lor depinzînd nu numai progresul mai rapid al ţărilor în curs de dezvoltare, ci şi creşterea economică în continuare în ţările avansate, stabilitatea însăşi a economiei mondiale şi, totodată, asigurarea unui climat de destindere şi pace în lume. Iată de ce aceste obiective reprezintă o cauză comună, înfăptuirea lor trebuind să fie rodul conlucrării şi colaborării tuturor statelor.

Evenimentele demonstrează că soluţionarea, pe baza tratativelor paşnice, a problemelor litigioase dintre state, renunţarea la calea militară în rezolvarea acestor probleme este unica politică justă. Orice recurgere la forţă nu aduce decît noi şi noi poveri pe spatele fiecărui popor, punînd în acelaşi timp în pericol pacea din zonele respective, cît şi din întreaga lume. Pornind de la aceasta, ţara noastră militează cu toată hotărîrea, pentru ca orice probleme litigioase, de oriunde, să se soluţioneze pe calea tratativelor, a bunei înţelegeri, corespunzător intereselor fiecărei naţiuni, precum şi al cauzei păcii şi colaborării internaţionale.

În spiritul poziţiei sale consecvente în direcţia afirmării independenţei fiecărei naţiuni, România sprijină activ mişcările de eliberare naţională, lupta popoarelor din Rhodesia şi Namibia pentru a-şi cuceri cît mai repede, deplina independenţă naţională, lupta poporului african din Africa de Sud împotriva politicii de apartheid, apreciind că trebuie să se pună capăt politicii de asuprire a unui popor de către altul, să se lichideze cu desăvîrşire politica imperialistă şi neocolonialistă.

România acţionează pentru sporirea continuă a rolului Organizaţiei Naţiunilor Unite, al altor organisme internaţionale, pentru participarea activă la soluţionarea problemelor complexe ale lumii contemporane a tuturor statelor şi, desigur, în primul rînd, a ţărilor mici şi mijlocii, care trebuie să ia parte, în condiţii de deplină egalitate, la rezolvarea problemelor în interesul fiecărei ţări, excluzîndu-se inegalităţile ce mai dăinuie în prezent.

În acest sens, ţara noastră consideră că este mai necesar ca oricînd să întărească solidaritatea şi colaborarea internaţională, să dezvolte relaţiile cu partidele comuniste şi muncitoreşti, cu partidele socialiste şi social-democrate, cu mişcările de eliberare naţională şi partidele de guvernămînt din ţările care şi-au cucerit independenţa, cu partidele democratice de pretutindeni, pornind de la faptul că întărirea acestei colaborări constituie o necesitate pentru asigurarea păcii şi progresului în lume.

În însăşi afirmarea puternică a acestei solidarităţi şi colaborări se află, dealtminteri, posibilitatea reală a făuririi unei lumi mai drepte şi mai bune. Se evidenţiază, astfel, cu putere justeţea, importanţa şi semnificaţia majoră a orientărilor politicii externe promovate, cu consecvenţă şi fermitate, de partidul şi statul nostru, de secretarul general al partidului, preşedintele ţării, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în direcţia unirii eforturilor tuturor forţelor înaintate, ale tuturor popoarelor pentru transformarea acestei posibilităţi în realitate. Tocmai încrederea nestrămutată în forţa uriaşă a popoarelor dă temei partidului nostru să privească cu optimism viitorul, cu convingerea realizării în viaţă a unei lumi mai drepte şi mai bune pe planeta noastră.

Ilie Şerbănescu

ROMÂNIA

„Sînt profund impresionat de progresul realizat de România, sub conducerea înţeleaptă a preşedintelui Nicolae Ceauşescu"

În perioada 16–18 septembrie a.c., ministrul afacerilor externe al Thailandei, Upadit Pachariyangkun, a făcut o vizită oficială în România. Cu acest prilej, oaspetele a fost primit de preşedintele Nicolae Ceauşescu, s-a întîlnit cu alte persoane oficiale române, a efectuat o serie de vizite în Capitală şi în ţară.

La sfîrşitul vizitei, oaspetele a acordat, cu amabilitate, revistei noastre următorul interviu :

Upadit Pachariyangkun

ministrul afacerilor externe al Thailandei

— Am fost deosebit de onoraţi — **ne-a declarat de la început, interlocutorul nostru** — de faptul că am fost primiţi de preşedintele Nicolae Ceauşescu, că am putut să-i prezentăm omagiile noastre, şi apreciem acest moment drept punctul culminant al vizitei pe care am făcut-o în România. Am avut o convorbire foarte interesantă cu preşedintele României, o personalitate politică cu o viziune de perspectivă a lucrurilor, foarte bine informată, cu un interes deosebit faţă de evoluţia situaţiei din acea parte a lumii în care se află Thailanda. Consider că este un lucru foarte bun faptul că o personalitate atît de proeminentă ca domnia-sa este interesat de evoluţia situaţiei dintr-o parte a lumii de care ţara sa nu aparţine în mod direct. Preşedintele României este un om politic cu multă experienţă, şi i-am spus în cursul întrevederii că sînt deosebit de impresionat de progresul şi prosperitatea realizate de poporul român, sub conducerea sa înţeleaptă. Preşedintele Ceauşescu este foarte cunoscut în Thailanda. Noi, în Thailanda, deşi sîntem foarte departe de ţara dumneavoastră, am

ÎN CONȘTIINȚA LUMII

urmărit întotdeauna evoluția situației din această parte a Europei, realizările țării dumneavoastră ; am constatat că principiile politicii noastre externe sînt asemănătoare cu cele ale politicii României. Din discuțiile pe care le-am purtat aici, m-am convins că popoarele noastre sînt angajate față de aceleași idealuri și aspirații. Ambele noastre popoare sînt hotărîte să-și afirme independența, să fie stăpîne în propriile lor țări. Știm că avem dreptul să hotărîm, în deplină independență, asupra politicii noastre, să stabilim ceea ce este bun pentru popoarele noastre. Țările noastre își hotărăsc singure politica lor externă, căile de înfăptuire a acesteia.

– Astăzi, vocea țărilor mici și mijlocii se face tot mai auzită în lume, este din ce în ce mai importantă...

– Președintele Ceaușescu s-a referit la acest lucru, subliniind că toate țările, indiferent de mărime, au un cuvînt de spus în problemele internaționale. Nu trebuie să permitem ca numai marile puteri să hotărască în problemele internaționale. Noi, țările mici și mijlocii, avem un cuvînt de spus în problemele internaționale. Pe lîngă aceasta, noi sîntem mai numeroși.

– Considerați că Națiunile Unite ar putea să-și sporească contribuția la întărirea colaborării tuturor țărilor în apărarea intereselor majore ale omenirii ?

– Aceasta este speranța mea, anume că Națiunile Unite vor ajunge în situația de a contribui eficient la rezolvarea tuturor problemelor complicate ale omenirii. Acesta este, după părerea mea, un drum dificil, dar sper că țările mici și mijlocii vor aduce la Națiunile Unite o contribuție importantă pe această cale.

– V-am ruga să vă referiți la stadiul și perspectivele dezvoltării raporturilor dintre țările noastre.

– Din noiembrie anul trecut, de la instalarea actualului guvern al Thailandei, relațiile dintre țările noastre s-au îmbunătățit considerabil. Acesta este rezultatul traducerii în viață a politicii noastre externe, care urmărește dezvoltarea unor relații bune și a unei mai bune înțelegeri cu toate țările lumii, indiferent de sistemele lor economice, politice sau sociale. Nu vedem în diferențele dintre sisteme vreun obstacol în calea îmbunătățirii raporturilor noastre. Acestea nu sînt numai politice, ci acoperă, de asemenea, domeniul cooperării economice ; sperăm că vom putea dezvolta raporturile noastre și în multe alte domenii. Ministrul thailandez al comerțului a fost în România, în iulie trecut, cînd a fost inițiat Acordul comercial între România și Thailanda. Acest acord a fost semnat acum, cu prilejul vizitei mele. Am fost foarte mulțumiți de încheierea sa, întrucît Acordul va servi drept o bază solidă pe care ambele părți își vor dezvolta comerțul bilateral, își vor extinde domeniile de cooperare, și sperăm că rezultatele viitoare ale colaborării noastre vor fi foarte bune. Pot exista, de asemenea, și alte domenii de cooperare. Sînt, desigur, posibile viitoare schimburi de turiști, schimburi culturale și de experți. Sînt sigur că vor fi înregistrate progrese în cooperarea noastră în aceste direcții. Vizita noastră a contribuit la aceasta, și cred că este necesar să avem mai multe contacte, la toate nivelurile. Va fi sarcina celor care vor realiza aceste contacte să studieze în profunzime detaliile modului în care putem să îmbunătățim relațiile noastre, de pildă în domeniul comerțului.

– Peste cîteva momente, veți părăsi România. Cu ce impresii vă întoarceți în țara dumneavoastră ?

– Am fost deosebit de impresionați de cele văzute în țara dumneavoastră. Pretutindeni, am întîlnit oameni zîmbitori, iar faptul că oamenii zîmbesc înseamnă foarte mult. Aceasta înseamnă că viața lor este bună, că în țara dumneavoastră domnește pacea și liniștea. Cînd voi reveni aici, voi sta mai mult, pentru că admir România și poporul său, ospitalitatea lui.

Interviu realizat de Radu Toma

„Sprijinul pe care-l primim din partea poporului român este foarte important pentru lupta noastră"

Stephen Dlamini

președintele Congresului Sindicatelor din Africa de Sud (SACTU)

Recent, ne-a vizitat țara, la invitația Consiliului Central al U.G.S.R., o delegație a Congresului Sindicatelor din Africa de Sud (SACTU) condusă de Stephen Dlamini, președintele conducerii acestei organizații. La încheierea vizitei, președintele Stephen Dlamini și ceilalți membri ai delegației au avut o convorbire cu un redactor al revistei „Lumea", pe care o redăm în continuare.

„Vizita noastră în România este firească, ținînd seama că am venit la prieteni, într-o țară socialistă de la care avem multe de învățat și unde am avut prilejul să vedem cum se aplică teoria în practică, în condițiile specifice ale țării dumneavoastră. A fost pentru noi un prilej de creștere a încrederii în lupta noastră. Sprijinul moral pe care-l primim din partea poporului român este foarte important în lupta ce o ducem în Africa de Sud împotriva dublei exploatări – naționale și sociale. Ținînd seama de acest dublu caracter al exploatării, lupta organizației noastre – a Congresului Sindicatelor din Africa de Sud (SACTU) – este, în același timp, o luptă cu caracter atît național, cît și social.

Această luptă noi o desfășurăm în condiții clandestine, sub amenințarea permanentă a cruntei represiuni polițienești din partea regimului rasist, dat fiind că, în țara noastră, organizarea de sindicate reale, care să apere interesele muncitorilor, este practic interzisă. Nu există o lege de interzicere a activității sindicatelor muncitorești, dar sînt folosite diverse alte legi represive pentru a o face imposibilă. Activiștii sindicali sînt arestați, torturați cu bestialitate, uciși. Anul trecut, cinci membri ai conducerii Congresului Sindicatelor din Africa de Sud (SACTU) au fost condamnați la închisoare pe viață, iar alții la pedepse grele de 15–18 ani închisoare."

Interlocutorul nostru, Stephen Dlamini, a stat închis timp de șase ani în închisoarea de pe insula Roben, unde deținuții politici trăiesc în condiții înfiorătoare. „Acolo nu există apă potabilă suficientă, deținuții dorm pe pămîntul gol, singurul acoperiș îl constituie coroanele copacilor. Invariabila hrană zilnică – un terci subțire de mălai – de abia îi ajută să-și țină zilele", **ne spune Stephen Dlamini.**

Sălbatica teroare polițienească a autorităților rasiste a determinat Congresul Sindicatelor din Africa de Sud (SACTU) să găsească forme specifice de activitate în condițiile ilegalității. „Membrii sindicatelor – **ni se spune** – n-au cărți de membru, n-au asupra lor nici o dovadă care le-ar putea periclita securitatea personală, pentru că, așa cum v-am spus la început, organizarea în sindicate muncitorești și activitatea sindicală în folosul muncitorilor atrage cele mai draconice represiuni polițienești. Împotriva muncitorilor africani pot fi utilizate de autorități legea care interzice mișcarea populației de culoare dintr-un loc în altul, precum și dispozițiile privind circulația acesteia pe străzile orașului după ora 10 seara și multe altele ce permit autorităților să-i aresteze pe indezirabili și să nu le mai permită ieșirea din bantustane. 17 milioane de africani trăiesc, astăzi, în bantustane care ocupă doar 13 la sută din suprafața țării, iar acestea sînt terenuri semideșerte. În condiții grele trăiesc și ceilalți locuitori de culoare – indieni și metiși – al căror număr este de circa două milioane. Măsurilor represive le cad victime și muncitori albi cu conștiință de clasă, care contestă rînduielile rasiste ale regimului aflat la putere, în ciuda încercărilor diversioniste ale acestuia de a contrapune pe muncitorii albi muncitorilor de culoare, prin acordarea de salarii mai mari și alte facilități."

Congresul Sindicatelor din Africa de Sud desfășoară, în aceste condiții dificile, o luptă hotărîtă împotriva rînduielilor rasiste, împreună cu forțele politice progresiste, reușind să influențeze mase tot mai largi ale populației africane, ale altor locuitori de culoare, inclusiv muncitori albi cu o conștiință mai avansată. „În ultimul timp, în lupta împotriva regimului rasist ni s-au alăturat și alte pături, elevii din școlile secundare pentru populația de culoare și un număr de studenți albi. Lupta noastră nu este ușoară. Ea se înscrie în lupta unită a popoarelor din Africa australă – din țara noastră, din Namibia și Rhodesia – pentru libertate națională și socială, împotriva planurilor forțelor colonialiste, neocolonialiste și rasiste de perpetuare a întunecatei lor dominații. Solidaritatea și sprijinul activ de care ne bucurăm pe plan internațional, și pe care am avut prilejul să le constatăm și în România, ne însuflețesc, întărindu-ne încrederea în victorie".

Interviu realizat de Crăciun Ionescu

Necesitatea creşterii rolului O.N.U. în edificarea noii ordini economice şi politice internaţionale

Romulus Neagu

Obiectivul instaurării noii ordini economice şi politice internaţionale se defineşte în raport cu vechea aşezare a raporturilor internaţionale, în care un grup restrîns de state şi-au rezervat privilegiul de a se dezvolta pe seama marii majorităţi a popoarelor lumii. **„Cîteva ţări — evidenţia tovarăşul Nicolae Ceauşescu — au creat aşa-zisa societate de consum pe spatele a circa 2/3 din omenire".** Într-adevăr, venitul mondial este produs, în proporţie de 80 la sută, în ţările avansate din punct de vedere industrial — care cuprind mai puţin de o treime din populaţia globului. Ţările slab dezvoltate, unde se află peste două treimi din omenire, realizează numai 20 la sută din venitul mondial. În ceea ce priveşte producţia industrială, situaţia este şi mai flagrantă : ţările dezvoltate deţin o pondere de 93 la sută, iar ţările în curs de dezvoltare — de numai 7 la sută.

Trebuie arătat că aceste raporturi internaţionale au fost **impuse** de statele imperialiste atît prin promovarea unei politici imperialiste, colonialiste şi neocolonialiste de jefuire a bogăţiilor naţionale ale altor popoare, cît şi pe calea forţei, prin războaie de agresiune, cotropire şi dominaţie.

Recurgînd la ocupaţie, anexiune, dominaţie şi alte forme de asuprire, puterile imperialiste au elaborat structuri care să le permită transferul din ţările asuprite în ţările dominante, precum şi norme care să dea formă de legalitate raporturilor de inechitate şi nedreptate, să prezinte nedreptatea ca „dreptate". Cum zicea Eminescu :

„Spuneţi-mi ce-i dreptatea ? — Cei tari se îngrădiră
Cu-averea şi mărirea în cercul lor de legi,
Prin bunuri ce furară, în veci vezi cum conspiră
Contra celor ce dînşii la lucru-i osîndiră
Şi le subjugă munca vieţii lor întregi".

Fostele popoare colonizate — alături de alte state mici şi mijlocii, de toate forţele iubitoare de pace — s-au ridicat la luptă pentru drepturi şi acces egal la binefacerile civilizaţiei. **„Se poate spune** — remarca tovarăşul **Nicolae Ceauşescu — că lupta pentru lichidarea raporturilor de inegalitate şi asuprire, pentru o nouă ordine economică şi politică constituie o expresie a înfruntării între asupritori şi asupriţi, dintre bogaţi şi săraci pe arena mondială, în fond o oglindire a luptei de clasă pe plan internaţional".** În această luptă, pe prim plan s-a situat eliberarea de sub jugul colonial, alungarea cotropitorilor şi asupritorilor, afirmarea plenară a dreptului la autodeterminare a popoarelor, respectarea independenţei şi suveranităţii popoarelor.

Apoi — precum şi paralel cu această luptă — s-a dat şi se dă bătălia sfărîmării structurilor anacronice care, de secole, au permis transferul de plus-valoare, de bogăţii naturale, de inteligenţă din ţările mai slabe către cele mai puternice ; este vorba de stabilirea unor mecanisme care să permită dezvoltarea tuturor statelor — şi, în mod mai accelerat, a celor ţinute în urmă din punct de vedere economic —, statornicirea unor principii noi de egalitate, echitate şi dreptate în raporturile internaţionale. Cu alte cuvinte, se pune problema ca, în locul vechiului sistem de relaţii internaţionale elaborat şi impus de cîteva state, noua ordine economică şi politică internaţională să fie edificată cu participarea tuturor statelor, prin luarea în considerare a intereselor fiecăruia ; locul forţei, dictatului şi asupririi să fie luat de negocieri şi acorduri convenite pe baza exprimării libere a voinţei fiecărui popor ; cadrul normativ vechi să fie înlocuit cu un cod de principii noi.

În întreg acest proces, Organizaţia Naţiunilor Unite a jucat şi joacă un rol proeminent. Este în afară de orice îndoială că fila cea mai frumoasă a istoriei Organizaţiei este aceea care prezintă aportul O.N.U. la decolonizare, facilitarea accesului la independenţă al popoarelor şi teritoriilor dependente. Declaraţia privind acordarea independenţei popoarelor şi ţărilor coloniale, adoptată în 1960 de Adunarea Generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite, s-a înscris ca un jalon important nu numai în analele O.N.U., dar şi în cele ale lumii. Ea a oferit, practic, platforma de pe care întreaga umanitate a fost angajată în eradicarea sistemului ruşinos al colonialismului. Ea reprezintă, şi astăzi, baza de combatere a ultimelor rămăşiţe ale acestui sistem, precum şi a oprimării rasiale şi apartheidului.

Contribuind la renaşterea lumii contemporane prin apariţia pe hartă a zeci şi zeci de state noi, O.N.U. a determinat şi renaşterea sa, transformarea radicală a Organizaţiei într-un for cu adevărat mondial. Pornită la drum cu numai 51 de state, O.N.U. cuprinde astăzi în rîndurile sale 149 de membri, majoritatea state noi, în curs de dezvoltare.

Aceasta a permis ca tocmai în cadrul O.N.U. — for universal, în care sînt reprezentate toate statele lumii — să se pună, în mod ferm, şi problema instaurării noii ordini economice şi politice internaţionale. În acest scop, au fost convocate două sesiuni speciale — a VI-a şi a VII-a, în 1974 şi, respectiv, 1975 — la care au fost adoptate două documente de bază : Declaraţia şi Programul de acţiune privind instaurarea unei noi ordini economice internaţionale.

Declaraţia a stabilit obiectivele de ordin general şi principiile noii ordini : egalitatea suverană a statelor ; cooperarea în vederea eliminării decalajelor existente ; participarea în condiţii de egalitate a tuturor ţărilor la soluţionarea marilor probleme economice ale lumii ; dreptul fiecărei ţări de a-şi alege sistemul economic şi social ; suveranitatea permanentă a fiecărui stat asupra resurselor sale naturale ; dreptul la autodeterminare etc.

În scopul transpunerii în viaţă a principiilor, Programul prevede măsuri concrete în asemenea domenii fundamentale cum sînt : materiile prime ; sistemul monetar internaţional şi finanţarea dezvoltării ţărilor în curs de dezvoltare ; industrializarea ; transferul de tehnologie ; reglementarea şi controlul activităţilor societăţilor transnaţionale ; Carta drepturilor şi obligaţiilor economice ale statelor ; promovarea cooperării între ţările în curs de dezvoltare ; sprijinirea exercitării suveranităţii permanente a statelor asupra resurselor naturale ; întărirea rolului organismelor Naţiunilor Unite în domeniul cooperării economice internaţionale ; elaborarea de programe speciale în folosul dezvoltării.

S-a dovedit însă că, deşi adoptate, principiile şi măsurile preconizate pentru instaurarea noii ordini economice şi politice internaţionale nu-şi pot găsi înfăptuirea reală, dacă nu se creează şi mecanismele democratice corespunzătoare de negociere. Încă în 1975, în documentul intitulat „Poziţia României cu privire la îmbunătăţirea şi democratizarea activităţii Naţiunilor Unite, la întărirea rolului său în realizarea colaborării între toate statele, fără deosebire de orînduire socială, a unei lumi mai bune şi mai drepte, a unei păci trainice", se arăta, în mod expres, că : „Adunarea Generală trebuie să-şi creeze structuri organizatorice corespunzătoare pentru ca această activitate să fie sistematică, eficientă şi cu rezultate practice, să îndrume organismele care urmează să asigure punerea în aplicare a hotărîrilor adoptate".

Documentul de poziţie românesc remarca, în mod deosebit, că Organizaţia Naţiunilor Unite are îndatorirea de a aborda cu curaj şi de a analiza în profunzime, sistematic, problemele economice de importanţă vitală pentru pacea, progresul şi prosperitatea omenirii, de a elabora şi adopta norme precise ale noii ordini economice internaţionale, angajante pentru toate ţările membre, precum şi programe speciale de acţiune care să conducă la înfăptuirea lor.

Concret s-a avut în vedere, printre altele :

a) Examinarea sistematică de către Adunarea Generală a problemelor economice, urmărirea şi înfăptuirea programelor internaţionale de măsuri şi acţiuni ;

b) Urmărirea şi coordonarea de către Consiliul Economic şi Social (ECOSOC)

a modului în care instituțiile ce compun sistemul O.N.U. transpun în practică obiectivele înscrise în programele economice privind instaurarea noii ordini economice, sprijinirea dezvoltării mai rapide a țărilor în curs de dezvoltare ;

c) Convocarea de către ECOSOC a unor sesiuni ministeriale periodice, consacrate examinării generale a situației economice internaționale și, mai ales, a problemelor comerciale, monetare și financiare privind dezvoltarea ;

d) Elaborarea unor programe speciale, sub egida O.N.U., a altor organisme internaționale, care să concentreze eforturile statelor în vederea realizării unor obiective de importanță vitală pentru dezvoltarea civilizației umane, în asemenea domenii esențiale cum sînt materiile prime, energia, alimentația, resursele mărilor și oceanelor, accesul tuturor statelor la cuceririle științei și tehnicii moderne.

Totodată, țări puternic industrializate au căutat scoaterea acestor probleme — ca și a altor chestiuni majore cu care este confruntată omenirea — din cadrul O.N.U. și tratarea lor în cadru restrîns și în spatele ușilor capitonate. Aceste încercări s-au soldat, însă, cu un eșec total, dovedind, o dată în plus, că asemenea probleme nu-și pot găsi o rezolvare viabilă, sănătoasă, decît cu participarea tuturor, în cadrul democratic al Organizației. Convocată din inițiativă occidentală, Conferința de la Paris la care au participat reprezentanți ai țărilor dezvoltate și reprezentanți din unele țări în curs de dezvoltare s-a încheiat cu concluzia principală că problema trebuie readusă la O.N.U.

Cu alte cuvinte, s-a confirmat teza românească, susținută și de alte state în curs de dezvoltare, că, în acest sens, trebuie să se elaboreze o structură de negocieri corespunzătoare în cadrul și sub egida Organizației. În documentul românesc de poziție din 1975 se sublinia, mai întîi, necesitatea „ca un organism special al O.N.U., deschis participării tuturor statelor, să fie însărcinat să urmărească modul cum se realizează aceste norme și programe, să inițieze măsurile ce se impun în acest scop". Potrivit concepției românești, la fiecare sesiune ordinară și, periodic, la sesiuni speciale ale Adunării Generale, ar urma să se examineze modul în care se îndeplinesc hotărîrile privind noua ordine, negocierile urmînd să se poarte în foruri specializate în acest scop. Între sesiuni, munca de îndrumare și control ar reveni unui comitet plenar. De punerea în funcțiune a unui asemenea mecanism depinde și modul de abordare, însuși succesul abordării de fond.

Aceasta a și fost principala bătălie care s-a dat la sesiunea a 32-a a Adunării Generale a O.N.U. — mai întîi la reuniunea miniștrilor de externe din țările „Grupului celor 77", iar apoi la sesiunea propriu-zisă. După mai bine de trei luni de negocieri, obiectivul a fost atins. Prin rezoluția cu privire la noua ordine economică internațională, Adunarea Generală — afirmînd că toate negocierile cu caracter global, referitoare la instaurarea unei noi ordini economice internaționale, trebuie să aibă loc în sistemul Națiunilor Unite — a stabilit :

1. Convocarea unei sesiuni speciale a Adunării Generale, în 1980, la nivel înalt, pentru a evalua progresele înregistrate în diferite forumuri în direcția statornicirii unei noi ordini economice internaționale și pentru a da noi indicații ;

2. Înființarea unui Comitet plenar, care să se întrunească atunci cînd este necesar, în perioade intersesionale pînă la sesiunea specială a Adunării Generale din 1980. Potrivit rezoluției, Comitetul plenar acționează ca punct central al Adunării Generale pentru :

(a) A supraveghea și controla îndeplinirea deciziilor și acordurilor realizate în negocierile privind instaurarea noii ordini economice internaționale, desfășurate în organismele corespunzătoare din sistemul Națiunilor Unite ;

(b) A impulsiona rezolvarea dificultăților în negocieri, pentru a încuraja activitatea ce se desfășoară în aceste organisme;

(c) A servi, atunci cînd este cazul, drept un forum pentru a ajuta și impulsiona realizarea de acorduri privind rezolvarea unor probleme importante ;

(d) A explora și a realiza schimburi de vederi asupra problemelor economice globale și a priorităților.

Totodată, s-a pus problema modificării corespunzătoare a organizării muncii în însuși Secretariatul O.N.U., pentru ca acesta să corespundă noilor necesități pe care le ridică edificarea noii ordini. În acest scop, la cea de-a VII-a sesiune specială a fost creat un comitet special pentru restructurarea sectoarelor economic și social ale O.N.U., însărcinat să pregătească și să prezinte Adunării Generale propuneri concrete de restructurare, astfel încît sistemul O.N.U. „să fie mai în măsură să răspundă dispozițiilor Declarației și Programului de acțiune privind instaurarea noii ordini economice internaționale".

Comitetul special a activat timp de doi ani — din noiembrie 1975, pînă în decembrie 1977 —, concentrîndu-și atenția asupra posibilităților de raționalizare a activității în ceea ce privește : Adunarea Generală a O.N.U. ; Consiliul Economic și Social ; alte foruri de negociere ale O.N.U., inclusiv UNCTAD ; alte organe și programe ale Națiunilor Unite, instituții specializate, AIEA și conferințele mondiale convocate sub egida O.N.U. ; structuri pentru cooperarea regională și interregională ; activități operaționale în sistemul O.N.U. ; planificare, programare și activitate bugetară ; coordonare interinstituțională ; serviciile Secretariatului.

Și aici s-a manifestat opoziția unor puteri industrializate față de realizarea unei restructurări de fond, care să ducă la creșterea reală a rolului și capacității de acțiune a O.N.U. Astfel, au fost respinse propunerile „Grupului celor 77" care vizau : sporirea rolului Adunării Generale ca principal for de decizie politică și negocieri în domeniul economic și social ; creșterea numărului de membri ai ECOSOC pentru o mai echitabilă reprezentare a țărilor în curs de dezvoltare ș.a.

Acordurile preliminare convenite vizează aspecte organizatorice secundare, cum sînt: o mai echilibrată repartizare a problemelor între Comisia a II-a și Comisia a III-a ; o mai eficientă coordonare între cele două comisii, organizarea activității ECOSOC pe o bază bienală și introducerea practicii sesiunilor pe teme precise ; organizarea periodică de reuniuni ECOSOC la nivel ministerial ; preluarea directă de către Consiliu a funcțiilor unor organe subsidiare și, în consecință, desființarea acestora.

O întărire a sectoarelor economic și social are loc și în ceea ce privește Secretariatul O.N.U. În afară de extinderea activităților legate de noua ordine economică, s-a înființat și un post de director general pentru dezvoltare și cooperare economică.

Rolul determinant a revenit și revine, în continuare, Comitetului plenar al Adunării Generale pentru noua ordine economică internațională. Pînă în prezent, acesta a ținut o sesiune organizatorică (14—17 februarie) și două sesiuni de fond (3—13 mai și 5—15 septembrie 1978). Au fost discutate probleme importante, cum sînt : evaluarea factorilor care afectează economia mondială, transferul resurselor financiare spre țările în curs de dezvoltare, impulsionarea negocierilor care se poartă în diferite organisme ale O.N.U., industrializarea, agricultura și situația țărilor în curs de dezvoltare cel mai puțin avansate.

În ciuda hotărîrii adoptate ca acest Comitet să acționeze pentru progresul negocierilor în vederea instaurării în practică a unei noi ordini economice internaționale, eforturile îndreptate spre ajungerea la unele acorduri în problemele specifice aflate pe ordinea de zi au rămas fără rezultat. Ambele sesiuni de fond au fost suspendate din lipsă de înțelegere din partea țărilor industrializate că este necesar să conlucreze în vederea angajării de negocieri efective în cadrul Comitetului. În mod direct, a fost negat rolul care revine Comitetului de a negocia efectiv acordurile ce se impun, căutîndu-se în continuare scoaterea negocierilor în afara O.N.U. A ieșit clar în evidență dorința țărilor capitaliste dezvoltate de a-și impune punctele de vedere, de a-și păstra dominația.

Rămîne ca întreaga problemă să fie reluată, în toată complexitatea ei, la cea de-a 33-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., pe baza raportului Comitetului, în cadrul punctului 58 de pe ordinea de zi : „Dezvoltarea și cooperarea economică internațională". Adunarea are sarcina de a interveni prompt în vederea scoaterii din impas a lucrărilor din cadrul Comitetului său plenar și să ofere perspective noi marilor reuniuni internaționale pe teme specifice preconizate să aibă loc în perioada următoare. În acest sens, sînt avute în vedere: Conferința plenipotențiarilor pentru adoptarea codului internațional de conduită pentru transferul de tehnologie (octombrie — noiembrie 1978) ; sesiunea a V-a a UNCTAD (mai 1979) ; a III-a Conferință a ONUDI (ianuarie — februarie 1980). Toate acestea vor trebui să culmineze cu sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U., care va avea loc în 1980.

În concepția românească, așa cum aceasta a fost definită de tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în magistrala sa expunere la ședința activului central de partid și de stat, din 3 august a.c., **„sesiunea va trebui să adopte un document clar, ferm, care să stabilească principiile, orientările și căile pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unor relații internaționale de tip nou, bazate pe deplină egalitate și echitate"**. Ținerea cu succes a acestei sesiuni reclamă, în primul rînd, ca țările în curs de dezvoltare să se pună de acord în privința unui program și a unei orientări clare în această privință, pe care să le prezinte și să le susțină la sesiune în mod solidar. De asemenea, este necesar ca un organ special al Adunării Generale să asigure, pe baza propunerilor diferitelor state și, luînd în considerare pozițiile și interesele tuturor, să elaboreze proiectele corespunzătoare de documente, așa cum s-a procedat și în cazul sesiunii speciale consacrate dezarmării. Trebuie avut în vedere că, în asemenea rezultate, sînt interesate nu numai țările în curs de dezvoltare, dar și țările dezvoltate, deoarece fenomenele economice complexe cu care se confruntă statele lumii nu pot fi soluționate în mod parțial, ci în contextul dezvoltării economico-sociale generale a tuturor țărilor, a întregii umanități.

Lucrările Conferinței Uniunii interparlamentare

În analiza de o deosebită profunzime științifică a fenomenelor și tendințelor care se manifestă astăzi pe plan mondial, făcută în expunerea din 3 august a.c., la ședința activului central de partid și de stat, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu — *apreciind că există perspective reale ca popoarele să-și impună tot mai mult voința de a trăi într-o lume a păcii și colaborării, de a se dezvolta și conlucra libere, pe calea progresului economic și social, a bunăstării și civilizației — sublinia că „popoarele, adevăratele creatoare ale istoriei, dispun de forța și capacitatea de a învinge orice greutăți și obstacole și edifica pe planeta noastră o lume mai bună și mai dreaptă, o lume a păcii și colaborării". Această idee fundamentală, prezentă în toate acțiunile întreprinse pe plan internațional de partidul și statul nostru, este în mod pregnant confirmată de realitățile lumii contemporane, care reclamă — mai mult ca oricînd înainte — participarea conștientă și efectivă a maselor largi la soluționarea problemelor majore, de care depinde însuși viitorul civilizației umane. Prezența la lucrările unui forum parlamentar internațional este un prilej concludent de a se putea constata cît de manifestă este voința de pace și înțelegere a popoarelor, cît de profundă și fermă este hotărîrea lor de a-și făuri viața așa cum o doresc, fără nici un amestec din afară. Este și firesc, întrucît participanții la o asemenea reuniune, deputați și senatori, au nobila misiune de a da expresie conștiinței celor care i-au învestit cu înalta răspundere de a fi mesagerii aspirațiilor popoarelor respective.*

Înaltele responsabilități ale parlamentarilor față de cauza păcii și securității internaționale

Cea de-a 65-a Conferință a Uniunii interparlamentare, care a avut loc la Bonn, în prima parte a lunii septembrie a.c., la care au luat parte delegații din 72 de țări, printre care și delegația Grupului interparlamentar român, a fost o nouă și relevantă manifestare internațională, care a pus în evidență imperativul participării tot mai active a opiniei publice mondiale, a parlamentelor și parlamentarilor, la dezbaterea și rezolvarea problemelor cu care este confruntată omenirea.

Pe agenda conferinței au fost înscrise unele dintre cele mai actuale probleme ale vieții internaționale : încetarea cursei înarmărilor, lichidarea ultimelor vestigii ale colonialismului, securitatea europeană, situația din Orientul Mijlociu, stabilirea unor prețuri echitabile la produsele de bază, combaterea terorismului internațional, precum și chestiuni specifice, de natură parlamentară.

Prezentînd poziția României în principalele probleme internaționale, activitatea intensă și rodnică a președintelui Nicolae Ceaușescu pentru instaurarea păcii și securității în lume, delegația parlamentară română și-a exprimat îngrijorarea față de consecințele grave ale ascuțirii contradicțiilor pe plan mondial, ale intensificării tendințelor de reîmpărțire a lumii în zone de influență, ceea ce a generat o serie de focare de încordare și conflict în diferite părți ale globului. S-a arătat că interesele vitale ale omenirii cer să se acționeze pe toate planurile, inclusiv parlamentar, pentru a se contracara la timp aceste tendințe, cu urmări atît de nefaste pentru dezvoltarea economico-socială independentă a popoarelor, pentru pacea și securitatea lor. Aceasta necesită întemeierea ansamblului relațiilor internaționale pe respectarea strictă a principiilor independenței și suveranității naționale, deplinei egalități în drepturi, renunțării la forță și la amenințarea cu forța, avantajului reciproc — principii promovate cu atîta constanță și perseverență de către România socialistă.

Problema dezarmării, care s-a aflat pe agenda tuturor conferințelor Uniunii interparlamentare din ultimii ani, a stat, și de această dată, în centrul dezbaterilor. În acest sens, a fost un nou prilej, pentru delegația țării noastre de a evidenția că înarmările reprezintă principalele instrumente ale politicii de forță și dictat, sînt inseparabil legate de tendințele îndreptate spre dobîndirea de noi poziții dominante, de recurgerea la imixtiuni în treburile altor state ; s-au relevat, totodată, efectele atît de negative ale cursei înarmărilor asupra progresului tuturor popoarelor, aceasta fiind un obstacol în calea lichidării subdezvoltării. Subliniind necesitatea trecerii la măsuri practice de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, parlamentarii români au pus un accent deosebit pe importanța realizării dezangajării militare în Europa, care ar reprezenta o contribuție pozitivă la reducerea stării de tensiune, ar contribui la creșterea încrederii și dezvoltarea colaborării pe continent.

În luările lor de cuvînt, numeroase delegații au evidențiat implicațiile escaladării continue a cursei înarmărilor, mai ales a înarmărilor nucleare. Relevîndu-se, între altele, contribuția Uniunii interparlamentare la pregătirea sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării, a fost subliniată, în mai multe ocazii, semnificația rezoluției în această problemă — propusă de Grupul român și adoptată în unanimitate la conferința de primăvară de la Lisabona —, document care a exprimat clar voința parlamentelor și parlamentarilor de a acționa, prin toate mijloacele posibile, în vederea edificării unei lumi fără arme și fără războaie. Desfășurarea unor ample acțiuni menite să ducă la realizarea acestui deziderat a fost apreciată drept însăși rațiunea de a fi a Uniunii interparlamentare. Participanții au dat o apreciere pozitivă rezultatelor sesiunii speciale a O.N.U. consacrate dezarmării, insistînd ca acest început să fie continuat, prin folosirea corespunzătoare a mecanismelor create și acordîndu-se prioritate dezarmării nucleare.

În rezoluția adoptată este exprimată preocuparea față de accelerarea și extinderea geografică a cursei înarmărilor, față de existența stărilor de tensiune care, în diferite părți ale lumii, continuă să amenințe pacea și securitatea internațională. Subliniindu-se urgența adoptării unor măsuri privind interzicerea, fabricarea, stocarea și utilizarea armelor nucleare, a altor arme de distrugere în masă, documentul relevă, în același timp, importanța creării de zone denuclearizate și de zone ale păcii, a reducerii bugetelor militare, generalizării și în alte regiuni ale lumii a unor măsuri de încredere de genul celor convenite la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa. Parlamentele și guvernele sînt chemate să sprijine toate acțiunile vizînd întărirea rolului O.N.U. în domeniul dezarmării — cadru corespunzător pentru soluționarea acestei probleme, cu participarea egală în drepturi a tuturor statelor —, să se pronunțe pentru respectarea strictă a principiului renunțării la folosirea forței sau la amenințarea cu forța în relațiile internaționale, să acționeze pentru realizarea integrală a propunerilor cuprinse în documentele sesiunii speciale a O.N.U. pentru a se trece la măsuri practice de dezarmare, și în primul rînd de dezarmare nucleară, să asigure accesul neîngrădit al tuturor țărilor, în principal al celor în curs de dezvoltare, la tehnologiile nucleare destinate unor scopuri pașnice. Luîndu-se în considerare cererile legitime ale țărilor în curs de dezvoltare de a fi sprijinite în eforturile lor pe plan economico-social, conferința invită țările dezvoltate să aloce cel puțin 5 la sută din resursele consacrate în prezent înarmărilor pentru nevoile țărilor celor mai sărace. Importanța adoptării unor măsuri efective de dezarmare în Europa și-a găsit expresia în prevederea din rezoluție prin care parlamentelor și guvernelor țărilor participante la Conferința general-europeană li se cere să acționeze pentru pregătirea temeinică, încă de pe acum, a reuniunii de la Madrid, din 1980.

Problematica noii ordini economice internaționale a fost inclusă, pentru prima dată, pe agenda Uniunii interparlamentare în 1975, cînd s-a organizat la București, din inițiativa Grupului român, colocviul internațional parlamentar consacrat acestei teme. De atunci, diferitele componente ale conceptului noii ordini economice internaționale au făcut, an de an, obiectul unor largi dezbateri în cadrul organizației. La actuala conferință, participanții au discutat problema stabilirii unor prețuri echitabile la produsele de bază. Delegațiile țărilor în curs de dezvoltare au înfățișat, în mod amplu, dificultățile pe care le întîmpină, ca urmare a fenomenelor negative din economia mondială, mai ales avînd în vedere că, în ciuda a

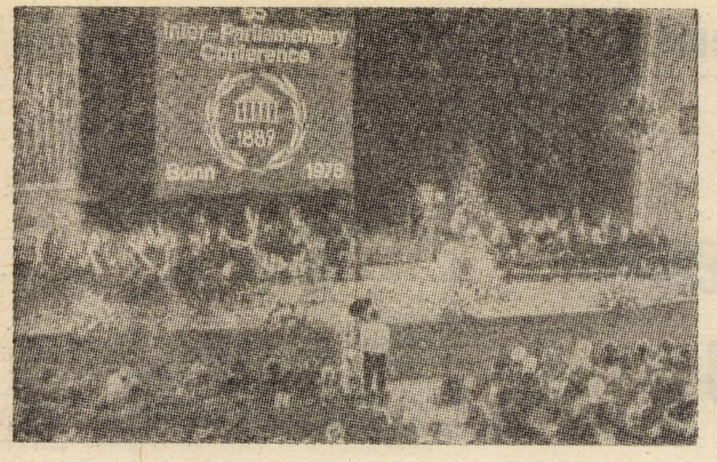

La Bonn s-au desfăşurat lucrările celei de-a 65-a Conferinţe a Uniunii interparlamentare, la care au participat reprezentanţi din 72 de state membre ale organizaţiei, inclusiv din România

numeroase rezoluţii adoptate de O.N.U. şi de alte organisme internaţionale, nu s-au făcut progrese privind stabilirea unor preţuri juste la produsele de bază, instabilitatea cursurilor de schimb a crescut, politicile protecţioniste s-au intensificat, iar datoria lor externă a atins cote critice, pe care singure aceste ţări nu o pot rezolva. Iată de ce, numeroase delegaţii au apreciat că trebuie să se procedeze la o reconsiderare fundamentală a actualului sistem care guvernează relaţiile economice internaţionale, sistem care nu mai poate răspunde exigenţelor dezvoltării armonioase a economiei mondiale în general. Este semnificativ că mulţi reprezentanţi ai ţărilor dezvoltate s-au pronunţat pentru o abordare constructivă a problemei preţurilor, a înlesnirii pătrunderii pe pieţele acestor ţări a produselor ţărilor în curs de dezvoltare, pentru înlăturarea zidului protecţionist.

Relevînd că lichidarea subdezvoltării — una dintre cele mai grave probleme ale lumii contemporane — face imperios necesară soluţionarea justă, reciproc avantajoasă, a preţurilor în comerţul internaţional, delegaţia română a arătat că reglementările în acest domeniu trebuie să stimuleze atît ţările producătoare de materii prime, cît şi ţările industrializate, că ele trebuie să corespundă intereselor tuturor statelor.

Rezultat al unor dezbateri atotcuprinzătoare — în cadrul cărora ţările în curs de dezvoltare şi nealiniate au susţinut ferm necesitatea ca statele să manifeste voinţă politică pentru realizarea obiectivelor noii ordini economice internaţionale —, rezoluţia adoptată reafirmă necesitatea încheierii unor acorduri internaţionale privind produsele de bază, cheamă parlamentele să influenţeze guvernele respective pentru ca acestea să reia, pînă la sfîrşitul acestui an, negocierile privind Fondul comun ; să promoveze, în cadrul G.A.T.T., măsuri tarifare şi netarifare, vizînd un tratament preferenţial nereciproc pentru produsele ţărilor în curs de dezvoltare ; să reducă şi să elimine măsurile protecţioniste, care afectează în primul rînd exporturile ţărilor în curs de dezvoltare ; să sprijine revizuirea sistemului monetar internaţional, precum şi participarea ţărilor în curs de dezvoltare la circuitul economic mondial ; să faciliteze transferul de tehnologie modernă spre ţările în curs de dezvoltare.

Discuţiile privind situaţia din Orientul Mijlociu au arătat cît de profundă este îngrijorarea participanţilor faţă de existenţa a numeroase focare de tensiune şi conflict, cu implicaţii serioase asupra păcii în diferite zone, ca şi pentru pacea şi securitatea internaţională. Cu toate că punctele de vedere ale unor delegaţii în legătură cu căile de soluţionare a conflictului din Orientul Mijlociu au fost, în anumite privinţe, deosebite, în final s-a reuşit elaborarea unei rezoluţii care, ea însăşi, este o dovadă a spiritului constructiv în care au fost abordate unele probleme atît de sensibile ale zilelor noastre. Astfel, în document se subliniază oportunitatea încurajării tuturor eforturilor menite să ducă la reglementarea pe calea negocierilor a conflictului, se exprimă dorinţa ca acestea să fie încununate de succes.

Pentru al doilea an consecutiv, situaţia din Africa australă continuă să stea în atenţia Uniunii interparlamentare. Delegaţiile participante au condamnat politica de apartheid, practicile rasiste ale regimurilor din Africa australă, acţiunile agresive ale acestora împotriva statelor vecine. În acest sens, a fost încă un prilej de reafirmare a poziţiei constante a ţării noastre de solidaritate militantă cu lupta popoarelor din Africa pentru libertate şi independenţă, pentru lichidarea ultimelor rămăşiţe ale colonialismului, de a evidenţia semnificaţia întîlnirilor preşedintelui Nicolae Ceauşescu cu lideri ai mişcărilor de eliberare naţională din Africa australă, a documentelor semnate cu aceste prilejuri.

În rezoluţia pe această temă, este subliniată răspunderea care revine comunităţii internaţionale pentru intensificarea sprijinului moral, material şi diplomatic, acordat popoarelor oprimate din Africa australă, pentru recunoaşterea dreptului la autodeterminare al acestora, relevîndu-se urgenţa aplicării stricte a sancţiunilor impuse de O.N.U., a sistării oricăror relaţii cu regimurile rasiste şi împiedicarea Africii de Sud de a intra în posesia armei atomice. Recrudescenţa conflictelor militare pe continentul african a fost apreciată de delegaţiile africane ca un fenomen nou, cu consecinţe grave nu numai pentru pacea în zonă, ci în întreaga lume. Ele s-au pronunţat pentru eliminarea oricăror ingerinţe în treburile interne ale statelor africane, astfel ca Africa să nu mai fie terenul unor confruntări şi rivalităţi, africanii fiind ei înşişi capabili să-şi rezolve problemele.

Terorismul internaţional a fost condamnat în unanimitate de delegaţiile participante, care au insistat asupra necesităţii unor măsuri hotărîte pentru combaterea actelor de terorism internaţional, avînd în vedere implicaţiile acestora asupra păcii şi securităţii mondiale. Delegaţia română a relevat distincţia netă pe care ţara noastră o face între lupta de eliberare naţională şi acţiunile de terorism internaţional. Totodată, s-a arătat că terorismul nu poate constitui, în nici o împrejurare, o formă a luptei politice. Parlamentele, au arătat reprezentanţii României, sînt chemate să ia măsuri pentru introducerea în legislaţiile naţionale a unor prevederi referitoare la reprimarea actelor de terorism internaţional, să acţioneze pentru ratificarea convenţiilor internaţionale în materie, să sprijine intensificarea conlucrării internaţionale în acest domeniu.

Problema securităţii şi cooperării în Europa, care a făcut deja obiectul a trei conferinţe organizate în cadrul Uniunii interparlamentare, a fost abordată la reuniunea grupurilor europene, S.U.A. şi Canadei. Participanţii au făcut un schimb de păreri în legătură cu noi acţiuni care ar urma să fie întreprinse pe plan parlamentar, în vederea instaurării pe continentul european a unui climat de pace şi colaborare, în conformitate cu hotărîrile celei de-a III-a Conferinţe parlamentare de la Viena, din mai a.c. Înţelegerile convenite la această reuniune, la puţin timp după încheierea cu rezultate nesatisfăcătoare a întîlnirii guvernamentale de la Belgrad, au fost apreciate de mulţi participanţi ca o mărturie a utilităţii iniţiativelor parlamentare pe planul securităţii europene, ceea ce impune continuarea eforturilor pentru abordarea realistă şi cu spirit de răspundere a problemelor complexe care preocupă ţările continentului. Delegaţia română a subliniat, şi cu acest prilej importanţa adoptării unor măsuri concrete în domeniile dezarmării şi dezangajării militare în Europa, fără de care nu este posibilă edificarea unei securităţi reale în regiune. Acestui obiectiv i-ar corespunde şi unele acţiuni parlamentare pe plan subregional, inclusiv în Balcani, care să ducă la mai buna cunoaştere şi apropiere, la sporirea încrederii. În intervenţiile lor, o serie de delegaţi au apreciat iniţiativele României pentru o abordare originală a problemei dezangajării militare, arătînd că acestea contribuie la realizarea unei mai largi înţelegeri în cadrul Uniunii interparlamentare.

Desigur, elaborarea documentelor menţionate a necesitat eforturi comune, în unele cazuri destul de îndelungate, mai ales că, nici de această dată, nu au lipsit acele puncte de vedere, conform cărora, în ultimii ani, Uniunea interparlamentară tinde să devină „un al doilea O.N.U.", că ea ar trebui să se limiteze la probleme strict parlamentare. Cum era de aşteptat, acestor poziţii singulare li s-a opus opinia majorităţii covîrşitoare a delegaţiilor, care s-au pronunţat pentru ancorarea tot mai puternică a organizaţiei în problemele care preocupă în cel mai înalt grad comunitatea internaţională, aceasta fiind singura modalitate reală, prin care parlamentele şi parlamentarii pot sluji intereselor popoarelor lor, sporindu-şi contribuţia la soluţionarea problemelor contemporaneităţii. Mai mult, s-a afirmat cu putere necesitatea intensificării acţiunilor parlamentare consacrate păcii şi securităţii internaţionale, pornindu-se de la faptul că, la unele din recentele întîlniri ale Uniunii interparlamentare, s-a ajuns să se meargă puţin mai departe decît au reuşit negocierile la nivel guvernamental. Predominantă a fost la conferinţă voinţa participanţilor de a aborda problemele în dezbatere în spirit constructiv, de a depăşi unele momente critice, găsindu-se un limbaj comun, care să exprime vocaţia de pace, securitate şi cooperare a parlamentarilor din toate continentele lumii, asigurîndu-se astfel succesul conferinţei, adoptarea unor documente consistente, care acoperă o largă arie de preocupări ale opiniei publice mondiale.

George Petricu

GENEVA

Exigența creșterii eficienței și acțiunilor UNCTAD

Corespondență de la Teodor Meleșcanu

În perioada 29 august — 15 septembrie a.c. s-au desfășurat la Geneva lucrările Consiliului pentru comerț și dezvoltare al UNCTAD. Prin dezbaterile sale, la care au participat numeroase delegații, și prin deciziile adoptate, sesiunea Consiliului UNCTAD s-a definit ca o contribuție de lucru în cadrul eforturilor mai largi ce se desfășoară, pe plan internațional, în direcția edificării unei noi ordini economice internaționale.

Reprezentînd ultima sesiune ordinară a Consiliului, înaintea celei de a 5-a Conferințe a Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare — care va avea loc în cursul anului viitor la Manilla (Filipine) —, se poate aprecia că lucrările acestei sesiuni s-au desfășurat sub semnul pregătirilor pentru UNCTAD-5. Acest fapt este ilustrat nu numai de dezbaterile largi care au avut loc în legătură cu viitoarea conferință UNCTAD., ci și prin aceea că majoritatea negocierilor s-au concentrat asupra definirii ordinii de zi, a obiectivelor sale și a măsurilor organizatorice.

Agenda provizorie a UNCTAD-5, cuprinde, în practică, întreaga problematică de natură economică ce preocupă la ora actuală țările în curs de dezvoltare, toate țările lumii. Ea va conferi posibilitatea ca, la sesiunea de la Manilla, din 1979, să se poată adopta decizii în numeroase probleme de natură să accelereze cursul instaurării noii ordini economice internaționale. Din bogata tematică dezbătută, reținem cu deosebire: programul integrat pentru produse de bază; relațiile comerciale dintre state și barierele care există în calea comerțului internațional; chestiunile monetare și financiare; transferul de tehnologie; transporturile; problemele specifice ale țărilor în curs de dezvoltare cele mai puțin avansate; cooperarea economică între țările în curs de dezvoltare; măsuri organizatorice care să permită UNCTAD să se achite, în cele mai bune condiții, de sarcinile ce-i revin.

Obiectivul de bază al viitoarei conferințe este — în opinia țării noastre — subordonat imperativului pe care îl resimțim tot mai mult în activitatea UNCTAD — creșterea eficienței acțiunii sale, ca parte a efortului de edificare a noii ordini economice internaționale. În mod categoric — preciza în acest sens șeful delegației române — pentru a ține pasul cu amploarea și gravitatea fenomenelor care confruntă lumea în curs de dezvoltare și economia mondială în ansamblul său, UNCTAD trebuie să înregistreze un reviriment în ce privește eficiența sa, prin utilizarea întregului instrumentar de mijloace politice și organizatorice de care dispune.

În același timp, trebuie menționat faptul că dezbaterile care au avut loc pe marginea ordinii de zi și a organizării UNCTAD-5, au pus în evidență și existența unor deosebiri de păreri în ceea ce privește obiectivele conferinței. Unele rețineri din pozițiile exprimate de țările dezvoltate, față de formularea punctelor din proiectul ordinii de zi, lasă să se întrevadă că există încă diferențe, uneori semnificative, pe problemele de fond care vor face obiectul UNCTAD-5.

O atenție specială a fost acordată, în cadrul sesiunii Consiliului, problemelor privitoare la interdependențele ce există în lumea contemporană. Deși această chestiune a intrat relativ recent în preocupările UNCTAD, ea s-a consolidat deja ca una din temele importante de dezbatere. Numeroasele intervenții care au avut loc la acest punct au fost subsumate numitorului comun al recunoașterii, ca un fapt obiectiv, de mare semnificație, a interdependenței ce există între economiile țărilor dezvoltate și ale celor în curs de dezvoltare. Se observă, însă, că, în ceea ce privește concluziile practice care trebuie desprinse din recunoașterea acestei interdependențe, subzistă puncte de vedere diferite. Dar, după cum este binecunoscut, în condițiile adîncirii interdependențelor pe plan mondial, nici o problemă, de orice natură ar fi ea, nu mai poate fi rezolvată de o manieră eficace fără să se ia în considerare consecințele sale pe alte planuri și fără a se ține seama de interesele legitime ale fiecărei țări, indiferent de mărimea și forța sa economică, de nivelul de dezvoltare sau de sistemul său social-politic. Soluțiile nu pot fi găsite, de aceea, în cercuri restrînse, în cadrul cărora fiecare caută să obțină avantaje cît mai mari pentru sine.

O atenție specială a fost consacrată măsurilor de natură să conducă la întărirea și dezvoltarea cooperării economice dintre țările în curs de dezvoltare, temă care a făcut și obiectul unei rezoluții speciale. În intervențiile reprezentanților țărilor în curs de dezvoltare, inclusiv în cea a țării noastre, s-a subliniat importanța deosebită pe care o prezintă acest domeniu ca mijloc practic de demonstrare a solidarității țărilor în curs de dezvoltare și realizare a autonomiei lor colective față de țările dezvoltate.

O parte însemnată a lucrărilor de la Geneva ale Consiliului pentru comerț și dezvoltare al UNCTAD a fost dedicată examinării și adoptării de măsuri pe diverse teme care fac obiectul preocupărilor UNCTAD în domeniul noii ordini. Dintre acestea, menționăm, în primul rînd, chestiunea negocierilor pe diverse produse în cadrul „programului integrat". Reprezentanții țărilor în curs de dezvoltare au subliniat, pe bună dreptate, că situația, în diversele negocieri, este îngrijorătoare. Unele s-au soldat cu eșecuri, altele au fost întrerupte, iar altele se află în impas. Intervenind în dezbaterile la acest punct, delegația țării noastre a subliniat necesitatea adoptării unor decizii pentru relansarea tuturor acestor negocieri, astfel ca, pînă la viitoarea conferință, UNCTAD-5, să se ajungă la încheierea de acorduri pentru majoritatea unor produse. Cu ocazia sesiunii Consiliului, la inițiativa secretarului general al UNCTAD, au avut loc laborioase negocieri neoficiale menite să permită găsirea unor soluții unanim acceptabile în vederea reluării și încheierii cu succes a „programului integrat de materii prime" și a „fondului comun" care să servească acest program.

Consiliul a acordat atenție și chestiunilor legate de pregătirea viitoarei conferințe a UNCTAD pentru elaborarea unui cod cu privire la transferul de tehnologie. Se poate spune că, din acest punct de vedere, sesiunea Consiliului a permis degajarea principalelor obiective pe care ar urma să le realizeze această conferință a UNCTAD și convenirea căilor de pregătire a lucrărilor sale.

Chestiunea practicilor comerciale restrictive care se manifestă în relațiile internaționale a fost, și ea, abordată în cadrul dezbaterilor Consiliului, care a adoptat și o rezoluție pe această temă. Principalul obiectiv a fost ca, pe baza unui proiect de cod cu privire la practicile comerciale restrictive, să fie convocată, în 1979, o conferință de negociere care să definitiveze și să adopte principiile și regulile echitabile pentru controlul practicilor comerciale restrictive.

Consiliul a dezbătut, de asemenea, chestiunea raporturilor dintre țările cu sisteme sociale și economice diferite. În încheierea dezbaterilor, la acest punct, a fost adoptat un proiect de rezoluție care cheamă la lărgirea relațiilor economice dintre state cu sisteme sociale și economice diferite, la dezvoltarea cooperării între țările socialiste și cele în curs de dezvoltare.

Delegația țării noastre a participat activ la dezbaterile și negocierile care au avut loc cu ocazia celei de a 18-a sesiuni a Consiliului pentru comerț și dezvoltare. Ea a contribuit cu propuneri concrete la pozițiile de negociere pe care le-a adoptat „Grupul celor 77" și subgrupul latino-american al acestuia.

Delegația română a arătat că este necesar să se facă totul — atît în perioada pregătirilor, cît și a desfășurării Conferinței a V-a a UNCTAD — pentru ca acest for internațional, în succesul căruia țările în curs de dezvoltare își pun speranța, să iasă de la Manilla mai întărit, cu un prestigiu și o autoritate sporite, cu mijloace de acțiune conceptuale și organizatorice mai dinamice. În acest sens, UNCTAD-5 trebuie să se caracterizeze prin negocieri pe problemele economice cele mai urgente, pentru convenirea de măsuri efective, și nu atît pentru realizarea de texte, adeseori greoaie și într-un limbaj ales în mod deliberat prea tehnic, pentru a ascunde lipsa acordului de substanță.

Acesta a fost mesajul delegației noastre la lucrările actualului Consiliu. Acest mesaj izvorăște din poziția de principiu a țării noastre și ea exprimă dorința sinceră a României de a contribui la lichidarea subdezvoltării pe planeta noastră, la edificarea unei lumi mai drepte și mai bune.

BUENOS AIRES

Cooperarea tehnică — nouă dimensiune a cooperării internaționale pentru dezvoltare

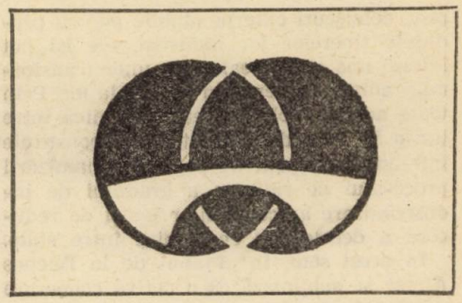

„Cooperarea tehnică dintre țările în curs de dezvoltare — o nouă dimensiune a colaborării internaționale pentru promovarea dezvoltării" : iată modul în care este privită și concepută această formă de colaborare în documentul final al Conferinței Națiunilor Unite privind cooperarea tehnică dintre țările în curs de dezvoltare, prima de acest gen organizată sub egida O.N.U., ale cărei lucrări s-au încheiat, săptămîna trecută, la Buenos Aires și la care au participat peste 2 500 de delegați din 145 de țări, între care și România, precum și reprezentanți ai unor organisme internaționale guvernamentale și neguvernamentale de resort.

Participanții au aprobat prin consens „Planul de acțiune" numit și „Planul de la Buenos Aires", care cuprinde, pe de o parte, poziția țărilor în curs de dezvoltare față de problemele actuale ale cooperării tehnice între ele, iar, pe de altă parte, reflectă opinia participanților despre modul cum trebuie înțeleasă și aplicată în practică cooperarea tehnică cu țările industrializate. Documentul stipulează o participare activă a țărilor industrializate la programele de dezvoltare ale țărilor în curs de dezvoltare, atît pe plan bilateral, cît și la nivel subregional și regional. Totodată, planul de acțiune cuprinde măsuri în ceea ce privește acordarea unui regim special țărilor mai puțin dezvoltate, celor fără ieșire la mare, cît și statelor care și-au cîștigat recent independența.

Documentul, care urmează să fie supus aprobării celei de-a XXXIII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., exprimă „hotărîrea țărilor în curs de dezvoltare de a acționa în vederea folosirii posibilităților și resurselor proprii pentru făurirea unei noi ordini economice internaționale".

„Cooperarea preconizată în cadrul reuniunii — se spune în document — va fi o cooperare a tuturor națiunilor, în sprijinul statelor în curs de dezvoltare, respectîndu-se ferm principiile suveranității naționale, independenței economice, egalității în drepturi, neintervenției în treburile interne ale națiunilor, oricare ar fi mărimea, nivelul de dezvoltare sau sistemul lor social-politic și economic".

Printre obiectivele fundamentale ale Planului de acțiune figurează numeroase recomandări adresate țărilor în curs de dezvoltare pentru înființarea și întărirea centrelor naționale de cercetare și proiectare, pentru diversificarea cooperării complementare cu țările vecine și folosirea experienței tehnice.

„Planul de la Buenos Aires" cuprinde un șir de propuneri privind măsuri concrete, menite să contribuie la extinderea și diversificarea formelor noi de cooperare „pe orizontală", sau „Sud-Sud", adică între țările lumii a treia (situate în marea lor majoritate în emisfera sudică), concomitent cu stimularea în continuare a cooperării pe verticală, „Nord-Sud", respectiv între țările industrializate și cele slab dezvoltate.

Subliniind însemnătatea eforturilor proprii pentru dezvoltare, documentul relevă necesitatea amplificării formelor de cooperare internațională, inclusiv cu țările industrializate, care sînt chemate să sprijine mai activ, cu mijloace financiare și prin asistență tehnică, țările în curs de dezvoltare. Experiența tehnică a țărilor industrializate trebuie însă adaptată și nu adoptată de țările în curs de dezvoltare, așa cum remarca pe bună dreptate un delegat, pledînd în favoarea transferului liber de tehnologie în țările mai rămase în urmă. Instituțiile din sistemul O.N.U. sînt solicitate să faciliteze promovarea activă a noii forme de cooperare internațională, pe „orizontală" între țările în curs de dezvoltare, care tinde să se contureze, în prezent, ca o modalitate importantă de impulsionare a progresului țărilor respective, fiind, prin aceasta, în chiar interesul statelor economic avansate.

Prioritatea cooperării tehnice între țările în curs de dezvoltare este considerată în documentul conferinței nu ca un scop în sine sau ca o cale de substituire a cooperării tehnice cu țările avansate din punct de vedere economic, ci ca o necesitate obiectivă, ca un factor de însemnătate crescîndă în strategia dezvoltării, de înlăturare treptată a subordonării și dependenței față de țările capitaliste industrializate, în vederea instaurării unei noi ordini economice, întemeiată pe echitate și justiție.

În acest sens este apreciată cooperarea tehnică dintre țările în curs de dezvoltare ca o nouă dimensiune a cooperării internaționale pentru promovarea dezvoltării, fiind menită — în condițiile actuale din economia mondială — să devină o componentă fundamentală a procesului îndreptat spre lichidarea decalajelor dintre state, spre instaurarea noii ordini economice internaționale. Extinderea și aprofundarea colaborării economice și tehnice dintre țările în curs de dezvoltare au o mare importanță pentru facilitarea și grăbirea ridicării economice-sociale a țărilor mai puțin industrializate, din multiple puncte de vedere și pe variate planuri. Ca urmare a relațiilor de dependență colonială și dominație imperialistă, care au imprimat dezvoltării marii majorități a țărilor lumii o orientare unilaterală, nediversificată și, deci, o diviziune internațională a muncii nefirească, bazată pe „economii centrale" și „economii periferice", comerțul exterior al țărilor în curs de dezvoltare, și, mai ales, cel al țărilor slab dezvoltate se menține, încă și astăzi, structurat, în mod disproporționat, în fluxuri înspre și dinspre țările capitaliste industrializate. Pe plan general, doar puțin peste o pătrime din comerțul total al țărilor în curs de dezvoltare se desfășoară, în prezent, între ele însele, schimburile reciproce nereprezentînd decît 5,5 la sută din ansamblul celor internaționale, cu toate că țările respective dețin 18 la sută din produsul brut mondial și 72 la sută din populația globului. Rezultatele eforturilor acestor țări pe calea dezvoltării, a diversificării economiei și creării unei industrii proprii sînt strîns legate de încasările lor din exporturi, de găsirea în exterior a unor debușeuri pentru produsele tinerelor lor noi sectoare și ramuri industriale, de accesul lor la tehnologiile moderne. Din considerente de competitivitate, precum și din lipsa unor condiții comerciale favorabile (barierele tarifare și netarifare întîlnite), piețele țărilor dezvoltate nu reprezintă, de multe ori, asemenea debușeuri sau, chiar dacă reprezintă, termenii financiari în care se realizează pătrunderea produselor respective pe aceste piețe sînt defavorabili țărilor în curs de dezvoltare. În plus, accesul lor la tehnologiile moderne este îngrădit prin numeroase restricții în ce privește furnizarea unor licențe și utilaje, precum și prin condiționările puse în privința diseminării tehnologiilor transferate. Iată dar însemnătatea deosebită a promovării largi a schimburilor și colaborării dintre înseși țările în curs de dezvoltare, a ceea ce, în „Grupul celor 77", a primit denumirea „collective self reliance" — „bazare colectivă pe forțele proprii" — înțeleasă ca un proces de sprijinire reciprocă între țările în curs de dezvoltare, prin cooperare, a eforturilor lor spre progres, desigur în cadrul și nu prin refuzul colaborării internaționale generale.

Pe calea intensificării cooperării lor pe multiple planuri — comercial, tehnologic, financiar, monetar etc. — țările respective își pot susține pe baze mutuale înfăptuirea obiectivelor lor de dezvoltare economico-industrială, ele pot, în acest mod, înlătura, treptat, dependențele nefirești de țările capitaliste industrializate ; ele pot, în acest fel, să-și îmbunătățească, gradual, participarea la circuitul economic mondial, sub raportul cuantumului și al eficienței ; facilitîndu-și reciproc accesul la tehnologiile noi pe care le posedă și oferindu-și reci-

proc debușeuri externe stabile pentru produsele tinerelor lor industrii, ele își pot înlesni una alteia realizarea unor transformări adînci, moderne în economia lor. Prin toate acestea, colaborarea economică între țările în curs de dezvoltare se constituie într-un instrument de bază al dinamizării procesului de ridicare a gradului de industrializare a economiilor lor și de reducere a decalajelor economice între state.

În acest sens, în „Planul de la Buenos Aires" se subliniază că o activă cooperare tehnică între țările în curs de dezvoltare trebuie să ducă la creșterea posibilităților acestor țări de a găsi soluții problemelor specifice dezvoltării lor, la favorizarea schimburilor lor de experiență și tehnologii, la îmbunătățirea comunicațiilor dintre ele, la înlesnirea accesului lor reciproc la cunoștințele tehnico-științifice, la lărgirea capacităților lor de a prelua tehnici noi și de a le adapta cerințelor dezvoltării lor economico-sociale.

Pornind de la rolul și importanța colaborării largi dintre țările în curs de dezvoltare, România socialistă — ea însăși țară în curs de dezvoltare, membră a „Grupului celor 77" — extinde continuu schimburile și relațiile economice cu celelalte state în curs de dezvoltare, punînd un accent deosebit pe cooperarea în producție, știință și tehnică, ca formă modernă și eficientă menită să contribuie la valorificarea superioară a resurselor lor naturale, la sporirea accesului lor la tehnicile și tehnologiile moderne, văzînd în aceasta o modalitate eficientă de potențare și impulsionare a eforturilor reciproce pe drumul realizării obiectivelor de progres pe care le împărtășesc deopotrivă, un mijloc concret prin care poate conlucra cu aceste țări în interesul și beneficiul mutual, prin care — în raport cu potențialul său — poate contribui efectiv la sprijinirea lor, livrînd tehnologii noi, acordînd credite, asistență tehnică, construind în cooperare obiective industriale, pregătind specialiști etc. În acest cadru s-a înscris și participarea activă și constructivă a țării noastre la Conferința Națiunilor Unite privind cooperarea tehnică dintre țările în curs de dezvoltare, sprijinul acordat de România documentelor adoptate, materializate în activitatea rodnică depusă în cadrul reuniunii, în conlucrarea cu celelalte țări în curs de dezvoltare în vederea elaborării și adoptării documentului final, în care se regăsesc, de altfel, o serie din tezele și pozițiile românești și care marchează un început al procesului îndelungat și complex al dezvoltării colaborării economice și tehnice dintre aceste țări.

Acționînd neobosit pentru intensificarea și aprofundarea colaborării, inclusiv pe tărîm tehnico-științific, cu țările în curs de dezvoltare, așezînd în mod ferm această colaborare pe temelia principiilor noi ale relațiilor dintre state, sprijinind pe deplin pe plan internațional cerințele legitime ale acestor țări, România își aduce contribuția concretă efectivă la lichidarea subdezvoltării și decalajelor, la instaurarea unei noi ordini economice în lume — obiective majore ale contemporaneității, de realizarea cărora depind progresul și pacea omenirii.

Șerban Iliescu

CAMP DAVID

Încheierea reuniunii tripartite

Semnarea documentelor adoptate • Declarații ale celor trei participanți

Duminică s-au încheiat la Camp David convorbirile la care au participat președintele Republicii Arabe Egipt, Anwar El Sadat, primul ministru al Israelului, Menahem Begin, și președintele S.U.A., Jimmy Carter.

La încheierea convorbirilor, la Casa Albă a avut loc duminică seara o ceremonie televizată, în cadrul căreia președintele Anwar El Sadat și premierul Menahem Begin au semnat două documente : „Cadrul pentru pace în Orientul Mijlociu" și „Cadrul pentru încheierea unui tratat de pace între Egipt și Israel".

Primul document arată direcțiile în care trebuie călăuzite eforturile pentru pace în Orientul Mijlociu, subliniind că baza acesteia trebuie să fie rezoluțiile 242 și 338 ale Consiliului de Securitate, în toate prevederile lor. Părțile recunosc că pentru ca pacea să dureze, aceasta trebuie să implice pe toți cei care au fost cel mai profund afectați de conflict. Documentul menționează că Egiptul, Israelul, Iordania și reprezentanții poporului palestinian trebuie să participe la negocierile pentru soluționarea problemei palestiniene în toate aspectele sale.

Documentul prezintă în detaliu principiile ce trebuie să guverneze negocierile referitoare la malul occidental al Iordanului și teritoriul Gaza : asigurarea unui transfer pașnic și în ordine al autorității, luîndu-se în considerare preocupările pentru securitate ale tuturor părților ; aranjamente de tranziție pentru o perioadă care să nu depășească cinci ani ; administrația militară și civilă israeliană va fi retrasă de îndată ce o autoritate de autoguvernare va fi aleasă în mod liber de locuitorii acestei zone ; va fi efectuată o retragere a forței armate israeliene și va avea loc o redesfășurare a forțelor israeliene rămase în puncte de securitate specificate ; perioada de tranziție de cinci ani va începe în momentul instalării autorității de autoguvernare ; cît mai curînd posibil, dar nu mai tîrziu de trei ani de la începerea perioadei de tranziție, vor avea loc negocieri pentru stabilirea statutului definitiv al malului occidental și al Gazei și a raporturilor lor cu vecinii, precum și pentru încheierea unui tratat de pace între Israel și Iordania pînă la sfîrșitul perioadei de tranziție.

Soluția rezultată din negocieri, se relevă în document, trebuie să recunoască drepturile legitime ale poporului palestinian și cerințele sale juste. Palestinienii vor participa la determinarea propriului lor viitor.

Un alt capitol al documentului menționează că Egiptul și Israelul vor negocia pentru a încheia, în termen de trei luni de la semnarea acestui cadru, un tratat de pace între ele, invitînd, totodată, celelalte părți la conflict să procedeze simultan la negocierea și încheierea unor tratate de pace similare.

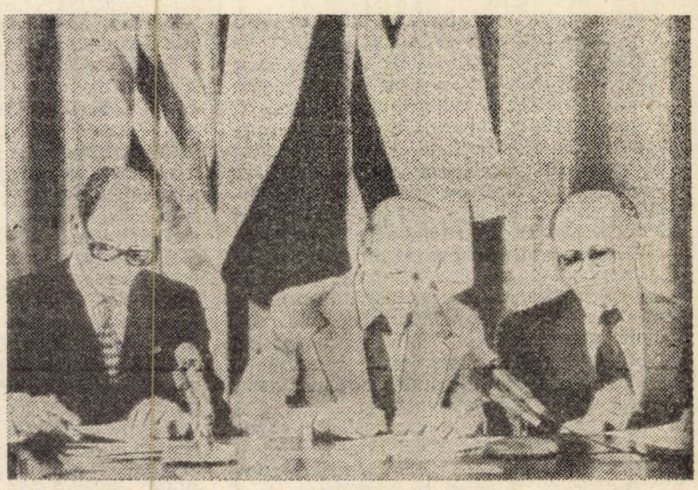

Momentul semnării documentelor

Cel de-al doilea document prevede retragerea Israelului din Sinai, în două etape. Israelul, se menționează, va efectua o primă retragere substanțială într-o perioadă de trei-nouă luni, după semnarea tratatului de pace. Retragerea definitivă a trupelor israeliene din Sinai va avea loc în termen de 2—3 ani. Între cele două țări vor fi stabilite relații, inclusiv diplomatice, după prima retragere israeliană.

Prezentînd rezultatele convorbirilor, președintele Jimmy Carter a apreciat, în cadrul ceremoniei televizate, că acestea constituie „o realizare semnificativă pentru cauza păcii" și că „trebuie să recunoaștem substanțialele realizări obținute".

„Acordurile de la Camp David oferă bazele pentru progres și pace în Orientul Mijlociu". Totodată, a arătat președintele S.U.A., „există o problemă asupra căreia nu a fost realizat acordul : Egiptul declară că acordul pentru înlăturarea așezărilor israeliene de pe teritoriul egiptean constituie o condiție pentru un tratat de pace ; Israelul declară că problema așezărilor israeliene trebuie să fie soluționată în cursul negocierilor de pace. Este o deosebire substanțială. În următoarele două săptămîni, Knesseth-ul va decide asupra problemei acestor așezări".

„Îmi exprim speranța — a conchis președintele Carter — că înțelepciunea și clarviziunea care au contribuit la succesul acestei întîlniri îi vor călăuzi pe conducătorii Egiptului și Israelului, precum și pe conducătorii tuturor națiunilor pentru a continua progresul spre pace".

Președintele Anwar El Sadat a apreciat : „Semnarea cadrului pentru o reglementare globală de pace are o semnificație ce depășește cu mult evenimentul. Decizii importante vor trebui să fie adoptate în săptămînile pe care le avem în față, dacă vrem să continuăm pe calea spre pace. Noi am reafirmat încrederea poporului palestinian în idealul păcii".

„Am părăsit Camp David cu un sentiment reînnoit de speranță și însuflețire. Să ne angajăm să facem din spiritul de la Camp David un nou capitol în istoria națiunii noastre" — a conchis președintele Sadat.

Primul ministru al Israelului, Menahem Begin, a apreciat că prezența președintelui Sadat și a sa la Camp David a fost „prin ea însăși o mare realizare". Premierul israelian a relevat, totodată, că „trebuie încă să mai parcurgem o cale pînă cînd vom semna tratatele de pace. Președintele Sadat și cu mine ne-am promis unul altuia că o vom face în decurs de trei luni. Noi — a conchis Menahem Begin — trebuie să continuăm să lucrăm în înțelegere și în prietenie, cu bunăvoință. Vor fi încă probleme de soluționat, Camp David dovedește însă că orice problemă poate fi soluționată dacă există bunăvoință, înțelegere și înțelepciune".

NAȚIUNILE UNITE

Sesiunea a XXXIII-a

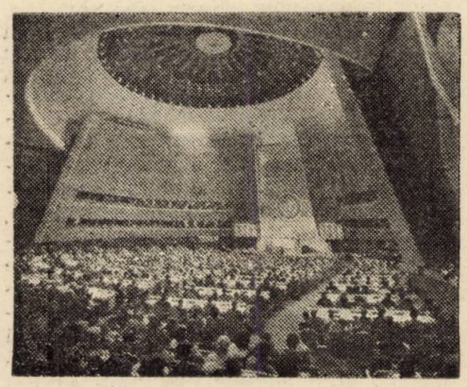

Ca de obicei, a treia marți a acestei luni (19 septembrie) a marcat deschiderea la New York, a lucrărilor celei de-a 33-a sesiuni ordinare a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite. Agenda provizorie a actualei sesiuni cuprinde 131 de puncte — cifră record —, după cum și numărul reprezentanților statelor înscrișii la dezbaterile generale (142) depășește pe cel de anul trecut. În chiar prima zi a lucrărilor, Adunarea Generală se va pronunța asupra cererii de primire în O.N.U. a Insulelor Solomon, care și-au proclamat recent independența. În sfîrșit, notăm că, la începutul sesiunii, Adunarea Generală consacră o perioadă de aproximativ trei săptămîni dezbaterilor generale, interval de timp în care șefii delegațiilor pot expune punctele de vedere ale guvernelor lor asupra tuturor problemelor din fața Adunării Generale.

Pe ordinea de zi a sesiunii figurează principalele probleme politice, economice, sociale, culturale și de altă natură care confruntă omenirea în etapa actuală, cum sînt încetarea cursei înarmărilor și înfăptuirea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare, lichidarea decalajelor economice și a stării de subdezvoltare, instaurarea unei noi ordini economice mondiale, soluționarea focarelor de conflict din diferite regiuni ale lumii. Cele 131 de puncte ale agendei provizorii, acoperind, practic, întreaga gamă a preocupărilor statelor pe arena internațională, imprimă acestei a 33-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. un marcat caracter de lucru, evidențiază, o dată în plus, speranțele pe care și le pun popoarele în capacitatea reală de a dezbate și a hotărî, ca și în capacitatea potențială de a fi eficace, în ce privește instaurarea unui nou curs în viața internațională, a celui mai reprezentativ for mondial care este Organizația Națiunilor Unite.

Analiza ordinii de zi ne dă prilejul să constatăm ponderea deosebită pe care o reprezintă în preocupările statelor problematica păcii și securității în lume, a dezarmării, a creării unei noi ordini economice. Desigur, sînt, toate acestea, probleme cruciale cu care este confruntată omenirea, probleme întîlnite și la precedentele sesiuni ale Organizației mondiale. Dar, la capătul unor abordări repetate — contribuții mai ales cantitative la tratarea temelor cardinale ale lumii în care trăim — este acum nevoie să se treacă la acțiuni de ordin practic, care să aducă o calitate nouă în elucidarea, în rezolvarea în beneficiul tuturor popoarelor, a acestor majore probleme ale umanității.

O manifestare elocventă a deziderатului primordial al omenirii — abolirea războiului din viața internațională și, în primul rînd, evitarea unui conflict termonuclear pustiitor prin eliminarea armelor nucleare — o constituie existența pe agenda sesiunii a 16 puncte referitoare la dezarmare, care privesc largul evantai al problemelor din acest domeniu. O pondere deosebită ocupă, în cadrul acestei tematici, problema creării de zone denuclearizate în diferite regiuni ale lumii. Este locul să remarcăm, aici, faptul că dezbaterile asupra dezarmării vor avea loc, în acest an, în condițiile noi apărute după desfășurarea primei sesiuni a O.N.U. consacrată acestei probleme, sesiune încheiată cu anumite rezultate pozitive. Rezoluțiile cu caracter general adoptate cu acel prilej este necesar să fie urmate de reale măsuri practice de dezarmare generală, și în primul rînd de dezarmarea nucleară. Referindu-se la aceste aspecte, raportul anual al secretarului general al O.N.U. — dat, recent, publicității — apreciază că sesiunea specială a pus o temelie bună pentru viitoarele eforturi în domeniul dezarmării. Succesul în sine al sesiunii nu este suficient ; el trebuie să fie nu sfîrșitul, ci începutul unei noi faze în eforturile O.N.U. în direcția dezarmării. Sesiunea ordinară a Adunării Generale a O.N.U. oferă — în această lumină — cadrul propice pentru inițierea unor măsuri concrete, cu consecințe dintre cele mai favorabile pentru viața internațională.

Problematica economică este dominată de imperativul adoptării unor măsuri eficiente pe planul O.N.U., în vederea concentrării eforturilor tuturor instituțiilor sale pentru transpunerea în practică a rezultatelor convenite pînă acum în acest domeniu. Aceste teme vor fi dezbătute cu ocazia discutării rapoartelor Consiliului Economic și Social al O.N.U., Consiliului comerțului și dezvoltării, Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială și Programului Națiunilor Unite pentru Mediul înconjurător. De asemenea, puncte ca „Activitățile operaționale pentru dezvoltare", „Programul alimentar mondial" și „Cooperarea tehnică între țările în curs de dezvoltare" constituie un prilej pentru abordarea chestiunilor economice de fond ale actualității internaționale.

Ca în fiecare an, o parte însemnată a dezbaterilor forului internațional va fi dedicată eliminării ultimelor vestigii ale sistemului colonial, acțiunilor conjugate de luptă împotriva colonialismului și neocolonialismului, a discriminărilor rasiale și a apartheidului, un accent deosebit fiind pus asupra situației din Namibia, Rhodesia și Africa australă.

Succinta trecere în revistă a cîtorva puncte ale agendei actualei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. permite și o altă constatare : O.N.U. a progresat sensibil în soluționarea cîtorva probleme de interes general, deosebit de spinoase — fapt ce întărește încrederea popoarelor în capacitatea Organizației mondiale de a-și dezvolta eficiența. Este evident că marile posibilități ale O.N.U. de afirmare în cîmpul eficacității sale depind nemijlocit de voința statelor membre de a le exploata, de hotărîrea lor de a contribui la creșterea rolului O.N.U. în căutarea căilor și modalităților prin care aceasta să aibă o contribuție reală la procesul înfăptuirii unei noi ordini internaționale, a unei lumi mai drepte și mai bune.

Consacrîndu-și întreaga activitate promovării tezelor și liniilor directoare privind relațiile internaționale cuprinse în hotărîrile Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului, în expunerile tovarășului Nicolae Ceaușescu, în alte documente de partid și de stat, România se va pronunța și va acționa, și la această sesiune a Adunării Generale a O.N.U., pentru găsirea unor soluții juste și echitabile problemelor complexe care preocupă în prezent omenirea, militînd pentru creșterea rolului și contribuției O.N.U. în această direcție. Sînt, acestea, coordonate ce caracterizează, de fapt, întreaga activitate desfășurată de țara noastră la O.N.U. în cei 23 de ani de cînd este membră a Organizației mondiale, activitate ce se bucură de o unanimă recunoaștere. În acest context, subliniem cu mîndrie înaltele aprecieri ale secretarului general al O.N.U. la adresa contribuției deosebite a președintelui țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la abordarea și soluționarea problemelor majore care confruntă omenirea, sublinierea aportului activ și substanțial al României la creșterea și întărirea rolului O.N.U. — cel mai important for politic și diplomatic multilateral al contemporaneității, căruia îi revin importante sarcini în edificarea unei lumi la înălțimea aspirațiilor de pace ale popoarelor ce o compun.

Ilie Olteanu

BELGRAD

Cooperarea tehnico-științifică și securitatea europeană

În cadrul lucrărilor conferinței miniștrilor științei și tehnicii din țările Europei și Americii de Nord, o serie de delegați au prezentat pozițiile lor de principiu în legătură cu obiectivele reuniunii, căile și mijloacele de promovare a cooperării în aceste domenii, atît pe plan european, cît și, în general, la nivel mondial. În acest sens, marea majoritate a oratorilor a subliniat importanța reuniunii pentru stabilirea cît mai exactă a rolului științei și tehnologiei în efortul de dezvoltare, pentru identificarea de noi forme de lărgire a cooperării, pentru creșterea contribuției țărilor participante la întărirea rolului UNESCO în acest domeniu, la definirea unor acțiuni de cooperare pe care UNESCO le va realiza în procesul de pregătire a Conferinței mondiale asupra folosirii științei și tehnicii în scopul dezvoltării.

Știința și tehnica au, astăzi, un rol imens în făurirea unei economii moderne, în ridicarea generală a nivelului de civilizație. Dar, din păcate, în prezent, de realizările lor nu beneficiază întreaga omenire. În calea răspîndirii realizărilor științei și tehnicii pe plan mondial sînt ridicate o serie de bariere și restricții de către deținătorii acestora. Transferurile de tehnologie către țările în curs de dezvoltare — în măsura în care există — au un caracter pasiv și nu activ, respectiv nu vizează larga diseminare a tehnologiilor în economia acestor din urmă țări, nu urmăresc impulsionarea dezvoltării bazei lor proprii tehnico-științifice sau nu sînt adaptate necesităților lor. Ca urmare, țările în curs de dezvoltare nu dispun decît de 1 la sută din stocul mondial de licențe și brevete. Se evidențiază, cu pregnanță, necesitatea atît a sporirii eforturilor proprii ale țărilor în curs de dezvoltare — care constituie factorul hotărîtor, determinant — în direcția creării și extinderii continue a cercetării științifice proprii, a bazei lor tehnice, cît și a intensificării puternice a colaborării internaționale în domeniul tehnico-științific, care să faciliteze accesul tuturor țărilor la cuceririle din acest domeniu. În însuși spiritul echității, este obiectivă cerința acordării unui tratament preferențial țărilor în curs de dezvoltare în ce privește transferul de tehnologii, dezvoltarea acestor țări fiind în interesul tuturor, inclusiv al celor economic avansate, în beneficiul cauzei progresului și păcii în lume. Se impune o amplă conlucrare a savanților, cercetătorilor și altor specialiști, pentru rezolvarea unor probleme, cum sînt punerea în valoare a resurselor energetice, dezvoltarea unor surse noi de energie, valorificarea potențialului agricol mondial, protejarea mediului înconjurător, probleme de o majoră însemnătate pentru viața omului, pentru civilizație și progres. Toate acestea, contribuind la propășirea continuă a națiunilor lumii, ar exercita, în același timp, o puternică influență pozitivă asupra climatului politic internațional, stimulînd cursul spre destindere și înțelegere între popoare. Imense posibilități de dezvoltare a colaborării tehnico-științifice există între țările participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, ținînd cont de potențialul de care dispun în acest sens țările respective, ceea ce ar fi de natură să contribuie, totodată, la întărirea colaborării generale în Europa, la edificarea securității pe continentul nostru și în întreaga lume.

În lumina acestor exigențe acționează România pe plan internațional. În acest spirit se înscrie și poziția țării noastre în legătură cu problemele dezbătute în cadrul reuniunii ministeriale amintite a UNESCO.

Văzute prin această prismă, lucrările conferinței se înscriu în seria manifestărilor mondiale care au drept scop să contribuie la instaurarea unei noi ordini economice internaționale, sarcină primordială a epocii noastre.

Este, totodată evident că lucrările actualei reuniuni prezintă importanță și pentru faptul că ele preced Conferința mondială asupra științei și tehnicii,

Dialogul R.F.G. — Franța și strategia monetară a C.E.E.

Cea de-a 32-a întîlnire periodică vest-germano—franceză la nivel înalt a situat în centrul discuțiilor problemele valutare comunitare, cancelarul Helmut Schmidt și președintele Valéry Giscard d'Estaing procedînd la un detaliat schimb de vederi privind modalitățile de creare a unei zone de stabilitate monetară în cadrul Pieței comune, în condițiile deprecierii continue a cursului dolarului american. Dialogul de la Aachen a permis, după cum reiese din declarațiile interlocutorilor, degajarea unui acord privind strategia monetară pe care R. F. Germania și Franța o recomandă partenerilor lor din C.E.E. printr-o „argumentare comună". Nu este încă limpede, remarcă observatorii, cum vor fi traversate dificultățile derivînd din abordarea diferită a naturii mecanismelor noului sistem preconizat, declarațiile cancelarului vest-german și ale președintelui francez dovedindu-se, în acest sens, discrete. Astfel, în timp ce Franța și-a manifestat dorința de creare a unui sistem valutar flexibil, bazat pe probabilitatea oscilării cursurilor de schimb ale valutelor comunitare, R. F. Germania a pledat permanent pentru un sistem de parități ferme, așa cum se practică în cadrul așa-zisului șarpe monetar, sistem bazat pe flotarea concertată a valutelor unor țări vest-europene. Indiferent însă de poziția celor doi protagoniști ai dialogului de la Aachen, înșiși proiectul de edificare a unui sistem monetar vest-european a întîmpinat obiecții serioase, atît la reuniunea din această vară, de la Bremen, „a celor nouă", cît și ulterior, Marea Britanie și alți membri ai C.E.E. manifestînd interese divergente. „Problema care se pune în prezent — remarcă «Frankfurter Rundschau» — este de a se ști dacă ceilalți parteneri vest-europeni vor putea fi aduși pe calea pe care au jalonat-o Schmidt și Giscard. Aceasta nu va fi ușor".

Două zile de consultări la Aachen : cancelarul federal Helmut Schmidt și președintele Valéry Giscard d'Estaing

La ședința celor nouă miniștri de finanțe ai Pieței comune, reuniți la începutul săptămînii la Bruxelles, R. F. Germania și Franța au prezentat cele trei aspecte caracteristice ale unui viitor sistem monetar vest-european asupra cărora au convenit, în principiu, și asupra cărora doresc să se realizeze un acord aprobat de toți cei nouă membri ai C.E.E.: definirea exactă a unității monetare vest-europene și a rolului ei în cadrul sistemului respectiv; regulile de intervenție în cadrul fluctuării cursurilor devizelor în C.E.E.; volumul și structura fondului comun la care membrii noului sistem vor contribui cu devize și mijloace proprii pentru asigurarea posibi-

din 1979, și că, în consecință, vor trebui elaborate o serie de recomandări și concluzii referitoare la lărgirea și intensificarea cooperării în aceste domenii, în special în direcția asigurării accesului larg, neîngrădit al tuturor țărilor la realizările științifice contemporane, pentru promovarea, prin forme reciproc avantajoase, a transferului de cunoștințe și experiențe dobîndite în aceste domenii. Subliniind importanța Actului final al Conferinței general-europene pentru instaurarea, pe continent, a unor raporturi noi, menite să conducă la întărirea securității și la dezvoltarea cooperării, țara noastră consideră că reuniunea va trebui, prin hotărîrile și deciziile sale, să dea un impuls activității de aplicare a dispozițiilor pertinente ale Actului final. O astfel de acțiune este importantă atît pentru faptul că, pînă în prezent, nu au fost adoptate măsuri ferme pentru aplicarea acestor dispoziții, cît și prin aceea că s-ar trece la buna pregătire a reuniunii europene de la Madrid din 1980.

Țară socialistă în curs de dezvoltare, România concepe dezvoltarea științei și tehnicii în cadrul programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, de satisfacere a nevoilor tot mai mari ale economiei naționale, program indispensabil legat de progresul științei, de intensificarea cercetării fundamentale și aplicative în toate ramurile economiei. În etapa actuală, printre obiectivele majore ale activității științifice se află și cele referitoare la : asigurarea bazei de materii prime și energie, modernizarea tehnologiilor în principalele ramuri ale economiei naționale, creșterea rapidă a producției vegetale și animaliere, îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă etc.

Participînd activ la activitatea de cooperare științifică, România este interesată în adoptarea de măsuri concrete care să contribuie la intensificarea unei astfel de cooperări, atît pe plan general-european, cît și subregional, cum ar fi zona Balcanilor. O importanță deosebită o are cooperarea prin programe de studiu, centre de cercetare în comun, proiecte de cooperare în producție, schimbul de date și informații științifice etc. Sînt, toate acestea, acțiuni concrete care, fără îndoială, pot contribui la creșterea rolului și eficienței UNESCO, în acest domeniu.

A. M.

lității unor intervenții stabilizatoare ale pieței.

Cu unele rezerve britanice, miniștrii de finanțe ai C.E.E. au convenit asupra „schemei tehnice" a noului sistem monetar vest-european propus de R.F.G. și Franța, acesta urmînd, în principiu, să permită celor nouă membri ai Pieței comune să aibă, pentru prima oară după 1973, taxe de schimb stabile între monede. Acordul realizat nu înseamnă, firește, că la Bruxelles au fost rezolvate toate problemele ridicate de propunerea vest-germano—franceză. Dimpotrivă, acestea adaugă aspecte noi unora din tendințele remarcate în cadrul Pieței comune și în relațiile acesteia cu celelalte țări occidentale, realimentînd puternic disputa dintre tentativele de introducere a unor elemente de supranaționalitate și orientările spre prezervarea prerogativelor decizionale naționale (ceea ce face, de pildă, ca Londra să manifeste rețineri față de sistemul monetar preconizat de Paris și Bonn). Pe de altă parte, încercarea de protejare a ansamblului comunitar de efectele perturbatoare ale fluctuațiilor valutare excesive, îndeosebi ale dolarului, și de creare a unei contraponderi la moneda americană are nu numai semnificația strict financiară, ci și pe aceea politică de distanțare față de S.U.A., în vederea dobîndirii unor poziții noi pe scena economico-politică apuseană, fapt ce, la rîndul său, va fi de natură să accentueze notele discordante de pe portativul relațiilor interoccidentale.

Vasile Crișu

TEHERAN

Dezbaterile parlamentare

Noul guvern iranian, condus de Jaafar Sharif Emami, a căpătat votul de învestitură atît din partea parlamentului, cît și a senatului. Acesta a fost rezultatul unei intense dezbateri, de o săptămînă, pe marginea programului prezentat de cabinetul iranian, dezbatere în care și-au exprimat punctele de vedere atît deputații partidului guvernamental, cît și cei ai opoziției.

După confruntările violente, din săptămînile trecute, între armată și forțele de opoziție, viața politică iraniană este marcată, în prezent, de o atmosferă evident mai calmă. Starea de urgență decretată de guvern, ca urmare a gravelor incidente, va fi, însă, menținută.

Noul guvern a primit votul de învestitură al parlamentului

Prezentarea programului guvernamental, dezbaterile pe marginea lui și o serie de alte precizări ulterioare sînt în măsură să ofere mai multe indicii asupra situației din Iran. „Un mare număr dintre cei care au participat la manifestațiile antiguvernamentale — afirma premierul Emami — au făcut-o nu atît din fidelitate față de un individ sau altul, cît pentru că sînt nemulțumiți de soarta lor sau de ceea ce s-a întîmplat în această țară, în ultimii ani". Este, fără îndoială, o apreciere care evidențiază eterogenitatea grupurilor opozante, a căror nemulțumire, generată de multiple cauze, a fost exploatată de liderii religioși, precum și de unele personalități cu ambiții politice — după cum remarca agenția PARS. Dacă, în ceea ce-i privește pe liderii religioși, resentimentele sînt mai vechi — și rezidă, în esență, în îndepărtarea lor de la participarea directă la decizia puterii, prin abolirea privilegiului lor tradițional de a o controla, prin intermediul dreptului de veto asupra legilor —, majoritatea grupărilor opozante, o bună parte din ele laice, revendică o mai mare liberalizare a vieții politice. Este, de altfel, un obiectiv înscris, la loc prioritar, în programul noului guvern, alegerile libere — așteptate după circa șase luni — fiind menite să deschidă o nouă etapă în evoluția politică a țării.

În ecuația socială a Iranului intră, însă, multe elemente a căror pondere este, acum, mai evidentă ca înainte. Într-un interviu recent, suveranul preciza că diferențele de venituri dintre diferite grupuri sociale ar putea fi o cauză a recentelor agitații. Într-adevăr, puternica și rapida creștere economică (peste 40 la sută în 1974) nu s-a tradus printr-o repartiție echilibrată a venitului ; de notat, în acest sens, că explozia urbană, datorată efortului de modernizare, a făcut să sporească populația orașelor de patru ori în ultimii 15 ani, fără a fi, însă, însoțită și de o creștere proporțională a veniturilor noilor veniți — în general mînă de lucru ieftină, slab sau chiar deloc calificată. În virtutea acestui proces, s-a înregistrat un exod al populației rurale, cu efecte negative asupra agriculturii, iar, pe de altă parte, o creștere a șomajului la oraș. Pe lîngă discrepanța veniturilor între poli sociali opuși, s-a manifestat, ca element specific, o creștere a tensiunilor mai vechi între o burghezie modernă, legată direct de efortul economic intensiv, și păturile înstărite tradiționaliste, sprijinite de șefii religioși care, fără să mai dețină prerogativele de altădată, continuă să aibă o influență destul de largă, favorizată de inerția unor structuri sociale și mentalități care nu au putut fi schimbate în același ritm al efortului de modernizare și creștere economică promovat de guvern. La acestea, s-a adăugat — fapt menționat de autorități — și o anume proliferare a cazurilor de corupție în unele cercuri de afaceri implicate direct în procesul economic, precum și în administrație. Nu e, de aceea, deloc întîmplătoare recenta acțiune a autorităților de la Teheran care, în chiar zilele dezbaterilor parlamentare, procedau la arestarea, sub acuzația de corupție, a unor personaje cunoscute (cinci foști miniștri ai guvernelor anterioare, cinci oameni de afaceri). Sînt, de altfel, măsuri în consens cu cereri insistente ale unor fac-

tori ai opoziției — atît laice, cît și religioase.

O mai mare echitate socială și realizarea reconcilierii naționale — sînt două din marile obiective politice ale guvernului Emami. Încercînd o izolare a liderilor religioși cei mai intransigenți (de pildă, adepții necondiționați ai lui Yahia Nassiri Nouri, arestat sub acuzația de a fi incitat locuitorii Teheranului la acțiuni antistatale), guvernul se declară deschis dialogului cu ierarhia bisericească moderată. Promovînd un „proces de liberalizare", Emami lasă să se înțeleagă că deschiderea spre dialog este largă. „Sîntem siguri — declara el — că vom ajunge la o înțelegere cu partea din opoziție ale cărei revendicări sînt logice și rezonabile și care este dispusă să angajeze dialogul".

Apărînd cu fermitate cadrul constituțional, noul guvern și-a propus, în esență, o lărgire a bazei sale sociale, prin satisfacerea revendicărilor unor pături largi și garantarea aplicării unor legi și reforme noi. În acest sens, el a subliniat că „puterea judiciară va utiliza toate mijloacele pentru a asigura dreptatea", că guvernul „va crea o ambianță calmă pentru ținerea de alegeri libere" și că „libertatea presei va fi asigurată". Alături de măsurile de ordin economic — între care, de reținut, acordarea unei priorități speciale agriculturii și combaterea energică a inflației —, precum și de un accent mai mare pus pe reformele de ordin social, obiectivele politice ale guvernului vădesc, în principal, realizarea unui consens național pe calea procesului complex al democratizării ample a societății iraniene, ca bază a stabilității interne.

N. Pătrașcu

LISABONA

Partidele — în căutarea ieșirii din criză

Guvernul de tehnicieni format, la 29 august, de Alfredo Nobre da Costa n-a supraviețuit confruntării cu parlamentul, și criza de guvern continuă. Conform prevederilor constituționale, cabinetul rămîne în funcție pentru a soluționa afacerile curente pînă la formarea unui nou guvern.

Actualul impas politic a fost declanșat în urma votării, în Adunarea Republicii, a moțiunii de cenzură a partidului socialist pe marginea programului prezentat de cabinetul da Costa. Moțiunea socialistă a raliat, pe lîngă voturile deputaților socialiști, și pe acelea ale centriștilor (Centrul Democratic și Social), ale celor șase deputați independenți, precum și votul unicului reprezentant al Uniunii Democratice Populare. Împotriva moțiunii socialiste au votat social-democrații lui Sà Carneiro (P.S.D.) și foștii miniștri socialiști, demisionați recent din rîndurile P.S.P. Medeiros Ferreira și Antonio Barreto. Parlamentarii comuniști s-au abținut. După cum se știe, atît C.D.S. cît și partidul comunist depuseseră, fiecare, propria moțiune de cenzură, care, odată adoptată cea socialistă, n-au mai fost puse la vot.

Coaliția socialist-centristă a funcționat, așadar, din nou. De această dată, partidul socialist și Centrul Democratic și Social s-au regăsit pe terenul comun al nemulțumirii nu atît în ce privește programul, cît mai ales natura guvernului. Nobre da Costa, un guvern de tehnicieni, în afara partidelor și, deci, a parlamentului. Votul care a dus la căderea „guvernului de mediere prezidențială" a pus în evidență tocmai imposibilitatea soluționării crizei politice în afara cadrului parlamentar.

De aceea, Mario Soares, secretarul general al partidului socialist, repropune președintelui țării ideea găsirii unei soluții de către și în cadrul partidelor politice reprezentate în Adunarea Republicii. Socialiștii, deținători ai celor mai multe mandate parlamentare (100), nu mai pun, de această dată, condiția ca noul premier să fie membru al P.S.P., dar guvernul, pentru a fi viabil, trebuie — în opinia socialiștilor — să aibă sprijinul lor, pentru a putea supraviețui pînă în 1980, data expirării actualei legislaturi. Centrul Democratic și Social s-a declarat și el partizanul unei atari formule, deși se pare că n-a renunțat la propunerea sa mai veche, anterioară alianței lor cu socialiștii, și anume aceea a unui acord tripartit P.S.P.—C.D.S.—

Seismul din estul Iranului

La mai puțin de 24 de ore de la cutremurul (avînd intensitatea 7,7 grade pe scara Richter) care a zguduit, în ziua de 16 septembrie, regiunea estică iraniană, cifrele oficiale provizorii indicau peste 7 000 de morți. Cîteva ore mai tîrziu, numărul — apreciativ — al dispăruților depășea 11 mii, apoi 15, 20 de mii și bilanțul nu pare încă închis.

Cel mai puternic seism al anului și unul din cele mai grave din istorie a distrus aproape în întregime localitatea Tabas, la aproximativ 800 km la est de Teheran, lîngă granița cu Afganistanul. Din cei 13 000 de locuitori ai săi au supraviețuit mai puțin de 2 000, mulți dintre ei fiind răniți. În pitorescul Tabas — un celebru oraș al Evului Mediu, datorîndu-și dezvoltarea de atunci situării sale pe drumul de transport al mătăsii din China și India spre Europa — nu mai există aproape nici o casă întreagă. Produs la orele serii, seismul i-a surprins în case pe majoritatea dintre locuitori. „Am fugit afară — a relatat unui reporter al agenției U.P.I. unul dintre supraviețuitori, muncitorul Barat Jaaferi (46 de ani). Am văzut munții mișcîndu-se, apoi am fost desprins de pămînt și izbit; am fost rănit la cap". Majoritatea dintre cei care au scăpat se aflau pe cîmpurile de portocali sau curmali. „Pămîntul — a povestit unul dintre aceștia trimisului agenției «France Presse» — s-a mișcat sub mine, deplasîndu-se cu cîțiva metri într-un sens și altul, precum valurile mării".

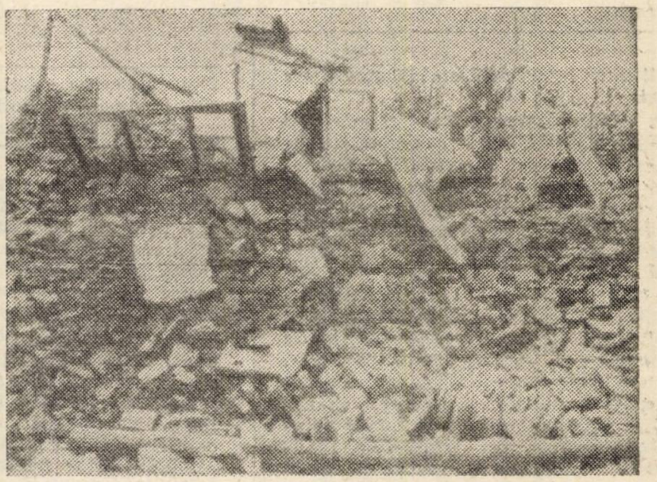

Localitatea Tabas, după cutremur

Alte 40 de sate învecinate, ca și un alt oraș, Ferdows, (48 000 locuitori) au fost afectate, dar dezastrul nu a avut amploarea de la Tabas. „Din această oază surizătoare, odinioară loc de popas pentru caravanele sosite din India — scria, luni, agenția «France Presse» — n-au mai rămas decît palmierii. Pe terenul de aterizare, unde s-a înghesuit în pripă o tabără de corturi, cele cîteva sute de supraviețuitori așteaptă evacuarea. Din sfert în sfert de oră, sosesc gigantice avioane C-130 transportînd materiale, hrană și medicamente".

Din primele ore, din ordinul personal al șahinșahului Iranului, spre zonele afectate au fost îndreptate cîteva sute de soldați care să sprijine activitatea cadrelor „Leului și Soarelui Roșu", organism echivalent Crucii Roșii. Majoritatea cadrelor medicale au sosit dinafara regiunii, deoarece toți medicii localnici au pierit în dezastru. A fost instituit un pod aerian, aducînd în permanență detașamente de salvare și materiale. Spre Tabas au fost trimise 30 de tone de cereale, zahăr, ceai, ca și mii de corturi, de paturi, cisterne cu apă, pături. Din contul personal al suveranului iranian au fost donate 16 tone de orez, 4 de cereale, 3 tone de ulei, 3 tone de zahăr. Guvernul — care a decretat trei zile de doliu național — a ordonat măsuri de reconstruire cît mai urgentă a rețelei de alimentare cu apă. Mari eforturi au fost întreprinse pentru preîntîmpinarea pericolului de declanșare a molimelor, deoarece în regiunea afectată — situată la întîlnirea dintre cele două mari deșerturi iraniene: „Marele deșert sărat" și „Dasht-e lut" — domnește căldura toridă.

L. E.

P.S.D., cu excluderea partidului comunist. Adepți ai convocării alegerilor anticipate, social-democrații — încurajați și de succesul spectaculos obținut săptămîna trecută la alegerile municipale parțiale de la Mirandela (Tras os Montes), în detrimentul socialiștilor și centriștilor — se opun „rolului hegemonic al partidului socialist" și susțin soluția unui guvern de tranziție, format în urma unei medieri personale a președintelui Eanes.

Denunțînd pericolul oricăror alianțe cu forțele de dreapta, partidul comunist este adeptul unei alternative în care unitatea și acțiunea comună a tuturor forțelor și sectoarelor democratice să reprezinte elementele esențiale pentru apărarea libertăților și a altor mari cuceriri ale revoluției, pentru consolidarea regimului democratic. Numai astfel, pe baza unei asemenea unități și acțiuni, „acest moment grav pentru democrația portugheză va fi depășit" — se subliniază într-un comunicat al C.C. al P.C.P.

Acum, cercurile politice lusitane așteaptă o nouă inițiativă a președintelui Ramalho Eanes, care, la 24 august, a decis să intervină mai direct în treburile executivului, conform cu competențele pe care Constituția însăși i le acordă. Observatorii nu exclud posibilitatea ca, din nou, generalul Eanes să ofere partidelor răgaz pentru a găsi, în comun, o formulă de guvern, care să se sprijine pe o majoritate parlamentară „stabilă și coerentă".

Rodica Dumitrescu

MANAGUA

Accentuarea tensiunii și a impasului politic

Marți, la închiderea ediției, contraofensiva guvernamentală generalizată viza lichidarea principalelor focare de rezistență populară. Evenimentele au determinat, la începutul săptămînii, reuniunea Consiliului permanent al O.S.A.

Consiliul permanent al O.S.A. a decis, în unanimitate, convocarea, la 21 septembrie, la Washington, a unei reuniuni consultative a miniștrilor de externe ai țărilor membre în vederea analizării acestei situații. Hotărîrea a fost luată „datorită îngrijorării crescînde pe care o provoacă evenimentele din America Centrală, a căror gravitate afectează pacea în regiune și creează o situație de urgență care interesează toate statele membre". Singurul stat care a votat împotriva rezoluției a fost Paraguay ; Trinidad-Tobago s-a abținut.

Leon a fost, în ultimele zile, principalul teatru al mișcării antidictatoriale din Nicaragua. Ziariștii care au putut pătrunde în oraș, după încetarea luptelor, relatează despre pagubele imense și atmosfera dezolantă de aici. Leonul, se afirmă, a fost cucerit de trupele guvernamentale datorită intervenției aviației, care a bombardat mai ales cartierele populare. Forțele guvernamentale au înaintat spre cartierul San Felipe, unde se baricadaseră insurgenții, obligînd — potrivit unor martori oculari — grupuri de femei și copii să meargă înaintea lor. Garda Națională a interzis echipelor Crucii Roșii să dea primul ajutor răniților, astfel că numărul victimelor se apreciază a fi foarte mare. Între ei, cei mai mulți sînt tineri între 14 și 25 de ani, pentru că ei au reprezentat, de fapt, grosul luptătorilor din aceste zile. Corespondenții agențiilor de presă relatează scene impresionante de eroism al acestor tineri patrioți, sprijinul permanent acordat lor de către populație, dornică să facă tot ce este posibil pentru a contribui la înlăturarea regimului aflat de peste 40 de ani la putere. Împreună cu Chinandega (150 km vest de Managua), și Esteli (150 km în nord), Leon a reprezentat, astfel, unul din cele trei orașe importante ocupate în ultimul timp de forțele populare, pe care trupele guvernamentale le-au atacat cu toată intensitatea, la fel ca și în cazul primului focar al rebeliunii, Masaya.

În aceste condiții, aflat în dificultate și întrucît unii membri ai Gărzii Naționale se alăturaseră insurgenților, regimul a recrutat mercenari aduși din străinătate, iar grupuri paramilitare în civil au fost chemate să întărească patrulele Gărzii Naționale. Președintele Somoza, care la începutul săptămînii trecute declarase că insurecția va fi înăbușită în cîteva zile, a ordonat armatei să acționeze cu toate forțele de care dispune. În plus, guvernul a decretat legea marțială și starea de asediu, întregul teritoriu fiind declarat „zonă de război". Aceasta permite armatei să aresteze fără mandat, precum și să rețină pe termen nelimitat orice cetățean.

Unii corespondenți de presă afirmă că, în urma puternicelor lupte, Managua arată azi mai distrus decît era în urma catastrofalului cutremur din decembrie 1972. Case dărîmate, ruine care blochează trecerea pe străzi, soldați postați în fața principalelor clădiri, cu mitralierele în poziție de tragere. În condițiile în care greva generală — în semn de protest față de refuzul generalului Somoza de a-și prezenta demisia — continuă de la 25 august, în timp ce luptele între insurgenți și Garda Națională continuă, populația este supusă unei existențe din ce în ce mai precare. Foametea amenință șapte din cele 18 departamente ale țării, în timp ce în capitală prețul alimentelor a crescut considerabil. Mulți civili se refugiază în Honduras și Costa Rica.

De la începutul acestei săptămîni, singurele știri admise sînt comunicatele oficiale : regimul Somoza a interzis tuturor mijloacelor de presă din țară să transmită sau să publice informații privind războiul civil, instituind cenzura totală asupra presei. Corespondenții străini transmit cu greutate unele știri, mai ales despre atmosfera și distrugerile provocate de lupte. Și, totuși, s-a anunțat că arhiepiscopul de Managua, Miguel Obando, care a fost și mediatorul dintre guvern și ocupanții Palatului Național, din timpul evenimentelor de la 22 august, a lansat un apel către oamenii politici din Nicaragua cerînd „să fie căutată pacea cu orice preț și să înceteze represiunea". Reprezentanți ai bisericii din țări ale Americii Centrale, reuniți la San José, au trimis, de asemenea, președintelui Carter o scrisoare, cerîndu-i să anuleze eventualul ajutor militar ce ar urma să fie acordat guvernului Somoza. Referitor la poziția americană, Hodding Carter, purtător de cuvînt al Departamentului de Stat, a declarat : „Date fiind vărsările de sînge, violența și suferințele, cerem guvernului Nicaraguei să accepte o mediere și să găsească o rezolvare trainică a crizei".

Referitor la situația internă, majoritatea comentariilor de presă afirmă că, deși comunicatele oficiale anunță consolidarea pozițiilor guvernamentale, regimul nu este, în realitate, stăpîn pe situație. Deși a lansat o contraofensivă puternică, președintele Somoza nu deține controlul definitiv asupra orașelor angajate în luptă. Eden Pastora, unul din liderii Frontului sandinist de eliberare, a declarat că insurgenții, după o repliere strategică, vor lansa o nouă ofensivă. În ceea ce privește orientarea lor politică de principiu, Pastora susține „necesitatea formării unui guvern național, democratic, la care să participe toate sectoarele politice, cu scopul organizării unor alegeri libere". Ultimele știri provenite din rîndul insurgenților anunțau, marți, că aceștia intenționează să creeze o „zonă eliberată" în sudul țării, unde să se constituie un guvern provizoriu, recunoscut și de alte țări.

Anca Voican

Leon, unul dintre orașele unde au avut loc lupte înverșunate între forțele populare și cele guvernamentale

R.P. UNGARĂ

Eforturi pentru o eficiență sporită

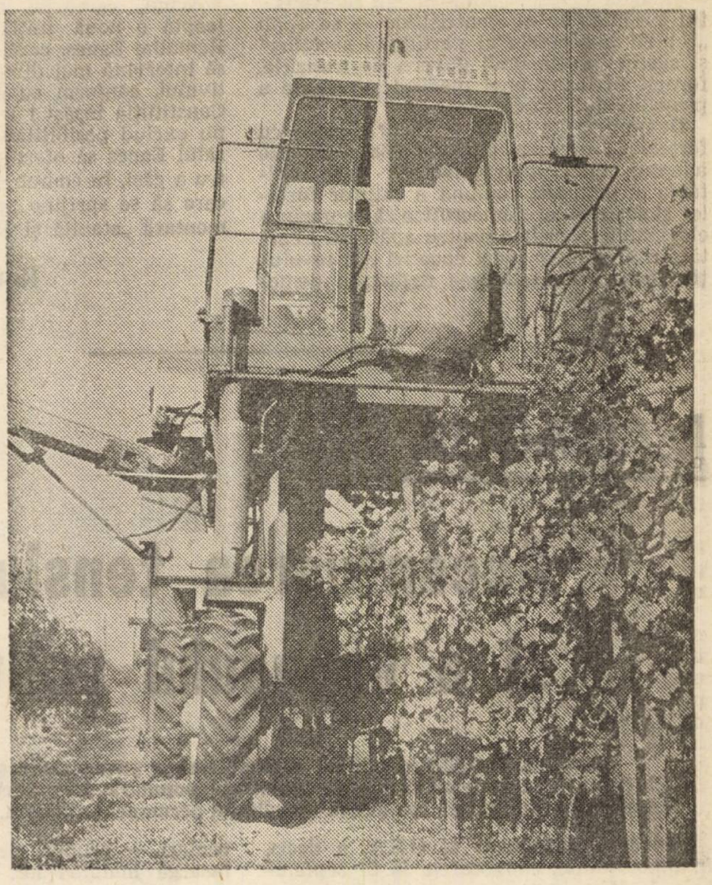

Lucrări mecanizate pentru recoltarea strugurilor la combinatul agricol din Bajai

Din analiza rezultatelor obținute în dezvoltarea economiei naționale în prima jumătate a cincinalului rezultă, potrivit aprecierilor oficiale, că, în general, în Ungaria, principalele probleme sînt soluționate într-un mod corespunzător. A sporit eficiența activității economice luată în ansamblu, a crescut productivitatea muncii, în multe domenii se înregistrează progrese simțitoare sub aspectul dezvoltării tehnice.

În primii doi ani ai actualului cincinal, producția industrială a crescut cu aproape 12 la sută, în timp ce sporul înregistrat în agricultură a fost de aproape 8 la sută. În aceeași perioadă, volumul comerțului exterior a crescut cu aproape 16 la suă, iar venitul național — cu 11 la sută.

Un recent comunicat al Direcției Centrale de Statistică consemnează, în primul semestru al anului, o creștere cu peste 6,4 la sută a producției industriale, cu 9,4 la sută a volumului investițiilor, în timp ce, la import și export, au fost înregistrate sporuri de 8,8 la sută și, respectiv, 3 la sută.

Celor peste 80 000 de lucrători din rețeaua institutelor de cercetări științifice și din institutele de învățămînt superior — în condițiile în care cercetărilor științifice le sînt alocate aproximativ 17 miliarde forinți — li se cere să depună eforturi susținute pentru a se trece efectiv la o dezvoltare intensivă, în așa fel încît toate sarcinile dezvoltării să fie rezolvate pe baza rezultatelor obținute prin cercetări proprii.

Printre problemele prioritare aflate în centrul atenției conducerii de partid și de stat ungare se află asigurarea unei eficiențe sporite a întregii activități economice, scurtarea drumului considerat încă prea lung între „proiect și efect". În acest context, luînd cuvîntul în cadrul sesiunii de vară a Adunării de Stat, premierul György Lazar arăta că „nu ne putem mulțumi cu rezultatele obținute".

Un complex de factori interni și externi — între care situația în care, în perspectiva următorilor ani, nu se prevede pe plan intern o creștere substanțială a rezervelor forței de muncă — au determinat conducerea de partid și de stat să ia măsuri vizînd o serie de schimbări în diverse domenii de activitate.

În luna aprilie a acestui an, plenara C.C. al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar a luat o serie de hotărîri importante în domeniul economic. În cuvîntarea rostită la această plenară, János Kádár, prim-secretar al C.C. al P.M.S.U., a subliniat necesitatea efectuării unor schimbări în structura producției, a unui ciclu mai bine conceput, rațional și mai rapid al investițiilor, precum și cerința imperioasă de respectare a termenelor de dare în exploatare a obiectivelor, îmbunătățirea disciplinei în muncă. Perfecționarea structurii producției nu este privită ca o sarcină temporară, ci ca o acțiune pe termen lung, nefiind vorba de „una din multiplele sarcini, ci de o sarcină de imporanță primordială".

În 1977, industria a realizat o depășire cu 7 la sută a sarcinilor de plan ; pentru acest an, sporul prevăzut este de 5,5-6 la sută, cifră mai redusă, comparativ cu prevederile Congresului al XI-lea al P.S.M.U., modificate la amintita plenară. Poziția, în unele domenii nefavorabilă, a Ungariei în sfera prețurilor pe piețele internaționale a plasat problema rentabilității economiei naționale printre chestiunile cele mai urgente, care solicită soluții cuprinzătoare. Specialiștii folosesc, deseori, noțiunea de „dezvoltare selectivă", înțelegînd prin aceasta preferarea acelor sectoare ale căror produse au șanse reale de a concura cu produse similare peste hotare. Astfel, în resortul construcțiilor de mașini, care exportă peste 44 la sută din produsele sale, este realizat un program de dezvoltare selectivă în cadrul căruia peste jumătate din produse trebuie să fie de calitate superioară, iar 14 la sută o reprezintă producția ce va fi limitată sau care va înceta.

Specialiștii din Ungaria au subliniat, îndeosebi după plenara din luna aprilie, că nu este vorba de „o dezvoltare de dragul dezvoltării", ci de a pune în valoare toate pîrghiile unei dezvoltări interne pentru a putea găsi răspuns la întrebarea cît costă această dezvoltare și pînă la ce punct este rentabilă, între altele prin eliminarea consecventă a producției nerentabile care solicită cheltuieli mari în valută, consumă excesiv materii prime, energie și forță umană.

Plenara a formulat cu precizie sarcini concrete în direcția dezvoltării cu precădere a industriei extractive, îndeosebi exploatarea zăcămintelor carbonifere, pentru a putea astfel diminua cheltuielile valutare excesive, necesare achiziționării de materii prime și combustibili. În ramura construcțiilor de mașini se va acorda sprijin efectiv producției mijloacelor de transport, de mașini agricole, mașini-unelte, la o serie de sortimente de aparatură de telecomunicație și din domeniul electronicii. Tot astfel, în sectorul chimiei vor fi preferate producția farmaceutică, unele laturi ale petrochimiei. In industria ușoară se va merge, potrivit documentelor Plenarei, pe reducerea producției tradiționale care necesită cheltuieli însemnate în valută pentru achiziționarea de materii prime.

Hotărîrile luate depășesc, prin amploarea lor, cadrul unor măsuri de moment, se integrează într-un vast program de transformare structurală a economiei Ungariei, care trasează o linie de dezvoltare calitativ superioară, vizînd rentabilizarea îndeosebi a sectoarelor productive și asigurarea unei eficiențe sporite pe ansamblul economiei naționale.

În prezent, se desfășoară eforturi susținute, la toate eșaloanele, pentru o calitate superioară, reducerea cheltuielilor de producție, lupta împotriva risipei, pentru micșorarea consumului anual de energie, de la un ritm de 4 la sută la 3,5 la sută, avînd în vedere că aproape jumătate din materiile prime energetice provin din import.

Iosif Dumitrașcu

MALI. Opţiuni ale dezvoltării independente

Imagine din Bamako, capitala ţării

Drumul dintre Tombouctou şi Bamako — capitala Republicii Mali — nu este numai cale în spaţiu, ci şi în timp. Despre Bamako, se spune că este oraşul fluviului. De altfel, potrivit legendei, el îşi datorează numele a două cuvinte din dialectul bambaras—„bamba" şi „ko", însemnînd crocodil şi, respectiv, rîu. La origine un sat ridicat de-a lungul celor două maluri ale Nigerului, Bamako este atestat ca oraş de prin anul 1650. În zilele noastre, el a devenit un oraş cu o populaţie de peste două sute de mii de locuitori şi se întinde de-a lungul Nigerului pe o distanţă de peste 30 km. După dobîndirea independenţei naţionale, la 22 septembrie 1960, poporul malian a înfăptuit transformări notabile.

Devenit stăpîn pe destinele sale, poporul malian s-a angajat plenar în lupta împotriva subdezvoltării, pentru progresul său economic şi social, acţionînd cu hotărîre pentru consolidarea independenţei, prin dezvoltarea unei economii bazate, în primul rînd, pe resursele proprii. În concepţia Comitetului Militar de Eliberare Naţională (C.M.L.N), organul suprem de conducere politică a ţării, — aceasta este „singura garanţie a unei independenţe reale". În acest scop, s-a trecut la dezvoltarea planificată a economiei, acordîndu-se prioritate agriculturii, prin organizarea de cooperative, dezvoltarea învăţămîntului, modernizarea structurilor economice. Actualul plan cincinal de dezvoltare a ţării (1974—1978) urmăreşte, între altele, satisfacerea nevoilor esenţiale ale poporului, refacerea şeptelului după prelungita perioadă de secetă care a afectat zona sahelliană ; în acest sens, se prevede revalorizarea „sectorului primar al economiei", care cuprinde agricultura, creşterea vitelor şi pescuitul, ameliorarea condiţiilor de viaţă ale poporului. În ciuda efectelor marii secete din anii 1972—1974, producţia cerealieră a atins, în 1977, cifra de 1 150 000 tone faţă de 530 000 tone, la cît s-a ridicat cu trei ani în urmă. O atenţie deosebită este acordată amenajării bazinelor fluviale şi punerii în valoare a noi terenuri cultivabile. Astfel, prin construirea barajului de la Sélingué, de pe rîul Sankarani, suprafaţa cultivabilă din această vale a crescut de la 55 000 ha la 960 000 ha şi se speră să ajungă, în final, la 1 600 000 ha. Prin construirea barajului Manantali, de pe fluviul Senegal, se va asigura deschiderea ţării spre mare prin construirea canalului navigabil şi a portului fluvial de la Kayes, şi vor putea fi irigate suplimentar 220 000 ha.

O preocupare majoră a dezvoltării economice în Republica Mali o constituie punerea în valoare şi exploatarea în interes naţional a resurselor naturale. Prospecţiunile întreprinse au demonstrat că subsolul malian ascunde importante resurse. În sud-vestul ţării a fost descoperit minereu de bauxită, în regiunea Kayes au fost identificate importante rezerve de fier, la Anasongo — de magneziu şi uraniu, la Bourem şi Télemsi — de fosfaţi, la Sikasso — de cupru şi fier, la Tessalit — de zinc. Ţinînd cont de realităţile concrete ale ţării, actuala politică de industrializare a statului malian acordă o atenţie deosebită industriei de prelucrare a produselor agricole, construcţiilor de maşini pentru agricultură, chimiei şi materialelor de construcţii.

Venit la conducerea ţării la 19 noiembrie 1968, Comitetul Militar de Eliberare Naţională, condus de colonelul Moussa Traore, este preocupat, în prezent, de revenirea la un regim politic constituţional. Acest proces urmează să se încheie în anul 1979, odată cu organizarea alegerilor legislative şi prezidenţiale. Definind rolul regimului militar din Mali, preşedintele Moussa Traore preciza că „armata desfăşoară o acţiune concretă în vederea făuririi bazelor unei economii naţionale independente, esenţialmente concepută şi dirijată pentru a asigura fericirea întregului popor. În acţiunea întreprinsă astfel — şi al cărei obiectiv, în consecinţă, este de a încerca să rezolve problemele economice arzătoare cu care sînt confruntate ţara şi poporul nostru — Comitetul Militar de Eliberare Naţională a făcut apel la toate forţele existente în ţară.

Dezvoltîndu-se în acest cadru, viaţa politică a ţării a cunoscut, în ultimii ani, o serie de etape semnificative. În acest sens, menţionăm adoptarea unei noi Constituţii, la 2 iunie 1974, anunţarea, în septembrie 1976, a hotărîrii de creare, ca partid politic unic, a Uniunii Democratice a Poporului Malian (U.D.P.M.), ale cărui „statut" şi „regulament intern" au fost elaborate în urmă cu doi ani, constituirea, pînă la sfîrşitul acestui an, a partidului respectiv. U.D.P.M. — se arată în statutul său — „îşi propune să mobilizeze toate forţele vii ale ţării pentru consolidarea unităţii naţionale şi accelerarea edificării unei economii independente prin instaurarea şi menţinerea unui climat de înţelegere, solidaritate şi pace socială ; pentru progresul economic, social şi cultural al întregului popor, în cadrul unei planificări care să ţină seama de realităţile moderne ; pentru o politică realistă de repartiţie echitabilă a sarcinilor publice şi a venitului naţional".

Fundamentîndu-şi politica sa externă pe următoarele trei orientări principale — cooperare deschisă cu toate popoarele iubitoare de pace ; căutarea căilor şi mijloacelor realizării unităţii africane ; consolidarea păcii mondiale —, Republica Mali se manifestă ca un factor activ în cadrul continentului african, al mişcării de nealiniere şi al O.N.U., pronunţîndu-se pentru o largă cooperare internaţională, bazată pe principiile egalităţii între state şi avantajului reciproc, care să servească cauzei păcii şi progresului social în lume.

Aurel Zamfirescu

REPUBLICA ARABĂ YEMEN

Republica Arabă Yemen sărbătoreşte la 26 septembrie a 16-a aniversare a zilei sale naţionale. La acea dată, din anul 1962, în Yemenul de Nord a fost răsturnat regimul monarhic, ţara luînd denumirea de Republica Arabă Yemen. Situată în sud-vestul Peninsulei Arabice, R. A. Yemen ocupă o suprafaţă de 135 230 kmp pe care trăiesc aproape 7 milioane de oameni. În pofida frămîntărilor politice ce le-a cunoscut în ultimii ani, în R. A. Yemen s-au întreprins eforturi considerabile pentru modernizarea structurilor, pentru dezvoltare economică şi socială. Prospecţiunile miniere au depistat importante zăcăminte de fier şi cupru a căror punere în valoare va contribui substanţial la propăşirea generală a ţării, cu o economie bazată în prezent pe agricultură, pescuit şi artizanat.

România şi R. A. Yemen întreţin relaţii diplomatice la nivel de ambasadă şi există perspective îmbucurătoare de extindere a legăturilor economice, cît şi în alte domenii.

REPORTAJ PE GLOB

SUDAN – priorități economice

Paul Diaconu

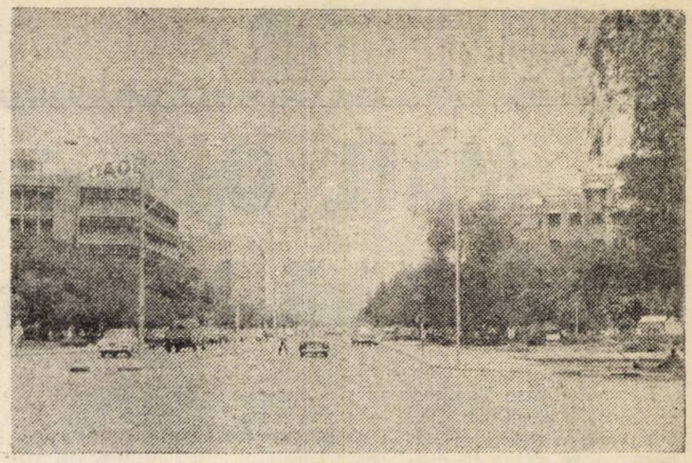

Khartum — oraș în plină dezvoltare

Primele trei orașe ca mărime ale Sudanului – Khartum, Omdurman, Khartum Nord – care formează astăzi, în fapt, o singură zonă urbană, cu peste un milion de locuitori, s-au dezvoltat la confluența Nilului Alb și Nilului Albastru, acolo unde vechi civilizații s-au întîlnit și întrepătruns. Aici, aerul fierbinte, furtunile de nisip și culoarea galben-roșietică a solului îți amintesc că te afli la limita marelui deșert ce se întinde spre nord, pînă la țărmul Mediteranei, în vest, pînă la Atlantic, iar în est, pînă la Marea Roșie. Vegetația beneficiază, însă, ca peste tot de-a lungul Nilului, de apa dătătoare de viață pe care acesta o poartă, din lacurile Tana și Victoria, pînă în Mediterana, înfrîngînd deșertul.

Khartumul este principalul centru economic al Sudanului, dispunînd de întreprinderi ale industriilor textilă, alimentară, constructoare de nave fluviale, de unități specializate în produse artizanale și, în același timp, cel mai important centru cultural-științific național. Universitatea, al cărei complex modern am avut prilejul să-l vizitez, Institutul politehnic și pedagogic, centrele de cercetări științifice ale capitalei sudaneze dau țării un număr tot mai mare de cadre specializate în diverse domenii.

Dincolo de Nilul Alb, Omdurman își păstrează caracterul tradițional de centru comercial, iar peste Nilul Albastru, Khartum Nord se dezvoltă rapid, tinzînd să devină platforma industrială a capitalei. Vechilor clădiri li s-au adăugat, în ultimii ani, construcții moderne, impunătoare, iar uriașele macarale, vizibile în oricare dintre cele trei orașe-surori, atestă prezența șantierelor pe care se înalță noile edificii industriale și complexele urbanistice. Înnoirile se resimt nu numai în dezvoltarea urbanistică, în extinderea și modernizarea străzilor și șoselelor, ci și în viața cotidiană a locuitorilor capitalei.

Ospitalieri, sudanezii te întîmpină cu prietenie, fiind gata să-ți vorbească, bucuroși, despre istoria țării lor, despre prezentul și viitorul Sudanului, despre munca acestui popor angajat într-un amplu proces de dezvoltare. Ei țin să sublinieze, pe bună dreptate, eforturile celor 16 milioane de locuitori ai țării pentru înfăptuirea obiectivelor planului șesenal de dezvoltare (1977–1983), care constituie prima fază a planului de perspectivă, de 18 ani (1977–1995). Prioritatea este acordată ramurilor de bază ale economiei naționale – agricultura, domeniu în care lucrează 80 la sută din populația țării, și industria, îndeosebi cea de prelucrare a produselor agroalimentare, energetica și transporturile. Planul de șase ani, lansat în iulie 1977, prevede investiții de 2,66 miliarde lire sudaneze, realizarea unui ritm anual de creștere economică de 7,5 la sută. Accentul este pus pe sporirea venitului național – în prezent de circa 300 dolari pe locuitor –, pe valorificarea intensă, în interes național, a resurselor naturale ale țării, pe utilizarea cît mai eficientă a forței de muncă și dezvoltarea armonioasă a tuturor regiunilor țării, sporirea productivității în toate sectoarele de activitate. Interlocutorii sudanezi relevă uriașul potențial agricol de care dispune țara – aproximativ o treime din suprafața totală a Sudanului – poate fi cultivată sau utilizată pentru pășuni, iar condițiile climatice îi permit să devină unul dintre marii producători agricoli ai Africii. Avînd în vedere acest potențial, aproape 30 la sută din investițiile prevăzute în planul șesenal, respectiv 715 milioane lire sudaneze sînt destinate agriculturii. Concomitent cu extinderea suprafețelor cultivate, planul vizează diversificarea culturilor și creșterea producției agricole, prin introducerea, pe scară largă, a mecanizării și prin executarea unor ample lucrări de hidroameliorații. Nilul Alb, Nilul Albastru și afluenții acestora oferă o abundență de apă, care a favorizat realizarea, la sud de Khartum, a unora dintre cele mai mari sisteme de irigații din Africa, iar alte proiecte vor valorifica și mai mult posibilitățile existente în această direcție. Cel mai mare sistem de irigații din Sudan este cel de la Gezira-Managil, în cadrul căruia au fost fertilizate pînă în prezent terenuri însumînd peste două milioane de feddani (1 feddan = 0,420 ha), reprezentînd 12 la sută din suprafața totală cultivată a țării. De pe aceste terenuri se obțin 75 la sută din producția națională de bumbac cu fibră lungă – „aurul alb" al Sudanului –, 60 la sută din producția de arahide, 12 la sută din producția de sorg etc. Sistemul este centrat pe barajul Sennar, de pe Nilul Albastru, valorificînd doar o parte din terenurile cultivabile dintre cele două Niluri. Al doilea proiect, ca importanță, este cel de la Khasm El Girba, unde, în prezent, au fost puse în valoare terenuri totalizînd 450 000 feddani, cu mecanizarea aproape integrală a lucrărilor agricole, iar al treilea – proiectul „Rahad", inițiat în decembrie 1977, care, în prima fază, asigură irigarea unei suprafețe de 300 000 de feddani, urmînd ca, anual, aceasta să fie extinsă cu 100 000 feddani. De asemenea, se află în studiu extinderea suprafețelor irigate pe țărmul Nilului Albastru cu 3,5 milioane feddani, prin înălțarea barajului Roseires. Totodată, în regiunile sudice, a intrat în stadiul final de executare proiectul de hidroameliorații „Jonglei".

Eforturile în direcția dezvoltării industriei naționale se concretizează în realizarea unor importante obiective, menite să pună în valoare resursele naturale ale țării. Planul de șase ani prevede investiții de peste 300 milioane lire sudaneze pentru industrie, acordînd prioritate ramurilor legate de valorificarea resurselor naturale ale țării : fabrici de egrenare a bumbacului, textile, de produse alimentare, de ciment, de pielărie și încălțăminte, de cherestea și mobilă, exploatări miniere. Dacă în ajunul proclamării independenței (în ianuarie 1956), industria participa cu numai 2 la sută la formarea produsului național brut, ponderea ei s-a ridicat, în 1975, la 12,1 la sută. Descoperirea unor im-

Campanie de recoltare a „aurului alb" — renumitul bumbac sudanez cu fibră lungă

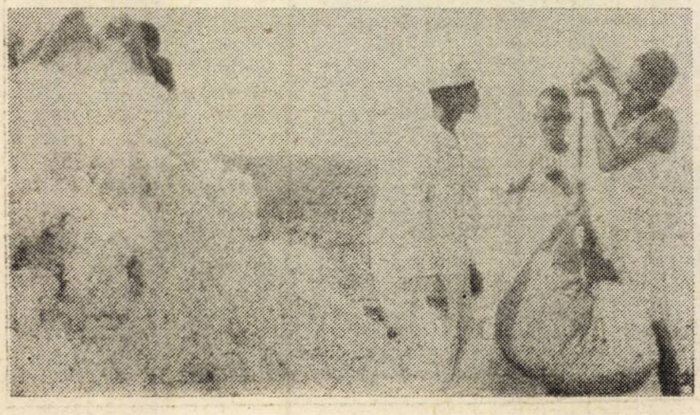

O preocupare permanentă : formarea cadrelor specializate în diverse domenii. În imagine, centrul tehnic de la Juba

portante rezerve de petrol și a unor zăcăminte de minereu de fier – alături de resursele de aur, argint, zinc, cupru, mică, mangan, sare etc. – indică noi perspective pentru dezvoltarea economiei sudaneze, în special a industriilor chimică, petrochimică, metalurgică, mecanică și electrotehnică. Rafinăria de la Port Sudan, al patrulea oraș ca mărime al țării, va prelucra, în viitor, țițeiul extras din zăcămintele sudaneze. Construirea unor noi hidrocentrale, extinderea și modernizarea rețelei de transporturi și telecomunicații vor avea, de asemenea, o importanță deosebită pentru dezvoltarea economică a țării.

Realizările remarcabile ale Sudanului de azi sînt urmărite cu deosebită simpatie de țara noastră. Este știut că între România și Sudan s-au statornicit și se dezvoltă continuu relații de prietenie și colaborare pe multiple planuri. Întîlnirile și convorbirile dintre președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și președintele Republicii Democratice Sudan, Gaafar Mohammed El Nimeiri, la Khartum, în anul 1972, și la București, în 1973, importantele documente și înțelegeri convenite cu aceste prilejuri au adus contribuții de cea mai mare însemnătate pentru dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre țările noastre, în deplină concordanță cu năzuințele popoarelor român și sudanez, în folosul cauzei generale a progresului și păcii în lume.

În cadrul cooperării fructuoase româno-sudaneze se înscrie și participarea țării noastre la realizarea în Sudan a unor obiective în domeniile construcțiilor, hidrocarburilor, industriei textile, agriculturii, transporturilor fluviale și rutiere. La Khartum-Nord se construiește, cu asistența unor specialiști români și pe baza utilajului livrat de țara noastră, o modernă filatură de bumbac, care va intra în funcțiune în anul 1979. Structura metalică a halei principale a fost deja înălțată.

Pe malul Nilului Alb, se ridică impunătorul edificiu al Adunării Poporului – parlamentul Republicii Democratice Sudan. Proiectul a fost elaborat de un colectiv de arhitecți români, iar, la realizarea lui, lucrează, alături de sudanezi, muncitori, tehnicieni și ingineri români. În prezent, se efectuează ultimele finisaje ale acestei construcții, a cărei piatră de temelie a fost pusă în 1974. Prima manifestare publică organizată aici a fost, în iulie a.c., un miting de solidaritate cu mișcările de eliberare națională din sudul continentului, prilejuit de Conferința la nivel înalt a Organizației Unității Africane.

Referindu-se la realizarea acestui important edificiu al capitalei sudaneze, ing. Abdelaal Ahmed Elmunshid, șeful șantierului, din partea sudaneză, ne spunea : „Cînd vorbim despre această construcție, noi vorbim despre cooperarea dintre Sudan și România. Cred că n-am fi putut avea această construcție, de o asemenea calitate și într-un timp atît de scurt, dacă nu ar fi existat cooperarea româno-sudaneză și specialiștii români aici, la fața locului. Partea română, specialiștii prezenți aici au lucrat uneori și noaptea, pentru a termina această lucrare. Cred că această construcție este un foarte bun exemplu al cooperării între Sudan și România". Evocînd, la rîndul său, raporturile de strînsă conlucrare dintre specialiștii români și sudanezi, ing. Abdel Salam Sali, adjunct al șefului de șantier din partea sudaneză, îmi mărturisea : „Am lucrat împreună patru ani și noi toți, sudanezi și români, am fost ca o singură familie. Am muncit împreună, am realizat o lucrare mare, pe care o considerăm printre cele mai frumoase din Khartum".

Interlocutorii sudanezi au avut cuvinte de înaltă apreciere pentru tehnologia românească în domeniul construcțiilor, pentru asistența acordată de specialiștii noștri părții sudaneze în pregătirea muncitorilor. Ei au ținut să sublinieze, de asemenea, că mulți specialiști sudanezi în diverse domenii au studiat în țara noastră, la București, Craiova, Timișoara și în alte orașe, fiind, și aceasta, o mărturie a relațiilor de prietenie și colaborare statornicite între România și Sudan.

RHODESIA

Escaladarea tensiunii

Instituirea de către regimul minoritar ilegal de la Salisbury a legii marțiale și punerea în aplicare a unui plan de acțiuni represive împotriva populației majoritare zimbabwe au dus la escaladarea tensiunii în Rhodesia, fiind, totodată, evident eșecul așa-zisului acord de reglementare internă a problemei rhodesiene, prin care „premierul" Ian Smith încearcă să perpetueze opresiunea rasistă în această țară. Arestarea a peste 200 de membri ai Uniunii Poporului African Zimbabwe (ZAPU), după avertismentul de lichidare a organizațiilor politice ale forțelor patriotice, lansat de Smith, se adaugă nenumăratelor măsuri arbitrare ale regimului rasist, între care întemnițarea și condamnarea fără judecată a patrioților africani.

Ce fel de garanții ar putea însă oferi regimului ilegal de la Salisbury — alarmat de ceea ce Smith denumea „cea mai gravă criză" — noul val de represalii împotriva populației africane majoritare ?

Impasul în care se află autoritățile rasiste de la Salisbury este evident, așa cum remarcă revista „Jeune Afrique", pe toate planurile — politic, economic, militar. Așa-zisul guvern de tranziție — organism artificial creat de Ian Smith în martie a.c., pentru a da iluzia unei reglementări a problemei rhodesiene — s-a discreditat definitiv. În ce privește economia rhodesiană, aceasta cunoaște o profundă criză, înregistrîndu-se o reducere considerabilă a producției industriale și agricole, concomitent cu creșterea galopantă a șomajului și a deficitului bugetar, agravat de cheltuielile militare tot mai mari.

Din 1974, produsul național global s-a redus cu aproximativ 10 la sută, din care numai anul trecut cu 6,9 la sută. Se așteaptă ca, pînă la sfîrșitul acestui an, venitul real pe locuitor să fie cu 25 la sută mai mic decît cel din 1974. Rata inflației depășește 10 la sută.

Dar, desigur, cauza principală a crizei în care se află regimul ilegal de la Salisbury o constituie amploarea luptei de eliberare națională a poporului zimbabwe. „Din decembrie 1977 — scria revista «Zimbabwe News», citînd un raport al lui Robert Mugabe, lider al Uniunii Naționale Africane Zimbabwe (ZANU), copreședinte al Frontului Patriotic Zimbabwe — întreaga țară a devenit o vastă zonă de operațiuni militare. Forțele de eliberare pot fi întîlnite pretutindeni. Ele își desfășoară operațiunile în întreaga țară. Trupele rasiste au fost alungate din zone vaste unde forțele patriotice s-au consolidat și, împreună cu masele, au creat bazele revoluționare. Pierderile inamicului sînt din ce în ce mai mari". Datorită succeselor obținute de forțele populare, 750 000 de persoane au fost eliberate din lagărele de concentrare, numite eufemistic de regim „sate protejate", iar în zonele respective se creează organe social-economice noi.

Referindu-se la instituirea de către autoritățile rasiste a legii marțiale în Rhodesia, Joshua Nkomo, lider al Uniunii Poporului African Zimbabwe (ZAPU), copreședinte al Frontului Patriotic, sublinia că, prin aceasta, regimul Ian Smith demonstrează că „nu mai poate face față situației militare, după ce pe plan politic s-a dovedit falimentar". El menționa că, prin noile măsuri represive, regimul minoritar de la Salisbury s-a autoexclus de la un eventual dialog care ar fi adus la masa tratativelor toate părțile implicate în conflictul rhodesian. Se știe că, anterior, Frontul Patriotic Zimbabwe anunțase că este gata să participe la tratativele vizînd reglementarea pașnică a problemei rhodesiene, pe baza propunerilor britanice și americane, în cazul acceptării condițiilor puse de Front, privind „transferul ansamblului puterii, nu numai al celei politice, poporului zimbabwe", prin desființarea aparatului militar, politic și administrativ al regimului rasist.

În prezent, Frontul Patriotic Zimbabwe apreciază că lupta de eliberare națională a intrat în faza decisivă. Joshua Nkomo sublinia că Frontul Patriotic va continua lupta pînă la înlăturarea definitivă a regimului minoritar rasist, adresînd un apel întregului popor la consolidarea unității în vederea obținerii victoriei finale.

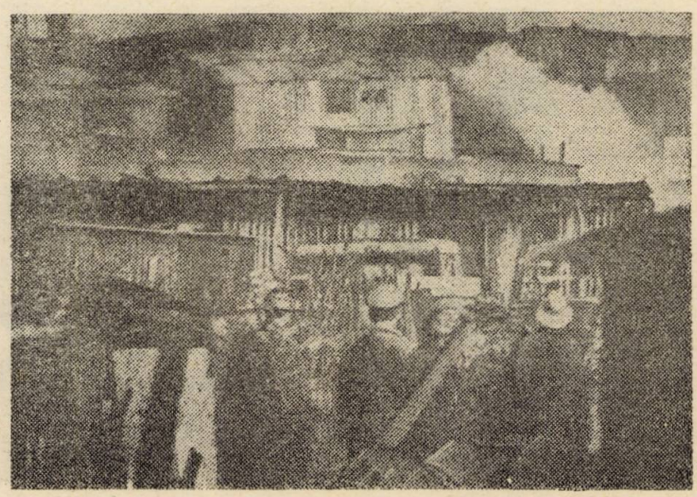

Perseverînd în practicarea unei draconice politici de discriminare rasială, regimul rasist de la Pretoria a lansat o vastă acțiune de „curățire" a suburbiilor orașului Capetown, unde locuiesc africani. Au fost arestați aproximativ 500 africani

„Evoluții noi în mișcarea de tineret"

Al Bayane MAROC

La începutul anilor '70, s-a înregistrat o restructurare a mișcării de tineret din țările capitaliste, în căutarea de noi căi pentru dezvoltarea sa. Tovarășii vremelnici de drum ai mișcării democratice a tineretului se îndepărtaseră de ea. Numeroși liberali moderați renunțaseră la radicalismul lor temporar. În acest context, în sînul mișcării tineretului occidental și, îndeosebi, al studenților, s-a propagat și s-a întărit conștiința necesității de a stabili contacte solide cu mișcarea muncitorească. În rîndul tinerilor muncitori, s-au manifestat noi procese social-psihologice, antrenînd o dezvoltare rapidă a conștiinței lor de clasă și o participare mai activă la lupta împotriva monopolurilor. S-a constatat voința mișcărilor, grupurilor și organizațiilor de tineret de a stabili alianțe politice cu celelalte organizații ale mișcării democratice generale și cu organizațiile muncitorești, cu partidele comuniste și muncitorești.

În același timp, politica aventuristă a micilor grupări stîngiste și ultrastîngiste — care a provocat o criză în cadrul mișcării occidentale de tineret și chiar dezintegrarea anumitor organizații de tineret — a dus, pe de altă parte, la o scădere a influenței ideologice și practicii ultrastîngiste. S-a constatat voința tineretului de stînga, rămas pe pozițiile mișcării democratice de masă, de a evalua, cu mai multă precizie și profunzime, realitatea politică, de a-și însuși toate formele și mijloacele de luptă politică verificate în decursul deceniilor de către mișcarea muncitorească și democratică generală. De asemenea, activitatea tinerilor din rîndul minorităților naționale și a tinerilor imigrați în mediul muncitoresc, precum și mișcarea sindicală au crescut considerabil. Sub influența acestor evoluții, ideile socialiste au devenit mult mai populare în rîndul tineretului democratic.

Trebuie să ne amintim că aceste particularități ale mișcării democratice generale de masă, mai ales ale mișcării tineretului, sînt determinate, în mare măsură, de noile realități economice și sociale ale anilor '70. Șomajul este flagelul cel mai teribil pentru tineretul muncitor din țările capitaliste. El provoacă tinerilor suferințe necunoscute tineretului din țările socialiste. Dificultățile tineretului muncitor se agravează, în plus, datorită existenței unor mase de șomeri adulți. La angajare, antreprenorii preferă oameni cu experiență în locul începătorilor. Concedierile îi afectează, în primul rînd, pe tineri. Drepturile tinerilor nu sînt practic apărate de legislația țărilor capitaliste. În S.U.A., rata șomajului în rîndul americanilor de 16—19 ani atinsese 19 la sută în 1977. În afară de aceasta, există o exploatare specifică : tinerii primesc un salariu de două ori mai mic decît adulții, iar fetele nu primesc decît 40 la sută din salariul unui bărbat. În general, tinerii nu au acces la munca calificată, sînt trimiși acolo unde munca este intensivă, sînt folosiți mai ales la muncile auxiliare cele mai grele.

În aceste grele condiții de viață, militanții cei mai fermi ai mișcării de tineret caută să-și însușească toate formele de luptă economică și politică, de zi cu zi, și să folosească toate posibilitățile de alianțe politice. Mișcarea de tineret se unește tot mai strîns cu mișcarea democratică și își strînge legăturile cu mișcarea muncitorească. Aceste contacte sînt solide în Franța în Italia. În ultimii ani, ele s-au întărit remarcabil în R.F. Germania și Marea Britanie. Creșterea conștiinței politice și a tendințelor revoluționare socialiste în cadrul tineretului caracterizează activitatea și programele organizațiilor de tineret social-democrate, liberale, creștine. În aceste cazuri, tineretul sprijină aripa de stînga a partidelor social-democrate și creștine și revendică transformări radicale. Se remarcă o alunecare spre stînga în organizațiile tineretului muncitoresc catolic din Belgia, Spania și alte țări. Tendința spre stînga a diferitelor uniuni de tineret facilitează acțiuni politice comune ale unor organizații de tineret comuniste, social-democrate și creștine. Cooperarea organizațiilor de tineret de diferite orientări politice se intensifică și la nivel internațional.

În Franța, organizațiile de tineret se află printre promotoarele manifestațiilor de masă pentru apărarea drepturilor sindicale și a libertăților democratice. Tineretul din R.F.G. luptă împotriva „interdicțiilor profesionale" discriminatorii. Lupta studenților italieni pentru o reformă democratică a învățămîntului superior a influențat net, în sens pozitiv, situația politică generală a țării.

Mișcarea democratică de tineret revendică o largă participare democratică a maselor la conducerea producției și a societății și suprimarea formelor celor mai ascunse de inegalitate : barierele în domeniul învățămîntului, culturii, condițiilor de muncă și relațiilor sociale.

Trebuie, însă, constatat că deteriorarea gravă a conjuncturii economice în S.U.A. și în țările din Europa occidentală, în prima jumătate a anilor '70, care a atras o înrăutățire a nivelului de trai al oamenilor muncii, alimentează, în același timp, tendințe extremiste atît de dreapta, cît și „de stînga", mai ales în rîndurile tineretului. Influența extremismului asupra unei anumite părți a tineretului se face simțită în prezent în Italia, R.F.G., Franța, S.U.A. Extremismul stîngist este relativ puternic în anumite țări din Asia, Africa și America Latină. Forțele extremiste de dreapta și „de stînga" devin, din cînd în cînd, mai active. Frazeologia revoluționaristă, aventurismul politic au fost și rămîn platforma politică a grupărilor stîngiste. Într-o situație în care șomajul se menține la un nivel ridicat trebuie, desigur, să presupunem că o anumită parte a șomerilor și a celor nevoiași devine sensibilă la tendințele extremiste. Se știe că aventurile militare, ca și crizele economice generează, în unele cazuri, tendințe extremiste. Extremismul de stînga operează cu termeni ai marxismului, falsificîndu-i, și caută să-și exercite influența asupra acelei părți a tineretului care are spirit revoluționar și care este înclinată să-și însușească socialismul științific.

Într-un birou al agenției naționale a brațelor de muncă din Franța. Majoritatea solicitanților sînt tineri...

R.F.G. Șomajul juvenil: „Consecințe care riscă să fie catastrofale"

Frankfurter Allgemeine

Nu trebuie să uităm că șomajul tinerilor riscă să angajeze viitorul statului și al societății mai mult decît orice altă problemă politică. Prin urmare, această problemă merită o atenție particulară, atît în ce privește originile, cît și consecințele sale. Noi nu putem oferi o rețetă infailibilă, dar căutăm, cel puțin, să elucidăm anumite aspecte ale acestei probleme atît de complexe.

„Doamne, nu mă lăsa să ajung mare, pentru că nu vreau să devin șomer..." Sînt versurile unui cîntec, care, chiar dacă sînt exagerate, nu ne dau voie să închidem ochii în fața realității și să nu luăm în serios cele spuse de ele. Este un fapt că o parte deloc neglijabilă a tineretului nostru nu găsește nici o formație profesională adecvată, de multe ori nici un fel de activitate ; în consecință, descurajarea ia proporții, iar tinerii afectați încep să se re-

semneze. Încrederea în ajutorul celor mai în vîrstă a dispărut la mulți dintre acești tineri și ei nu mai așteaptă nimic de la agenția locală pentru plasarea brațelor de muncă. „Își bat joc de noi", este răspunsul clasic. „Nu ni se dă decît o singură adresă și, cînd ajungem acolo, postul este deja ocupat". Sau: „La oficiul brațelor de muncă nu sînt oferte decît pentru brutari, măcelari sau frizeri".

Chiar dacă aceste exemple nu sînt cele mai reprezentative, pesimismul profund care se degajă este înspăimîntător. Oare primul pas în viața profesională n-ar trebui să înceapă cu încredere și optimism? Nu asistăm, oare, mai devreme sau mai tîrziu, la dezamăgire pentru că visurile nu se realizează, pentru că imaginea frumoasă despre profesiunea dorită se destramă în fața realității? O parte a tineretului se vede, astfel, privată, de la bun început, de posibilitatea de a-și proiecta viața într-o manieră pozitivă. Inițiativele și aptitudinile nu se pot desfășura.

Iar de aici nu rezultă numai lipsa de încredere. Cea mai mare parte a timpului, tinerii nu știu nici măcar să utilizeze judicios numeroasele ore libere de care dispun fără voia lor. Ei trăiesc aceste ore într-o atmosferă de plictiseală și de opresiune. „Toate aceste zile lungi mă deprimă", declară un tînăr șomer. Tinerii se simt respinși pe nedrept ca „verigile cele mai slabe ale societății". Și, cu timpul, ei se cufundă tot mai mult în izolare socială. Cum să lege contacte în afara familiei, dacă nu la birou sau la uzină? De multe ori ei nu găsesc sprijin decît în sînul grupului de tineri de aceeași vîrstă, care se formează la colțul străzii sau la cîrciumă.

Iar prejudecățile cad potop asupra acestor grupuri; căci, în infatuarea lor, „cei care au reușit" consideră destinul „celor fără șansă" ca datorat exclusiv propriei lor greșeli. Cu mai bine de un sfert de secol în urmă, în cel mai vast studiu efectuat vreodată asupra R.F.G. („Șomajul și dificultățile profesionale ale tineretului"), se avertiza împotriva opiniei care consta în a vedea numai „trîndăveala" la originea șomajului sau, cel puțin, a-i considera pe șomeri ca singuri răspunzători de propriul destin. Desigur, unii tineri de 20 de ani au partea lor de răspundere dacă ajung șomeri. Dar, cei mai mulți dintre acești tineri nu pot, realmente, să facă nimic; ei trebuie să afle că, de fapt, nimeni n-are nevoie de ei. Pentru fiecare dintre ei, consecințele pot fi catastrofale.

Statul nu trebuie să rămînă indiferent atunci cînd o parte deloc neglijabilă a tineretului nu este integrată armonios în viața profesională. Helmut Schelsky a făcut remarca, în studiul sus-menționat (publicat de Confederația generală a sindicatelor vest-germane, în 1952), că integrarea profesională a tineretului implică o reorganizare permanentă a sistemului social. Dacă această integrare nu reușește sau dacă ea întîmpină obstacole, rezultă automat o modificare radicală a structurii sociale și a normelor sociale de comportament.

Se face, adeseori, comparație între începutul anilor '50 și epoca actuală. În acea vreme, nu existau suficiente locuri de muncă pentru tineri și nici destule locuri de ucenicie. Și totuși, deosebirile sînt considerabile. Consternarea care a urmat dureroasei perioade de după război a cedat, treptat, în fața unei „ambianțe de reînnoire". Oamenii constatau că timpul mergea înainte, ei trăiau euforia „miracolului economic" și sperau, pe bună dreptate, că problema șomajului juvenil avea să se resoarbă în decurs de cîțiva ani.

La începutul recesiunii din anii 1973—1974, se nutreau aceleași speranțe. Dar ele erau înșelătoare. Creșterea scontată n-a avut loc. În 1977, populația activă număra cu 3 milioane de salariați mai puțin decît cu cinci ani înainte. Amploarea șomajului în rîndul tinerilor ar fi fost, desigur, și mai mare, dacă reforma învățămîntului din anii '60 n-ar fi prelungit vîrsta de școlarizare.

Dar recesiunea și lipsa de locuri de ucenicie nu sînt singurele de natură să provoace preocupare în rîndul responsabililor pentru politica ocupării forței de muncă. Evoluția demografică ridică din ce în ce mai multe probleme suplimentare. Din 1977, „mareea de elevi" se revarsă asupra țării. Dacă nu se întreprinde nimic hotărîtor, vor exista, de acum pînă în anii '80, aproximativ 1,4 milioane de tineri fără lucru și fără formație profesională.

Cu legile sale, statul restrînge din ce în ce mai mult posibilitățile de angajare a tinerilor. În același timp, șansele lor se reduc pe piața forței de muncă.

Piața comună și „piața muncii"

Rinascita

ROMA

În fața dificultăților de a defini o strategie de relansare economică și de luptă eficace pentru deplina folosire a mîinii de lucru, în cercurile comunitare vest-europene, efortul pare să fie concentrat asupra elaborării unei prime „terapii de șoc", a unor măsuri în stare să dea cel puțin răspuns parțial dramei crescînde a șomajului.

Îndeosebi problema șomajului în rîndurile tineretului — deja discutată într-o întrunire specială a Consiliului vest-european, în iunie 1977, și reluată din nou la întrunirea la nivel înalt de la Copenhaga, între 7—8 aprilie — este, astăzi, una dintre temele centrale de care se ocupă Comisia CEE. Una dintre noutăți — îmi spun cei de la Direcțiunea problemelor sociale — este propunerea de a lărgi competențele „fondului social", instrument comunitar tradițional, limitat la formarea profesională. Astăzi „fondul social", întărit și coordonat cu celelalte instrumente ale comunității, „ar trebui să aibă drept scop — afirmă Flower, un funcționar englez care se ocupă, de mult timp, de problema șomajului în rîndurile tineretului — crearea de noi locuri de muncă".

Sînt prime încercări timide, se afirmă la Direcțiunea problemelor sociale, care totuși merg în sensul unei viziuni noi a politicii comunitare. Și totuși, subliniază Flower, „chiar și aceste propuneri inițiale și parțiale au fost primite cu neîncredere de unele guverne". În această privință se afirmă: „Fapt este că aceste măsuri, dacă sînt concepute și realizate separat, în afara unei viziuni organice, sînt menite să rămînă gesturi simbolice, cu totul neadecvate gravității recesiunii și incertelor perspective economice și politice ale Europei occidentale". „O politică economică care să aibă drept obiectiv deplina folosire a mîinii de lucru — îmi spune Antonio Giolitti — nu poate, desigur, să fie lăsată numai pe seama «fondului social»". Și el nu ascunde un oarecare pesimism: „Conștiința gravității crizei și a caracterului său structural este, de azi înainte, un element cunoscut, nimeni nu-l contestă. Dar nu este suficient să afirmăm acest lucru. Atît timp cît, în realitate, va predomina, cum se întîmplă în unele țări precum R.F.G., iluzia că impulsurile liberului schimb și ale concurenței pot, singure, să rezolve problema reînviorării economice și a șomajului, situația este menită să devină din ce în ce mai acută".

Între timp, afirmă cei de la Direcțiunea problemelor sociale, șomajul în rîndurile tineretului crește într-un ritm din ce în ce mai alarmant. Numai în ultimele 12 luni, el a crescut cu 10 la sută, și va mai crește în următorii ani, deoarece se prevede o sporire considerabilă, cel puțin pînă în 1985, a numărului de tineri în căutare de lucru, în comparație cu posturile lăsate libere de actuala structură industrială. Creșterea progresivă a cererii pe piața muncii intră în contradicție cu scăderea ofertei, provocată de procesele de restructurare, care cuprind întregi sectoare de producție și în care este inevitabilă o scădere a numărului actual de salariați (ca în cazul siderurgiei, al șantierelor, al sectorului textil și, în parte, al chimiei). De altfel, și presiunea demografică este menită să se accentueze; deci, numărul tinerilor care intră pe piața muncii tinde să sporească, cel puțin pînă în 1985, an în care, potrivit studiilor CEE, populația activă va fi superioară celei actuale cu circa 10 milioane de persoane.

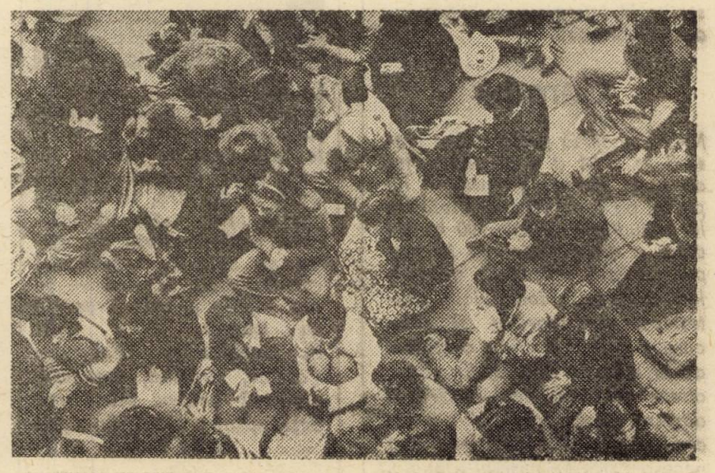

Lipsa de locuri de muncă pentru tineri este astăzi, în Italia, una dintre problemele cele mai dramatice. O bună parte din sutele de mii de tineri șomeri posedă diplome de studii superioare

În cursul vizitei oficiale întreprinse în Iugoslavia, regele Carl al XVI-lea Gustaf al Suediei a avut convorbiri cu președintele Iosip Broz Tito și cu alte oficialități ale țării gazdă cu privire la evoluția relațiilor dintre cele două țări și în legătură cu situația politică internațională

Zi

Nici în acest an, „Ziua vîrstnicilor", marcată în Japonia la 15 septembrie, prin organizarea a diferite acțiuni, nu a adus bunicilor bucuria promisă prin reclamele publicitare. Potrivit datelor furnizate de Biroul de statistică de pe lîngă Cancelaria primului ministru, 75 la sută din cei 10 milioane de locuitori ce depășesc 65 de ani au venituri atît de mici încît nu pot să facă față costului vieții fără un ajutor din partea rudelor. Mulți, însă, nu au nici un fel de venituri. În condițiile inflației și ale creșterii prețurilor, situația oamenilor vîrstnici din Japonia se înrăutățește pe an ce trece, scrie ziarul „Akahata". Pentru a atrage atenția autorităților asupra acestei situații, la 15 septembrie s-a încheiat un marș de protest al oamenilor vîrstnici care au străbătut, timp de o lună, distanța de 500 km între orașele Kyoto și Tokio.

Relații

Un grup de 33 de experți indonezieni în probleme economice vor întreprinde un turneu prin mai multe țări vest-europene. Obiectivul turneului îl constituie explorarea posibilităților de dezvoltare a relațiilor între Indonezia și țările vizitate, îndeosebi în domeniul schimburilor comerciale. Inițierea acestor vizite, se arată la Iakarta, face parte din eforturile guvernului indonezian de a ameliora balanța comercială, deficitară în relațiile cu țările vest-europene, care exportă masiv în această țară fără a proceda, în schimb, și la o intensificare corespunzătoare a importurilor din Indonezia.

Taxi

La uzina de utilaje pentru transporturi din Mielec (voievodatul Rzeszow, — Polonia) a început producția de „taxiuri aeriene", avioane ce pot transporta șase persoane cu o viteză de 360 kilometri pe oră. Noul aparat de zbor, echipat cu două motoare cu șase cilindri, poate fi utilizat și ca avion sanitar. La început, avioanele sînt fabricate în cooperare cu firma americană „Piper", urmînd ca, în viitor, să fie construite în întregime de întreprinderea poloneză.

Gamma

NASA studiază posibilitatea lansării în 1984 a unui observator de raze „gamma", care să fie plasat pe o orbită circumterestră la altitudinea de 400–500 km de către o navetă spațială în scopul studierii pulsarilor, quasarilor, radiogalaxiilor, stelelor neutronice, supernovelor și altor corpuri cerești a căror cercetare de la sol este dificilă din cauza atmosferei terestre. NASA a adresat Congresului S.U.A. o cerere pentru alocarea fondurilor necesare acestei misiuni spațiale.

1001

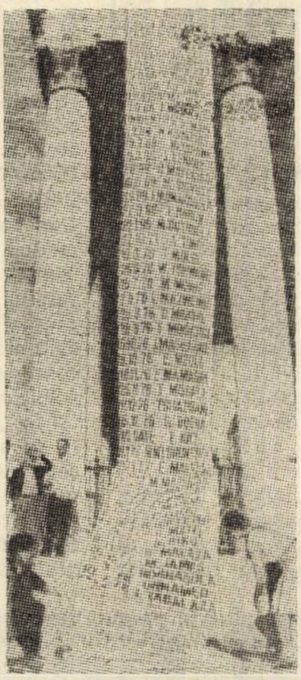

La comemorarea unui an de la asasinarea, de către poliția sud-africană, a militantului pentru drepturile populației de culoare Steve Biko, la Londra, în Trafalgar Square, membrii mișcării antiapartheid au afișat pe zidurile cunoscutei catedrale St. Martin — in the Fields o uriașă eșarfă cu numele celor uciși în închisorile regimului Vorster, lansînd, totodată, un apel pentru eliberarea deținuților politici din Africa de Sud.

Petrol

După cum informează buletinul economic „Middle East Economic Survey", publicat la Nicosia, producția petrolieră din zona Orientului Mijlociu a fost de 20,214 milioane barili pe zi, la începutul acestui an, ceea ce reprezintă o scădere de 7,6 la sută, față de primul trimestru al anului precedent. Diminuări în producția zilnică de petrol au înregistrat Arabia Saudită (17 la sută) și Emiratele Arabe Unite (10 la sută). În schimb, producția Irakului și Kuweitului a crescut cu 8,3 la sută și, respectiv, 1,1 la sută. Reduceri au înregistrat, de asemenea, state cu o contribuție mai puțin importantă la livrările mondiale de petrol brut — Omanul (10,1 la sută) și Bahreinul (5,3 la sută). Tendința a fost însă cvasigenerală, producția celorlalte state exportatoare de petrol membre ale OPEC reducîndu-se de la 9,776 milioane barili pe zi, în 1977, la 8,701 milioane barili, în primul trimestru al anului 1978. Procentele acestor diminuări au fost de 24,9 la sută pentru Nigeria, de 9,8 la sută pentru Venezuela și Libia și 9,7 la sută pentru Algeria.

Proces

Un tribunal din Rawalpindi a început examinarea apelului fostului premier pakistanez Zulfikar Ali Bhutto împotriva sentinței de condamnare la moarte pronunțată împotriva sa, în luna martie a.c., de Înalta Curte de Justiție din Lahore. Hotărîrea instanței din Rawalpindi urmează să fie anunțată la sfîrșitul lunii octombrie.

Penurie

Numărul persoanelor subalimentate din țările în curs de dezvoltare s-a mărit de la 400 milioane în 1969–1971, la 455 milioane în intervalul 1972–1974, a anunțat, la Roma, Edouard Saouma, directorul general al Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO). Prezentînd presei obiectivele celei de-a 10-a Conferințe regionale a FAO pentru Africa, ce se desfășoară între 18 și 29 septembrie în Tanzania, Edouard Saouma a subliniat că situația alimentară este preocupantă, în special, în Africa. El a relevat că 17 țări africane sînt confruntate, în prezent, cu grave penurii alimentare provocate de secetă, inundații și războaie. Situația este deosebit de critică în Etiopia, Niger, Mali, Ciad și Ghana, a menționat el. Țările din zona Sahelului nu s-au refăcut încă de pe urma secetei catastrofale din perioada 1973–1974. Un alt pericol grav, a spus el, este acela al invaziei lăcustelor în Cornul Africii. Directorul general al FAO a lansat un apel la suspendarea ostilităților în zonă, pentru a se putea lua măsuri eficiente de control.

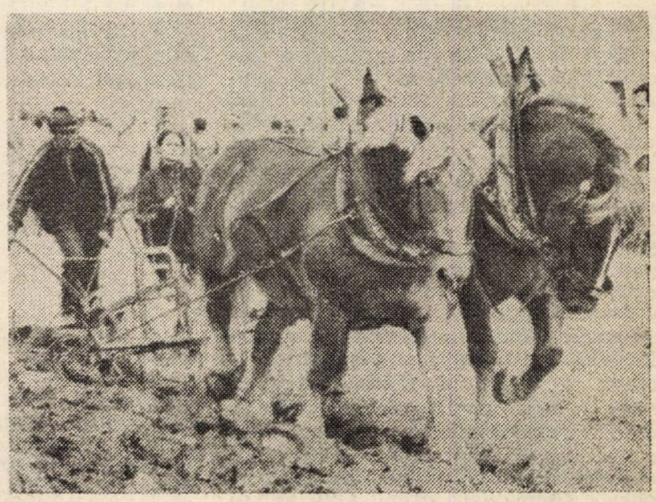

Săptămîna trecută, plugul cu tracțiune animală a fost intens folosit în R. F. Germania. La Hofgut Wickstadt — landul Hessa — s-a desfășurat... campionatul mondial de plugărit

Efectele unei ploi torențiale, de patru ore, la Little Rock, Arkansas

Reputatul violonist Yehudi Menuhin oferind, într-o librărie din Londra, un autograf pe un exemplar din noua sa carte intitulată „Călătorie fără sfîrșit"

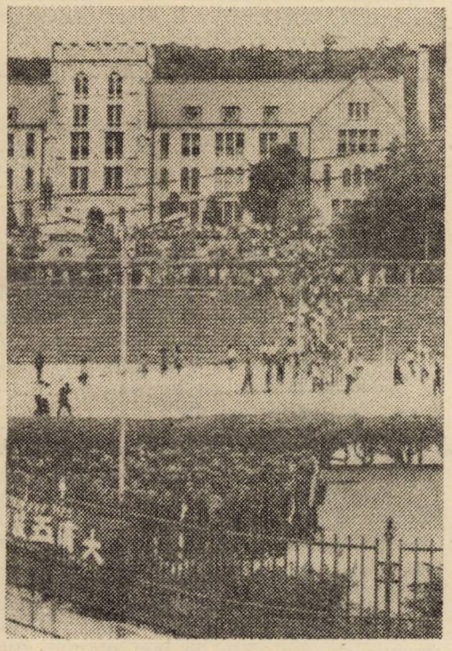

Manifestație antiguvernamentală a studenților la Seul. Poliția (în prim plan) ia cu asalt campusul universitar

Fregată

O nouă „goană după comori" este pe punctul de a se declanșa, prin tentativa de a aduce la suprafață încărcătura de aur și argint aflată la bordul celebrei fregate „Lutine", aparținînd flotei regale engleze, scufundată în 1799, în largul insulei olandeze Terschlling, din Marea Nordului. Valoarea încărcăturii este evaluată la 20 milioane lire sterline. Incercările întreprinse pînă în prezent nu au reușit să aducă la suprafață decît cîteva piese și... clopotul navei, instalat acum la sediul companiei de asigurări Lloyds (aici, el este folosit pentru a anunța scufundarea unei nave sau înregistrarea unei mari catastrofe maritime). După cît se pare, epava navei „Lutine" este acoperită de un strat gros de nisip. Noua incercare de readucere a ei la suprafață va fi întreprinsă de compania neozeelandeză Lyle Mortimore, specializată în operațiuni de salvare maritimă.

Daune

Compania britanică „Nolton Management Services" a acceptat să plătească o jumătate de milion de dolari, cu titlul de daune, firmei americane „Levi Strauss and Co", pentru vina de a fi vîndut în Europa pantaloni de tip blue jeans, imitînd marca renumitei societăți americane. Această reglementare juridică intervine după o anchetă organizată de „Levi's", care a durat doi ani și a urmărit dezmembrarea unei rețele internaționale specializată în comercializarea de blue jeans falsificați.

Diamant

In Iakuția, nordul Siberiei, a fost descoperit un diamant de 106 carate, care va purta numele marelui scriitor rus Lev Tolstoi, de la a cărui naștere se împlinesc 150 de ani. Noua piatră prețioasă va completa colecția unică de diamante din Iakuția, colecție ce cuprinde, între altele, un briliant de 232 carate, cunoscut sub numele de „Steaua Iakuției".

Vestigii

Un grup de exploratori japonezi a anunțat, la Tokio, descoperirea vestigiilor legendarului oraș nipon Kurodagori, înghițit de ape acum 1 300 ani, ca urmare a unui cutremur. Ei au indicat că, în timpul unor scufundări efectuate în largul insulei Heshima, situată la 500 kilometri sud-vest de Tokio, au descoperit resturile unui puț și ale unui zid, care, se presupune, ar fi aparținut vechii cetăți. Potrivit mărturiilor locuitorilor din această regiune, consemnate în vechi documente, cetatea Kurodagori, care adăpostea aproximativ 1 000 de familii, ar fi fost înghițită de valurile mării în anul 684 e.n., în timpul unui seism.

Festival

La München s-a deschis cea de-a 144-a ediție a unei tradiționale manifestări locale : festivalul berii. Firmele producătoare participante la această pitorească „întrecere", foarte asemănătoare cu un carnaval, scontează ca milioanele de vizitatori să consume nu mai puțin de... 40 milioane litri de bere. Festivalul de la München – cel mai mare de acest gen din lume – se va încheia la 1 octombrie.

Apel

Ministrul sănătății și educației din S.U.A., Joseph Califano, a adresat un apel populației de a nu accepta să se supună intervențiilor chirurgicale înainte de a consulta doi-trei specialiști. Acest apel a fost determinat de faptul că în S.U.A. mulți chirurgi, în goana după profituri, recomandă cu ușurință operații, deși acestea nu sînt necesare pacienților, ci, dimpotrivă, chiar dăunătoare. O simplă îndepărtare a amigdalelor costă 250 dolari, o naștere 2 500 dolari, iar o operație pe inimă 5 000 dolari. Potrivit datelor furnizate de presă, în clinicile din S.U.A. se fac, anual, 3,5 milioane intervenții chirurgicale, multe din ele inutile. În urma lor, chirurgii obțin profituri în valoare de 4,8 miliarde dolari. Anual, în urma operațiilor, își pierd viața 16 000 de pacienți.

Denise St. Aubyn Hubard, în vîrstă de 51 de ani, este prima și unica femeie-căpitan a marinei de război britanice. Ea deține comanda dragorului „Portisham"

Rubrică realizată de C. Vasile

L'Espresso

MOZAMBIC: ORIGINALITATEA OPȚIUNILOR DE DEZVOLTARE

ÎNCĂ de la Congresul al III-lea al FRELIMO, din februarie 1977, Mozambicul a ales calea „socialismului științific" și a dictaturii proletare („formă superioară a libertății") pentru a realiza o revoluție proprie. Cel care vizitează Mozambicul de la jumătatea anului 1978 și analizează pozițiile conducerii sale are imediat impresia că se află în fața a ceva original, respectiv a efortului de a construi nu numai o societate care, prin sistemele sale de proprietate, să nu mai permită samavolnicia și exploatarea oamenilor muncii, ci — așa cum se afirmă într-un amplu document guvernamental publicat la sfîrșitul lunii mai — „o homen novo", omul nou, hotărît să aspire la o viață fericită, dar mereu conștient că fericirea este reală numai dacă „coincide cu fericirea întregului popor".

Odată cu problemele unor transformări materiale, produse în momentul cuceririi independenței și al plecării a peste nouă zecimi din portughezi (toate bunurile fundamentale — pămîntul, băncile, industriile, casele, terenurile de construcții sînt acum în mîinile statului), efortul Mozambicului apare clar orientat spre o revoluție spirituală care să permită împiedicarea supraviețuirii colonialismului sub diferite forme. De aceea, dușmanul este identificat nu în vechiul stat dominator și nici numai în vecinii care (ca Rhodesia și Africa de Sud) mai amenință încă viitorul țării, ci și în Xiconhoca, reprezentantul simbolic al acelei „burghezii negre", care, criticînd orice proiect de inovație, are drept scop de a imita modul de trai și de consum al albilor.

Această opțiune — precizează conducătorii mozambicani — nu rezultă dintr-o abstractă abordare teoretică. „Dimpotrivă — afirmă ministrul transporturilor José Luis Cabaço — ea ia naștere din însăși istoria FRELIMO. În 1967, cînd primele victorii militare ne-au permis să eliberăm în nord o parte a teritoriului nostru, problema care s-a pus pe primul plan a fost modul de organizare a vieții în aceste regiuni".

Ideea care s-a impus a fost aceea că lupta anticolonialistă implică respingerea a tot ceea ce reprezentase colonialismul și că nu era suficient să se acorde țării o independență formală, ci era necesar să se cucerească acea independență adevărată care poate lua naștere numai dintr-o transformare socială profundă și autonomă.

La fel de importantă este opțiunea făcută în ce privește producția. Mozambicul este, astăzi, o țară dintre cele mai sărace din lume, deși dispune de posibilități agricole excepționale pentru a căror exploatare ar fi suficient să reușească să utilizeze apele enormelor sale fluvii. Directiva precisă a guvernului este, însă, de a nu pune, în mod abuziv, accentul pe dezvoltarea accelerată, cu orice preț.

Se depun eforturi și pentru blocarea expansiunii marilor orașe, în primul rînd a capitalei, Maputo, care numără 500 000 — 600 000 de locuitori. Nedorind să recurgă la sisteme de constrîngere, guvernul Mozambicului încearcă să realizeze acest obiectiv pe alte două căi : *prima* — crearea de „aldejas comunais" (sate comunale), menite să împiedice ca, de la situația actuală de dispersare țărănească, să se treacă rapid (cum s-a întîmplat în multe părți ale Americii de Sud) la „cursa" spre metropolă ; *a doua cale* vizează Maputo și constă în a lăsa neocupată o mare parte a orașului, restructurîndu-i pe „canniços" — cei instalați la periferia orașului —, în așa fel încît să dea o formă și o autogestiune similare satelor (fiecare familie are lotul său de pămînt și participă la lucrările colective).

Realizarea diferitelor laturi, strîns legate între ele, ale acestui proces presupune o mobilizare largă și constantă a populației. Frontiera lungă cu cele două țări ale Africii albe — Africa de Sud și Rhodesia — expune Mozambicul la o amenințare constantă.

Pe plan intern, problema cea mai gravă este, fără îndoială, lipsa de cadre pregătite. Colonialismul portughez nu a făcut nimic pentru dezvoltarea țării. Între sudul și nordul țării, pe o distanță de circa 3 000 km (9 milioane locuitori), comunicațiile sînt deosebit de precare, deoarece lipsesc șoselele asfaltate sau căile ferate care să treacă de Maputo-Beira, în timp ce legăturile telefonice sînt extrem de defectuoase.

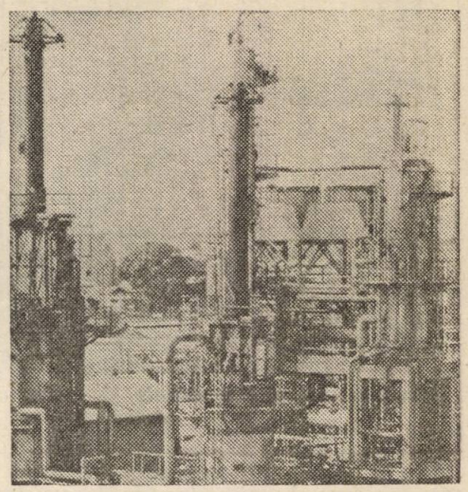

Instalații moderne la Întreprinderea petrolieră națională a Mozambicului (PETROMOC)

Problemele sînt enorme. În același timp, însă, toți conducătorii FRELIMO sînt convinși că aceasta este singura cale ce poate fi urmată : se consideră că o încercare de a recopia evoluția lumii occidentale, de a pune, deci, accentul pe un proces rapid și exagerat de acumulare primitivă pentru a obține un demaraj accelerat, este, de la început, sortită eșecului ; și că, în schimb, orice proiect serios de dezvoltare trebuie să urmeze calea opusă, să pornească de la sate, de la folosirea integrală a forței de muncă, de la participarea tuturor la construcția de stat.

Trybuna Ludu

VARȘOVIA

DANEMARCA. DIFICULTĂȚILE „MODELULUI SOCIAL — DEMOCRAT"

ÎN ISTORIA postbelică a Danemarcei nu a existat, probabil, o perioadă atît de complicată ca în prezent. Această afirmație aparține publicației economice „Boersen" și stabilește fundalul pe care a apărut noul guvern danez, alcătuit din social-democrați și din reprezentanți ai partidului „Venstre" („Stînga"), care este în realitate un partid liberal-burghez. Noul guvern nu deține majoritatea în Parlament ; el va dispune de un număr de 88 mandate (66 — social-democrați și 22 pentru „Venstre") dintr-un total de 179 de mandate.

În ce constă caracterul complicat al situației din Danemarca ? Problema cea mai importantă o constituie șomajul care, potrivit unor date, afectează 175 000 de persoane, iar potrivit altor date — 200 000. Pentru a reduce respectivele cifre sînt necesare măsuri pentru a crea noi locuri de muncă. În condițiile în care conjunctura din Danemarca este, în prezent, slabă, se manifestă, în special, lipsa de capitaluri pentru noi investiții.

Danemarca poate să le obțină pe piața capitalistă internațională, deoarece se bucură de reputație de bun platnic. Aici apar, însă, două probleme.

Prima dificultate : Danemarca are, în prezent, datorii externe de circa 7,8 miliarde dolari și se teme de creșterea lor. *A doua dificultate :* după cum atestă un raport al Consiliului Economic al Sindicatelor Daneze, „o parte tot mai redusă a creditelor ia drumul producției". O parte a împrumuturilor este destinată sistemului de stat și comunal de asigurări sociale, între altele pentru finanțarea ajutoarelor de șomaj, iar o parte se dispersează în diferite acțiuni speculative. Cu alte cuvinte, creditele influențează, într-o măsură redusă, asupra creării unor noi locuri de muncă.

Astfel se prezintă situația în industrie. În agricultură, ea este cu totul alta. Sectorul agricol cuprinde 190 000 de lucrători, reprezentînd 8 la sută din populația activă, însă exportă două treimi din producția sa și este singurul sector al economiei care dă un excedent autentic (diferența dintre importurile de produse alimentare și materiale pentru acest sector și export) estimat la aproape 750 milioane dolari anual. Potrivit declarației lui Arne Pilegaard Larsen, președintele Consiliului Agricol din Danemarca, agricultura respinge comenzi în valoare de milioane de dolari din lipsă de forță de muncă. Respectivele comenzi ar putea oferi de lucru pentru 5 000—10 000 persoane.

Se pune, cum e și firesc, întrebarea de

ce şomerii de la oraşe nu iau drumul satului ? Majoritatea vor să depăşească conjunctura proastă, beneficiind în continuare de ajutoarele de şomaj. Mulţi dintre ei nu au o pregătire agricolă, iar alţii consideră că conjunctura favorabilă din agricultură poate lua sfîrşit. Dacă aceşti oameni vor pleca la ferme, vor înceta să mai primească ajutorul de şomaj şi vor fi, astfel, nevoiţi să revină la oraş fără a avea asigurat acest minimum, aşa cum se întîmplă în prezent.

Chiar dacă sînt luaţi în considerare toţi aceşti factori, un lucru este cert : 5 000 sau 10 000 de noi locuri de muncă în agricultura daneză nu pot influenţa radical asupra reducerii şomajului la oraşe.

O a doua problemă economică importantă a Danemarcei o reprezintă situaţia celor ce muncesc. Nu peste mult timp expiră termenul acordurilor colective care prevedeau limitarea creşterii salariilor. Presiunea în direcţia schimbării acestor acorduri va fi foarte puternică. Însă, pe de altă parte, cererile în această direcţie vor duce la creşterea, în continuare, a inflaţiei. Se pune, deci, întrebarea cum să fie depăşită această dilemă ?

Tocmai aici s-a concentrat poate cea mai mare complicaţie a actualei situaţii din Danemarca. Guvernul social-democrat, minoritar, din dorinţa de a oferi un stimulent economiei, a redus rata de scont, facilitînd deci împrumuturile bancare, şi a ridicat nivelul minim al cîştigurilor neimpozabile ; cu alte cuvinte, pentru o anumită categorie de oameni ai muncii, el a redus impozitele. În acest fel, au fost „pompate" în economie circa 400 milioane coroane daneze. S-a dovedit, însă, nu peste mult timp, că aceste măsuri au facilitat inflaţia, iar numărul locurilor de muncă nu a crescut. În această situaţie, la jumătatea lunii august, premierul Anker Joergensen a anunţat o nouă măsură : controlul asupra salariilor (îngheţarea, în continuare, a creşterii salariilor) şi majorarea impozitelor.

Caracterul complicat al situaţiei economice din Danemarca şi-a găsit expresia în ponderea serioasă a fiecăruia dintre fenomenele contradictorii care se manifestă în prezent. Rezultatul situaţiei nu l-a constituit, totuşi, lichidarea acestor fenomene, ci intensificarea greutăţilor pe plan naţional. Social-democraţii au recunoscut că nu vor reuşi singuri să facă faţă acestei situaţii. De aici, au rezultat tratativele cu liberalii, care au dus, în cele din urmă, la un acord în ce priveşte formarea unui nou guvern. Coaliţia cu liberalii de dreapta va însemna şi o orientare spre dreapta ? Oare social-democraţii sînt gata să accepte compromisuri cu adversarii lor mai puternici în viaţa politică daneză ? Acestea sînt întrebări care atestă că în Danemarca avem de-a face cu probleme tot mai serioase ale modelului social-democrat.

PROFIL

OLAFUR JOHANNESSON

primul ministru al Islandei

Noul guvern de coaliţie, instalat la sfîrşitul lunii august, la Reykjavik, este condus de Olafur Johannesson, preşedintele partidului progresist (agrarian), partid care mai deţine şi alte două portofolii ministeriale.

Olafur Johannesson s-a născut la 1 martie 1913, la Skagafjördur, a studiat dreptul la Universitatea Islandei, devenind, apoi, profesor de drept la această universitate, între 1947 şi 1971. Intrat de tînăr în politică, Johannesson este, din 1946, membru al direcţiunii partidului progresist ; între 1960 şi 1968, a ocupat funcţia de vicepreşedinte al acestui partid, iar din 1968 este preşedintele partidului. Membru al Althing-ului (parlamentul islandez) din 1959, Olafur Johannesson a mai deţinut funcţii ministeriale în anterioara coaliţie, pe care partidul său a alcătuit-o cu partidul conservator. Astfel, între 1971 şi 1974, a fost prim-ministru şi ministru al justiţiei şi problemelor bisericeşti ; între august 1974 şi iunie 1978 — ministru al justiţiei şi comerţului. O. Johannesson a publicat mai multe cărţi de drept.

Din declaraţia-program a guvernului pe care îl conduce, reiese că atenţia principală va fi îndreptată spre depăşirea dificultăţilor economice ale ţării. În domeniul politicii externe, guvernul va continua liniile principale ale coaliţiei anterioare.

Contrapunct

Un caz grav

(Boala dolarului)

„Aveţi la dispoziţie cinci minute, apoi vin să vă scot afară", m-a avertizat, cu severitate, sora de caritate, în timp ce o urmam spre salonul bolnavului. „Tocmai l-am readus de la secţia de reanimare. Pacientul — mi-a spus ea — este foarte sensibil şi nu suportă nici cea mai mică emoţie".

„Dar de fapt de ce boală suferă ?", am vrut să aflu.

„De anemie acută, iar, mai nou, şi de tendinţă de cădere".

„Şi azi cum se simte ?", am întrebat.

„S-a refăcut puţin după căderea grea de săptămîna trecută şi a «luat» cinci pfenigi, dar numai datorită respiraţiei artificiale. Poftiţi, am ajuns. Şi nu uitaţi ceea ce v-am spus la început !".

Şi m-a lăsat să intru în salonul său. Era atît de slăbit, încît nu l-am putut recunoaşte decît datorită culorii verzi a hîrtiei. L-am întrebat cum mai stă cu sănătatea.

„Păi nu vedeţi ?", scînci el. „Prost !".

„Toată lumea îşi face griji din cauza dumneavoastră", l-am asigurat eu.

„Nu vorbiţi aiurea ! Poate doar cel mult cîţiva turişti şi soldaţi de la noi şi cîţiva oameni din industria dv. de export. Dar celor de acasă le este cu totul indiferent ce se întîmplă cu mine".

„Dar preşedintele dv. s-a arătat extrem de îngrijorat".

„Totdeauna cînd preşedintele meu îşi exprimă îngrijorare în legătură cu mine, sufăr o nouă criză de condiţie fizică. De ce nu face nimic pentru mine ? De ce nu limitează consumul de energie ?"

„Fiindcă Congresul nu-i lasă mînă liberă. Dar, oricum, a fost majorată taxa de scont, tocmai de aceea vă simţiţi mai bine azi".

„Întrebarea este cît o să dureze. Pur şi simplu, nimeni nu mai are încredere în mine. Este suficient ca unul din spiriduşii ăia de la Zürich să tuşească cu subînţelesuri cînd vine vorba de mine, şi gata — din nou îmi fuge pămîntul de sub picioare. Chiar şi Banca Federală m-a abandonat, considerîndu-mă un caz fără speranţă şi sistînd cumpărările de sprijinire".

„Însă economia americană este sănătoasă", am afirmat.

„Şi atunci, eu de ce sînt bolnav ? Ştiţi cum mi se spune aici ? Bolnavul de pe Potomac !".

„Totuşi, deficitul S.U.A. s-a diminuat cu 20 de miliarde !"

„Zău ? Şi cu cît va creşte preţul petrolului ?"

„Vă rog să nu vă tulburaţi ! Specialiştii în probleme monetare sînt cu toţii buni cunoscători, ei ştiu ce trebuie făcut pentru însănătoşirea dv.".

„Ah, probabil o nouă întîlnire la nivel înalt pe marginea problemelor monetare ! Ultima din ele a dus la cea mai gravă cădere a mea", rîse el răutăcios. „Cînd mă gîndesc cine am fost odată. Odinioară, se vorbea de imperialismul dolarului ! Astăzi toţi mă evită de parcă aş avea o boală contagioasă, şi aleargă după aur".

„Nu tot ce străluceşte este aur !", am murmurat eu neajutorat.

„Ştiţi ce au de gînd cu mine acum ?"

Ştiam, dar de spus am spus : „Nu, habar n-am".

„Vor să mă detroneze ca monedă principală de rezervă !"

„N-ar trebui să vedeţi lucrurile chiar aşa de în negru", am spus eu.

„Vă vine uşor să vorbiţi, avînd capitalul plasat în mărci vest-germane ! Vreţi să vă dezvălui cu ce am fost ameninţat ?"

Se aplecă, atunci, spre mine cu ultimele puteri : „Dacă scad sub limita de 1,90 DM, ar urma să fiu retrogradat în clasa a III-a, alături de drahme, escuzi, pesete şi rupii".

Wolfgang Ebert

(Din „Die Zeit")

Enigmele Universului

In ultimii zece ani, astronomia a făcut progrese gigantice, extinzînd şi mai mult limitele cunoaşterii spaţiilor infinite care ne înconjoară. Observatoarele astronomice terestre şi sateliţii artificiali ai Pămîntului captează nu numai lumina emisă de aştri, dar şi undele radio, razele X, razele ultraviolete. Aşa a putut fi descoperită existenţa unor aştri invizibili, a unor stele „prăbuşite peste ele însele", denumite „găuri negre". Astronomii cred că aceste „nonobiecte invizibile" ar putea contribui la explicarea misterelor Universului. Dacă stele întregi pot dispărea în interiorul unor „găuri negre", unde a dispărut materia lor? Spre alt loc şi alt timp? De unde au venit ele? De ce se „volatilizează" materia în apropierea unei asemenea „găuri negre"? Intrarea într-o „gaură neagră" ar dezvălui secretul faimoasei „maşini a timpului"? Nu ar putea fi oare utilizată energia lor? Sînt întrebări pe care şi le pun astăzi savanţii, cercetătorii, exploratorii spaţiului cosmic. Pentru a satisface, în măsura posibilităţilor actuale, dorinţele cititorilor lor de a cunoaşte mai mult din misterele Universului, săptămînalul american „Time" şi revista franceză „Paris Match" au publicat ample materiale pe această temă.

Mult timp, astronomia n-a fost decît un studiu al luminii. Se efectuau observaţii asupra cerului, planetelor, stelelor, Soarelui, după lumina pe care acestea o trimiteau spre Pămînt. După război, au fost studiate undele radio, care sînt, şi ele, foarte asemănătoare cu lumina ; dar aceasta era totul. Sateliţii, fiind situaţi în afara atmosferei, au avut acces la lungimi de undă mai mari sau mai mici decît acelea ale luminii. În acel moment, savanţii şi-au dat seama că, pe cer, există aştri care emit raze X sau raze ultraviolete şi care sînt, de cele mai multe ori, invizibili. Aşa a luat naştere o nouă hartă a cerului. Această hartă a cerului se referă la zone îndepărtate, dincolo de sistemul nostru solar. Este vorba, probabil, de galaxii şi stele situate la zeci de ani-lumină şi chiar la miliarde de ani-lumină. Pentru studierea acestor galaxii şi stele, s-au realizat noi telescoape şi radiotelescoape, avînd în vedere că cele clasice nu erau cîtuşi de puţin adaptate la asemenea observaţii. Mai întîi, la bordul sateliţilor artificiali — privilegiaţi, pentru că se află deasupra atmosferei, care absoarbe razele — au fost plasate detectoare de raze X, care pot fi considerate un fel de telescoape. Astfel, în zone ale cerului, despre care, înainte, nu se ştia nimic, au fost descoperiţi aştri care se materializează dintr-o dată. Mai concret, au fost descoperite anumite reacţii care ne îndreaptă cu gîndul la o încălzire a materiei provocată de o aspiraţie, de un astru invizibil care ar aspira materia, care ar aduce-o la o temperatură extrem de ridicată şi care ar face-o să emită raze X.

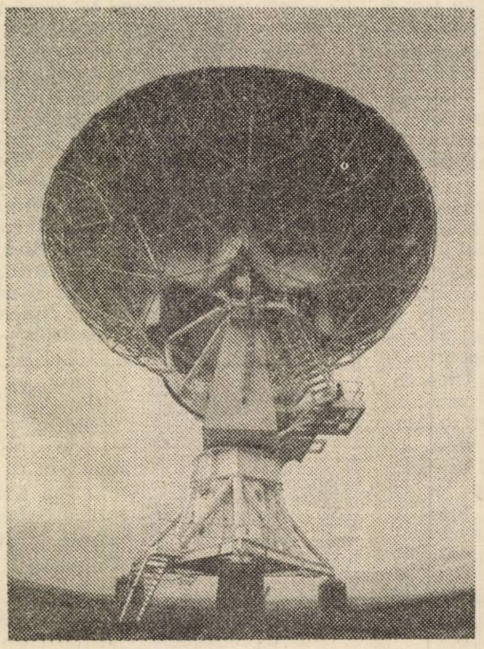

O antenă a radiotelescopului gigantic în formă de Y, instalat în New Mexico

„Aspiratoarele" cereşti

Aceasta se aseamănă cu o teorie datînd din anul 1930, potrivit căreia, în anumite puncte ale spaţiului s-ar afla vechi stele prăbuşite peste ele însele ; ele au o extrem de mare densitate şi aspiră tot ce trece pe lîngă ele. Dacă o stea normală, vizibilă, se află în apropierea acestor „găuri negre", cum li se mai spune, se produce o aspiraţie a materiei care generează raze X şi care poate fi acum descoperită, graţie sateliţilor.

Dacă, în zona Universului unde se formează steaua, există foarte puţină substanţă gazoasă şi foarte puţin praf, o stea cu masa mică va avea un destin cît se poate de banal. Dacă, dimpotrivă, în regiunea respectivă a spaţiului se află enorm de mult gaz şi praf, steaua va fi enormă (savanţii le numesc supergiganţi) şi va avea un destin extrem de interesant. Forţa gravitaţiei, care va face ca steaua să se „prăbuşească" asupra ei înseşi, luptă împotriva unei forţe antagonice, născută din radiaţiile stelei care arde. Cele două forţe se echilibrează, în vreme ce hidrogenul se transformă în heliu. După ce tot hidrogenul s-a transformat, nu mai există forţă exterioară, deoarece nu mai există radiaţii. Prin urmare, forţa de gravitaţie învinge şi va începe să producă o contractare a stelei, care va atinge o temperatură mai ridicată decît la începutul existenţei ei : 100 000 000 de grade. În acel moment, heliul poate amorsa o nouă reacţie — el se va transforma în carbon. Şi aşa mai departe. O succesiune de prăbuşiri în etape care face ca, la un moment dat, steaua să devină atît de densă încît se răceşte. Forţa de coeziune a particulelor ce o constituie este de aşa natură încît steaua va deveni imuabilă. În acest caz, ea devine ceea ce este denumit „o pitică albă". Dar, dacă masa ei iniţială e prea mare (de aproape două ori şi jumătate cît masa Soarelui) o reacţie în sens contrar se poate produce, iar, în acest caz, steaua va exploda. Acesta este fenomenul „supernovelor".

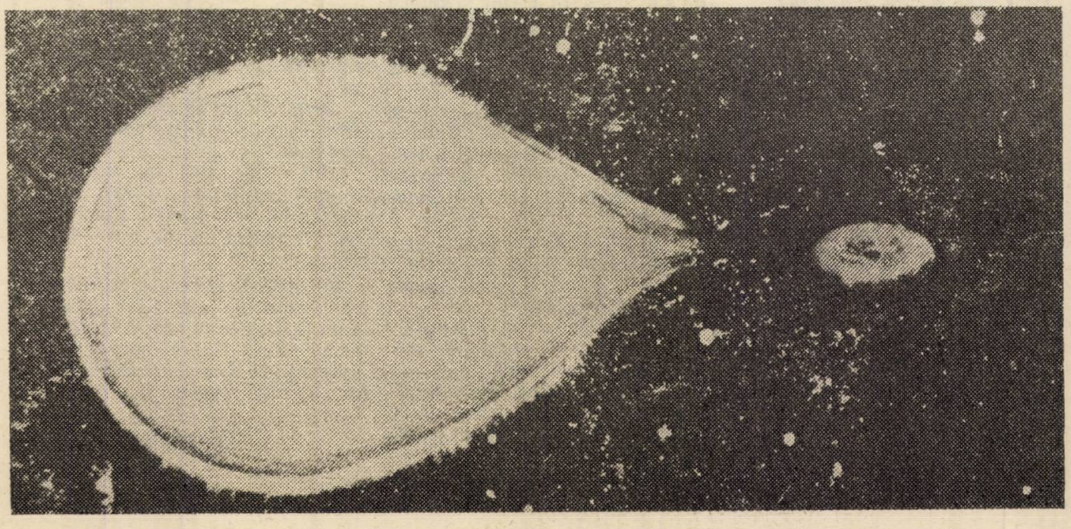

Acest desen arată cum steaua Cygnus X-1 este aspirată de companionul ei, pe cale de a deveni o „gaură neagră canibal"

Unde se duce materia aspirată de „găurile negre“ ? În quasari, ca cel din fotografie, care sînt, se pare, surse inepuizabile de materie

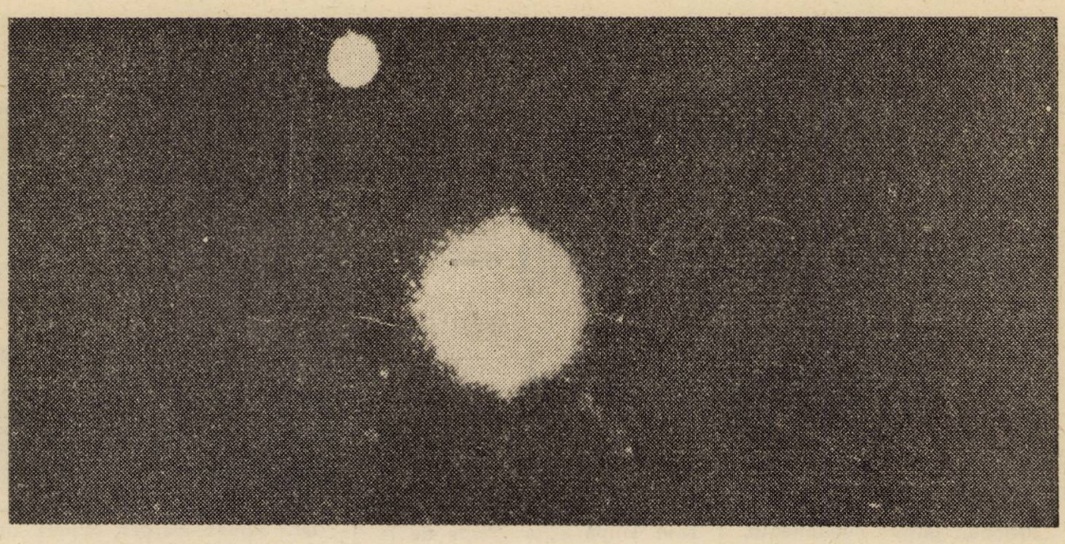

Dacă condițiile sînt cele adecvate, materia se prăbușește cu o asemenea forță enormă, încît ea se comprimă total, ieșind în afara existenței. Materia stelei se restrînge într-un volum infinitezimal și, concomitent, devine infinit de densă, avînd o forță de gravitație infinit de mare. „Imaginați-vă — spunea astrofizicianul Jonathan Grindlay, de la Universitatea Harvard — că luați o masă imensă și o comprimați pînă la nimic. O idee absolut tulburătoare“.

Oamenii de știință au motive serioase să fie tulburați — și stimulați — de această idee. De multe secole, astronomii concepeau Universul ca pe ceva liniștit, senin și, în esență, neschimbat. Acum, se știe că el este scena unor violențe excesive — ale galaxiilor și stelelor în explozie, ale quasarilor cu o energie prodigioasă, deci un Univers care, literalmente, își reverberează propria sa naștere. Atunci sînd o stea nu devine nici o „pitică albă“, nici un pulsar, ea devine o „gaură neagră“, care este continuarea pulsarului. Ea nu poate fi observată pentru că este neagră, dar savanții cred în existența ei, deoarece pulsarii au fost găsiți pe hîrtie de teoreticieni încă din 1920. Faptul că ei au fost observați, confirmă această teorie. Or, o asemenea teorie prevede și existența „găurilor negre“. Dacă ea s-a dovedit adevărată, mai întîi, pentru pulsari, nu există nici un motiv ca ea să fie falsă în ce privește „găurile negre“.

„Găurile negre“ sînt, pur și simplu, niște pulsari care s-au prăbușit dincolo de un stadiu critic. În jurul oricărui astru există ceea ce s-a numit „viteză de eliberare“. Atunci cînd pleacă spre Lună, astronauții trebuie să pornească de la 40 000 km/h. Dacă viteza rachetei lor este mai mică, ei vor recădea pe Pămînt. Fiecărui astru îi corespunde o „viteză de eliberare“. În cazul unei stele, se produce exact același lucru.

În ce privește un pulsar, „viteza de eliberare“ este de ordinul a sute de mii de kilometri pe secundă. Aceasta înseamnă aproape o treime din viteza luminii. Pentru un astru cu o densitate mai mare decît a pulsarului, „viteza de eliberare“ va fi superioară, și va atinge, la un moment dat, 300 000 km/secundă — prin urmare viteza luminii. Cu alte cuvinte, lumina emisă de acest astru *nu poate să-i scape*, deoarece „viteza de eliberare“ este cu mult superioară celei de 300 000 km/secundă. Termenul de „gaură“ vine de la sine, pentru că lumina este reținută. De ce „gaură“ ? Simplu, pentru că un astru în spațiu creează ceea ce se numește un „puț de gravitație“. Este o imagine pe care astronomii o moștenesc de la Einstein, pentru a arăta că spațiul poate fi asimilat cu un fel de pînză pe care se așază bile de diferite greutăți. O bilă mică, cum este Terra, va face o adîncitură mică în pînză. Soarele va face o adîncitură mai mare. Un astru extrem de dens va face o adîncitură atît de profundă, încît se va crea, în această anvelopă, o gaură care delimitează spațiul.

O „gaură neagră“ ? Denumirea este cît se poate de adecvată. Nimic — nici măcar lumina — nu poate scăpa de „gaura neagră“, care o face invizibilă. Și mai uluitor este faptul că aceste bizare „non-obiecte“ sînt, în fond, niște aspiratoare cerești cu vid, care devorează vorace orice le iese în cale. Ele sînt niște adînciturii fără fund, în care particule atomice, praf și sori gigantici dispar fără urmă. Ele sînt despicături în substanța însăși a spațiului și a timpului, sînt locuri unde mult-invocatele legi ale naturii, pur și simplu nu sînt aplicate. Aceste noțiuni sînt atît de greu credibile și paradoxale, încît au dus la ceea ce fizicianul John Wheeler, de la Universitatea Princeton, numește „cea mai mare criză cu care a fost confruntată vreodată fizica“. El adaugă : „Niciodată înainte, noi n-am crezut că materia poate fi atît de efemeră“.

Mulți oameni de știință cred că „găurile negre“ stau la originea Universului, că, prin ele, pot fi explicate multe fenomene pe care mintea omului nu le-a pătruns încă. „Găurile negre — spune fizicianul Larry Smarr, de la Harvard — sînt părți ale Universului, de la care, în principiu, noi nu putem obține nici o informație“. A da „găurilor negre“ o definiție inteligibilă pentru un profan în materie este un lucru care depășește imaginația și vocabularul chiar și ale celui mai clarvăzător om de știință. Materia care a format gaura a dispărut de mult, precum pisica lui Alice în țara minunilor, care a lăsat în urma ei numai zîmbetul deposedat de chip...

Telescopul de la Zelenciuk (U.R.S.S.) permite să fie văzută o luminare de la 25 000 km

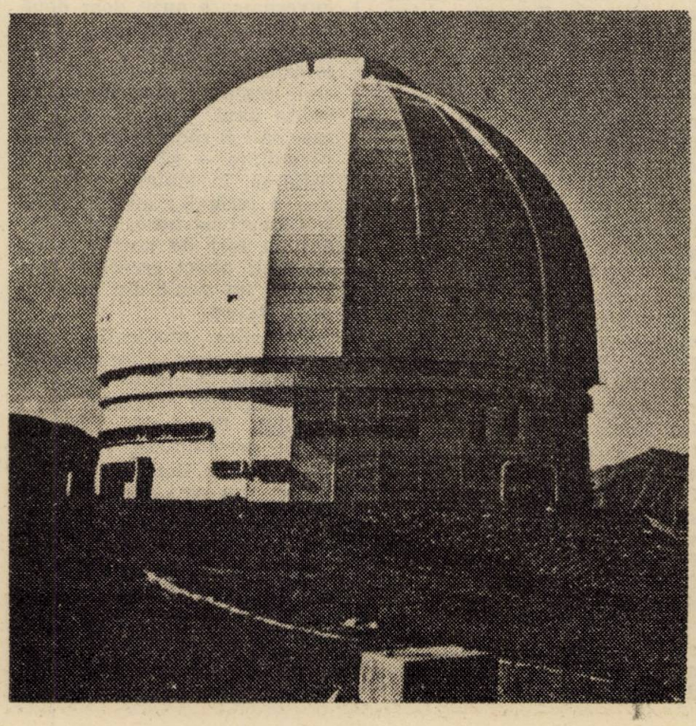

Îmbrățișarea gravitațională

În 1967, o tînără studentă irlandeză, pe nume Joceelyn Bell, care colabora cu radioastronomul Anthony Hewish, la Cambridge, a descoperit o serie de semnale radio, regulate, provenite din spațiul extraterestru, semnale care își aveau originea departe în afara sistemului solar. La început, ea și Hewish s-au gîndit că ele ar putea proveni de la o civilizație extraterestră care încearcă să comunice cu alte ființe raționale. Dar a devenit repede clar că semnalele proveneau de la ceva aproape la fel de incredibil : de la stelele cu neutroni. Învîrtindu-se cu repeziciune și accelerînd particulele în puternicul lor cîmp magnetic, stelele cu neutroni au acționat, aparent, ca niște faruri cerești, care emiteau fascicule de radiații ce străbăteau Pămîntul la fiecare rotație. Într-adevăr, o asemenea stea a fost găsită, scurt timp după aceea, chiar în inima constelației Cancerului.

A fost suficient pentru a-i convinge chiar și pe sceptici că, dacă colapsul gravitațional a putut produce obiecte atît de dense cum sînt stelele cu neutroni, el a putut crea, de asemenea, „găurile negre“. De candidați la denumirea de „găurile negre“ n-a fost lipsă ; astronomii au găsit nenumărate stele, suficient de mari pentru a deveni asemenea găuri, multe dintre ele așanumiți „supergiganți“, avînd masa de 40 sau 50 de ori mai mare ca a Soarelui.

(Va urma)

J. F. Kennedy, Martin Luther King — concluzii finale?

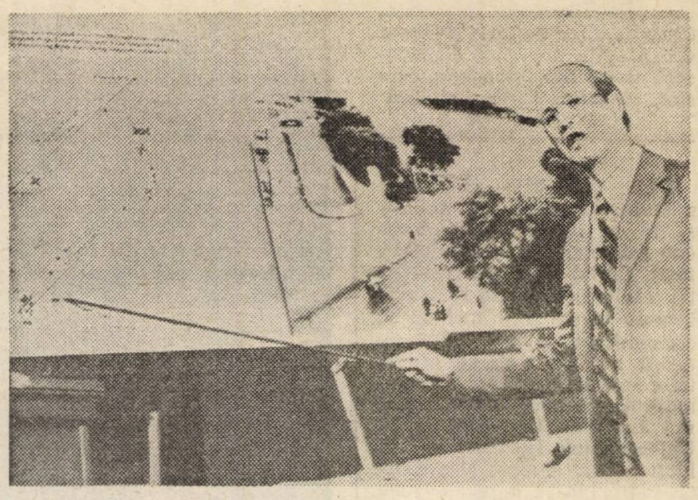

Dr. James Barger, expert în acustică, afirmă că nu este exclusă posibilitatea unei a patra împuşcături

Probabil puţine evenimente, exceptînd războaiele, au făcut să se publice atîtea cărţi, articole, relatări care ar putea — ele singure — umple o bibliotecă, să se emită atîtea teorii şi să se întreprindă atîtea investigaţii (neoficiale), ca faptele care au zguduit America deceniului trecut: cele trei „mari" asasinate. Într-unul din ele — al senatorului Robert F. Kennedy — lucrurile au fost clare de la început. În celelalte două, al preşedintelui Kennedy şi al pastorului Martin Luther King jr., dubiile, alimentate în mare măsură de modul în care s-au desfăşurat anchetele, au planat de la început.

Comisia Warren, însărcinată cu anchetarea celor petrecute la Dallas, în noiembrie 1963, şi formată din personalităţi politice şi juridice a căror dorinţă de a descoperi adevărul nu a fost pusă la îndoială, îşi prezenta concluziile, după aproape un an de cercetări, într-un volum masiv de 888 pagini, însoţit de 20 de volume de documente: Lee Harvey Oswald a acţionat singur, aşa cum, două zile mai tîrziu, a făcut şi Jack Ruby. Dar nenumăratele fisuri ale travaliului au lăsat milioane de americani nesatisfăcuţi şi au apărut imediat teoriile unor comploturi.

Cinci ani mai tîrziu, James Earl Ray mărturiseşte că, în anul dinainte, a tras, la Memphis, în pastorul King jr. Apoi, încearcă să evadeze de mai multe ori din închisoarea în care se afla pentru... 99 de ani. În vara anului trecut, tentativa îi reuşeşte, este prins şi susţine că n-a dorit decît să precipite lucrurile pentru deschiderea unui nou proces în care să-şi schimbe confesiunea. Există alt adevăr şi în acest caz?

Nenumăratele teorii emise de-a lungul anilor au determinat reluarea cercetărilor oficiale. În 1976, Congresul a hotărît să-şi creeze propriul său comitet privind asasinarea lui J. F. Kennedy şi Luther King. După mai mult de doi ani de investigaţii, în care s-au cheltuit peste patru milioane de dolari, luna trecută au început audierile publice. Problemele au fost nenumărate. După atîta vreme de la comiterea faptelor, mulţi martori au murit sau nu mai pot fi găsiţi. Memoria altora a slăbit, se înşeală. Ar fi ultima şansă de a apela la amintirile oamenilor. Dar au apărut şi avantajele, în tehnica sofisticată, utilizată la zborurile spaţiale, capabilă să examineze fără eroare fotografii şi benzi de magnetofon ce scapă perceptibilităţii văzului şi auzului uman.

Audierile lui James Earl Ray, considerat drept asasinul lui King, adus la Washington în condiţii de extremă securitate, au durat puţin. Ray a negat mai multe evidenţe. A declarat că a fost constrîns să facă depoziţia din 1969, a cerut să-şi repete confesiunea. Avocatul său, Mark Lane, a insistat să i se permită consultarea unor documente aflate în posesia Comisiei. S-ar putea să se dezvăluie un complot împotriva liderului populaţiei de culoare, cum a declarat, în faţa aceleiaşi Comisii, Ralph Albernathy, succesorul lui King? Audierile au fost suspendate pînă în noiembrie.

Se desfăşoară, în schimb, cele 17 audieri publice în cazul John F. Kennedy, prima examinare guvernamentală de la încheierea raportului Comisiei Warren, în 1964. „E probabil ultima şansă de a mai asculta persoanele în viaţă care au avut vreun raport direct cu evenimentele" — declara un membru al Comitetului. Au dispărut Oswald, Ruby, Edgar Hoover, figuri ale Mafiei care (s-a aflat mult mai tîrziu) n-ar fi fost străine de Dallas (John Roselli, Sam Giancana, Charles Nicoletti), martori ale celor petrecute în Dealey Plaza şi prieteni de-ai lui Oswald (George de Mohrenschildt) sau de-ai lui Ruby (în foarte mare număr). Potrivit celor dezvăluite pînă acum, se pare că investigaţiile Comitetului n-au reuşit să strîngă suficiente dovezi care să infirme concluziile din 1964. Raportul — „definitiv" — va fi publicat, însă, abia în luna decembrie.

Sînt mai multe puncte neclare, insuficient elucidate de ancheta din urmă cu 14 ani, dar toate gravitează în jurul unuia singur: numărul împuşcăturilor. Comisia Warren a stabilit că au fost trase trei focuri de armă: unul a lovit asfaltul la cîteva sute de picioare în faţa limuzinei prezidenţiale; un al doilea i-a atins pe Kennedy şi guvernatorul Connally; al treilea l-a rănit mortal pe preşedinte. Comisia Warren a decis că Oswald n-ar fi putut trage mai mult de trei focuri de armă, un al patrulea indică prezenţa unui alt trăgător. Or, nu puţini martori au auzit patru sau chiar cinci împuşcături.

Fostul guvernator al statului Texas, John Connally, şi soţia sa au depus, acum, pentru prima oară o mărturie publică sub jurămînt. În întreaga perioadă de după Dallas, soţii Connally au susţinut cu fermitate că preşedintele şi guvernatorul au fost loviţi de gloanţe separate, fapt care arunca cel puţin o umbră de îndoială asupra concluziilor oficiale. Doamna Connally îşi aminteşte trei împuşcături. Rănit de una din ele, fostul guvernator a auzit doar două. În faţa Comitetului, John Connally, nerenunţînd la ideile sale, a făcut, totuşi, o concesie majoră: „s-ar putea" ca teoria unui singur glonte — care să-l fi rănit şi pe el şi pe preşedinte — să fie corectă. Soţia sa, în schimb, n-a avut nici o rezervă: au fost trase trei focuri separate. Dar amîndoi au fost de acord asupra unui alt punct esenţial: zgomotele au venit din spate şi de deasupra.

Expertiza medicală a avut în centrul atenţiei tot numărul gloanţelor. Anumite deosebiri între raportul medicilor de la spitalul Parkland, unde a murit preşedintele, şi autopsia făcută la Bethesada Naval Hospital, după ce trupul a fost dus la Washington, au provocat nenumărate nedumeriri de-a lungul anilor. Unele constatări diferă de ale Comisiei Warren. Dar, în principal, concluziile sînt aceleaşi: Kennedy a fost lovit din spate, de două ori, iar al doilea glonte, care a pulverizat o parte a craniului, a fost fatal, chiar dacă prima rană n-ar fi fost mortală. Comitetul a aflat, însă, că vasul de metal în care a fost ţinut creierul preşedintelui în timpul autopsiei, păstrat atent pentru a nu fi furat, a dispărut fără urmă, nefiind înmormîntat cu trupul.

Experţii în balistică au confirmat că era posibil ca acelaşi glonte care l-a rănit prima oară pe Kennedy să-l fi atins şi pe guvernatorul Connally. S-au făcut mai multe teste. Larry Sturdivan, expert al armatei, a prezentat Comitetului filme care arătau că nici un glonte nu-şi menţine traiectoria printr-o masă solidă, unele deviind chiar cu 90 grade. Glontele pătruns în pieptul şi braţul guvernatorului — şi găsit apoi pe targa pe care a fost transportat la spital — putea fi cel care l-a rănit mai înainte pe preşedinte. Mişcarea înapoi a lui Kennedy, la această primă lovitură, a fost interpretată ca o reacţie „mecanică" a unui număr de nervi şi muşchi şi nu ca un impact venit din faţă. Concluziile Comisiei Warren nu sînt dezminţite.

„Probele care vor fi prezentate astăzi vor fi tulburătoare pentru mulţi" — declara Louis Stokes, preşedintele Comitetului de investigaţii, la începutul unei alte serii de audieri publice. Experţii în acustică au ajuns la concluzii diferite de cele ale Comisiei Warren. Dr. James E. Barger, lucrînd pentru firma „Bolt, Beranek and Newman" din Cambridge, Massachusetts, a analizat împuşcăturile tulburărilor de la Universitatea Kent (în deceniul trecut), precum şi celebrele ştersături de pe benzile de magnetofon ale afacerii Watergate. De această dată, încercînd să reproducă toate condiţiile din Piaţa Dealey, a înregistrat 2 600 focuri de armă la faţa locului. În septembrie trecut, Comitetul a aflat despre existenţa unei înregistrări (a unui poliţist) datorată unui microfon rămas deschis; poliţia din

Dallas afirmă că predase banda F.B.I.-ului, care nega. În cele din urmă, un fost șef al poliției din Dallas, Paul McCaghren, a oferit-o Comitetului. Comitetul a mai obținut o altă înregistrare de la un șef de poliție din Dallas, aflat în convoi, care — probabil în momentul în care Kennedy a fost atins — exclama : „Să mergem la spital !“ Cu ajutorul a trei baterii de cîte 12 microfoane, experții în acustică au filtrat sunetele și au prezentat rezultatul lor Comitetului care a auzit clar **patru** împușcături, două din ele fiind atît de apropiate încît exclud un singur trăgător. Barger a precizat : există probabilitatea de 95 la sută pentru două împușcături, 60—70 la sută pentru o a treia împușcătură și 50 la sută pentru a patra.

Se consideră că traiectoria gloanțelor ar constitui miezul problemei. Pornindu-se de la locul lor de intrare, înapoi, ar putea fi aflată, cu oarecare eroare, amplasarea asasinului. Tom Canning, inginer al N.A.S.A., împreună cu o echipă de experți în traiectorii, și Calvin McCamy, fost șef al serviciului fotografii de la Biroul Național de Standarde, au analizat mai multe probe, inclusiv filmele evenimentelor și faimoasa peliculă a lui Abraham Zapruder. Concluzia — aceeași cu a Comisiei Warren.

Pînă acum a mai fost audiată soția lui Oswald și urmează a apărea în fața Comitetului alți martori. Între altele, vor mai fi prezentate rezultatele testului cu neutroni al glontelui tras în aprilie 1963 asupra gen. Edwin Walker, tot de Oswald. Dacă se dovedește că este identic cu cele trase la 22 noiembrie, informația va fi crucială în concluziile finale care ar putea repeta ceea ce stabilise Comisia Warren. Audierile, care continuă pînă la sfîrșitul acestei luni, sînt urmărite cu mare atenție de americani, fie că s-au îndoit sau nu de voluminosul raport Warren. Vor fi oare înlăturate toate speculațiile, va fi oferită o concluzie definitivă, pînă la sfîrșitul acestui an, evenimentelor care au zguduit Statele Unite în deceniul trecut și care au rămas pînă acum neclare ?

Stelian Țurlea

POSTA REDACȚIEI

Expedițiile lui Uemura

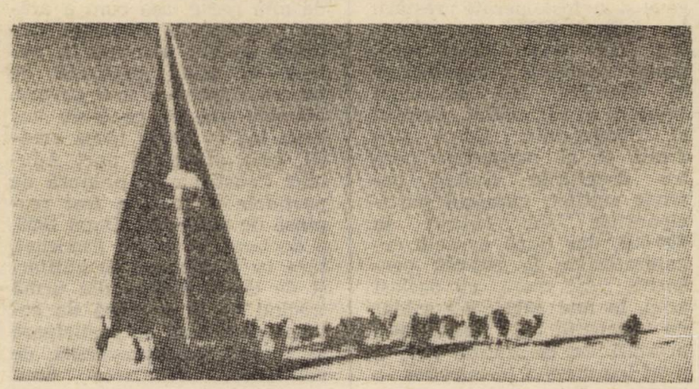

I. Brumărescu, Ploiești. Exploratorul japonez Naomi Uemura, 37 ani, a reușit, într-adevăr, în acest an, două experiențe-premiere. În luna martie, plecînd, singur, cu o sanie trasă de cîini, din insula Ellesmere (Canada), a ajuns după 754 km la Polul Nord — prima expediție de acest fel a unui singur om. La sfîrșitul lunii august, după 103 zile a încheiat a doua premieră — traversarea, în același fel și tot singur, a Groenlandei, de la nord la sud (2696 km). Uemura a fost, însă, din timp în timp, reaprovizionat cu mîncare de un avion. După ultima expediție, exploratorul japonez a declarat că, în două rînduri, a fost atacat de cîte un urs polar de care a scăpat împușcîndu-i. Expediția în Groenlanda, „foarte monotonă“, n-a fost nici ea lipsită de primejdii : ghețari foarte înalți care se sfîrșeau brusc în crevase extrem de adînci (unul din cîinii săi s-a pierdut într-o crevasă de acest fel). În plus, în timpul traversării Groenlandei, vremea i-a fost complet nefavorabilă, zile întregi nereușind să vadă la mai mult de cîțiva metri în jur, încît, de multe ori, n-a exclus posibilitatea eșecului expediției prin... învîrtirea în cerc. Naomi Uemura intenționează, oricît de surprinzător ar părea ideea sa, să traverseze în același fel și Polul Sud. În **imagine :** aspect din timpul traversării Groenlandei, fotografie pe care Uemura însuși a făcut-o.

Transplanturi

Anca Preda, Brașov. Pacientul care trăiește de cel mai mult timp cu o inimă transplantată este francezul Emmanuel Vitria (61 ani) și locuiește la Marsilia. Primul transplant de cord a fost efectuat la 3 decembrie 1967, în Africa de Sud (pacientul n-a trăit). Vitria a fost operat în noiembrie 1968. Deși, după zece ani, operațiile de acest gen rămîn la fel de controversate chiar în cercurile medicale, progrese substanțiale nu pot fi negate. Astfel, dacă, în primul an de transplanturi de cord, doar 22 la sută din pacienți trăiau după 12 luni, astăzi procentul a sporit la 70 la sută. Pînă la începutul verii acestui an, în zece ani au fost operate transplanturi pe 354 persoane. 85 din aceștia trăiau încă. În întreaga lume există 66 de echipe medicale care efectuează asemenea complicate intervenții chirurgicale. Mulți din pacienții acestor echipe duc o viață normală. Emmanuel Vitria fumează chiar și bea din cînd în cînd șampanie ; declară că „plănuiește“ să trăiască pînă la aproape 100 de ani. Sam Poole, 19 ani, din Portland (S.U.A.), unul dintre cei mai noi pacienți (a fost operat în februarie 1977), și-a continuat, în toamna trecută, studiile la Kent School, pe care le-a încheiat în mai a.c. și joacă tenis. Pacientul care supraviețuiește de cel mai mult timp cu o nouă inimă, în Statele Unite, este William Van Buren — în ianuarie viitor va sărbători 9 ani de la operație. Dintre pacienții celebrului chirurg Christian Barnard, Dorothy Fisher, operată în aprilie 1969, trăiește la Capetown.

Ovidiu Coca, satul Stilpu, com. Iepurești, jud. Ilfov. Insula Ré se află în golful Biscaia, în vestul Franței, și face parte din departamentul Charente-Maritime. Centrul administrativ este orașul St. Martin, în nord-estul coastei.

Ion Ionescu, București. Panoplia arsenalelor militare se îmbogățește cu noi arme sofisticate. Cursa înarmărilor își menține același ritm nefast. La întrebările dv. — cîteva date de ultimă oră. Despre „bomba N“ (cu neutroni) revista noastră a scris. Într-adevăr nu e, însă, ultima noutate în domeniul armamentelor și, potrivit unor informații publicate în urmă cu cîteva săptămîni, așa-zisa „rază a morții“ — despre care se discută de mai mult timp — ar fi pe cale să fie pusă la punct. Astfel, ziaristul Philip Klass de la **„Aviation Week“** (considerat, de regulă, canalul prin care ministerul american al apărării face publice, sub o formă neoficială, informații importante) a dezvăluit o experiență desfășurată la centrul militar din San Capistrano (California) : o rachetă — de tipul celor care poartă bombe nucleare —, zburînd cu foarte mare viteză, ar fi fost distrusă în zbor de o rază laser de mare energie. Arma are la bază laserul. Se știe că un laser de 15 KW, al cărui fascicol are doar 1 milimetru grosime, poate străpunge o placă metalică de cîțiva centimetri. Cu fascicole puternice, țintele metalice atinse se pot transforma, parțial, în plasmă generatoare de raze X, capabilă să atace sistemul electronic al rachetei și să o deregleze iremediabil. Nu au fost oferite prea multe detalii ale experienței din California. Se știe doar că laserul a utilizat un gaz — fluorura de deuteriu —, emițînd pe lungimea de undă de 3,8 microni, și că puterea sa a fost „relativ medie“ (sub 20 KW). Problemele care — potrivit acelorași surse — rămîn de rezolvat sînt: înfrîngerea cîmpului magnetic (care deplasează traiectoria razei luminoase — la capătul a 100 km, deplasarea e de 1 km); „rezolvarea“ altor obstacole naturale — norii sau chiar vaporii de apă din atmosferă au tendința de a dispersa raza luminoasă și de a-i limita, astfel, puterea.

Dorina Irimescu, București. Organizația Meteorologică Mondială, cu sediul la Geneva, a fost fondată la 11 octombrie 1947 și a devenit instituție specializată a O.N.U. la 20 decembrie 1951, revenindu-i misiunea de a promova colaborarea pe plan mondial în domeniul serviciilor meteorologice, al cercetărilor științifice de resort și al aplicării meteorologiei în diverse sectoare de activitate.

POSTA REDACȚIEI

Marșurile spre Washington

I. Vlad, Tîrgoviște. Marșul cel mai lung al indienilor americani (cf. rubrica „1000 + 1" din nr. 31 a.c.) nu trebuie să vă surprindă. În tradiția americană există cutuma ca atunci cînd o problemă dobîndește o dimensiune suficient de mare (mai ales cînd are importanță națională), să se organizeze un marș la Washington pentru a atrage atenția guvernului federal asupra respectivei probleme și a-l determina să acționeze. Iată, de altfel, o listă a principalelor marșuri, începînd din anul **1894**. În acel an, peste 2 milioane americani nu aveau de lucru. Jacob S. Coxey a organizat primul marș spre Washington, cerînd guvernului să imprime 500 milioane dolari hîrtie. Coxey a fost însă arestat și cererea neglijată. În **1913**, cu puțin înaintea inaugurării mandatului președintelui Woodrow Wilson, a avut loc „marșul sufragetelor", solicitînd drept de vot femeilor. În 1920 a fost adoptat un amendament constituțional acordînd acest drept. În iarna anilor de depresiune economică **1931—1932** s-au desfășurat „marșurile foamei" cerînd Congresului acordarea a 5 miliarde dolari pentru proiecte publice și acțiuni pentru ieșirea din criza economică. În vara anului **1932** a avut loc așa-numitul marș „Bonus Army" al veteranilor din primul război mondial. Deși au fost risipiți de grenade lacrimogene, patru ani mai tîrziu, veteranii au obținut plățile solicitate. În august **1963** s-a desfășurat una din cele mai impresionante demonstrații — „Marșul libertății — la care au participat peste 200 000 persoane, în majoritate negri, cerînd drepturi civile pentru populația de culoare. Demonstrația a contribuit mult la adoptarea, în anul următor, a legii pentru drepturile civile. În octombrie **1967** a avut loc primul dintre marile proteste împotriva războiului din Vietnam, la care au participat 55 000 persoane. În iunie **1968** mai multe demonstrații cunoscute sub numele de „marșul oamenilor săraci" s-au încheiat printr-o „zi a solidarității" la care au participat 50 000 persoane. Liderii (de culoare) au fost arestați și corturile instalate de demonstranți la Washington — ridicate. În noiembrie **1969** a avut loc cel mai mare protest împotriva războiului din Vietnam — „marșul împotriva morții", la care au participat 300 000 persoane. În mai **1970** la o demonstrație a 100 000 persoane împotriva invaziei americane a Cambodgiei, poliția a utilizat gaze lacrimogene și au fost operate arestări. În aprilie **1971**, marșul numit „Out Now" cerea încetarea imediată a intervenției în Vietnam. Au participat veterani ai războiului, membri ai Congresului, lideri sindicali și ai mișcărilor pentru drepturile civile ; potrivit poliției, numărul participanților s-a ridicat la 200 000, dar după spusele organizatorilor, la 500 000 persoane. Alt marș, cu același scop, în mai **1971**, s-a soldat cu violențe și peste 7 000 arestări. În decembrie **1977** a avut loc marșul fermierilor — numit „Tractorade" — care doreau să-și facă cunoscute cererile lor pentru prețuri mai mari la produsele agricole. În ianuarie **1978**, aproximativ 70 000 persoane au participat la așa-numitul „marș al vieții", împotriva avortului.

George Tudorică, București. Este evident că cifra din nr. 30 conține o rectificare a celei publicate în numărul precedent.

Ion D. Ion, Cluj-Napoca. 1. Starea de asediu din Chile a fost ridicată, ca și interdicția grevelor. Rămîne în vigoare starea de urgență, ea urmînd a se menține pînă ce se va încheia „procesul de revenire treptată la instituționalitate", a anunțat șeful statului chilian, generalul Augusto Pinochet. Pe de altă parte, așa cum a arătat președintele Pinochet, militarii se vor menține la putere în toată perioada de tranziție spre un nou guvern. Primele alegeri generale vor avea loc în 1985 ; ideea creării, pînă atunci, a unei Adunări Constituante, propusă de partidele politice, a fost respinsă de autorități. După 1985, a declarat generalul Pinochet, țara va fi condusă de militari și de civili, aceștia din urmă trecînd de la o etapă de colaborare la una de participare la guvern. Este prevăzută, de asemenea, instalarea unui nou parlament, ai cărui membri vor fi numiți de juntă, întrucît, pînă în 1985, nu vor avea loc în Chile nici un fel de alegeri.

2. Recolta de cafea din Columbia pentru anul 1978—1979 se apreciază a fi de 10,5 milioane de saci, a 60 kg fiecare, cu o valoare de 40 miliarde de pesos (aproximativ 1 180 milioane dolari). Surse ale Federației columbiene a cafelei, care a furnizat aceste cifre, au menționat că suma echivalează cu procentul de 40 la sută din totalul venitului național pe anul 1979. Sînt cifre fără precedent în istoria economiei columbiene, date publicității în legătură cu reuniunea țărilor producătoare și consumatoare de cafea, membre ale Organizației Internaționale a Cafelei (O.I.C.), care a început la Londra la 13 septembrie.

Gheorghe Dianu, Iași. Pentru comemorarea celei de-a 2 300 aniversare a morții filozofului grec Aristotel, UNESCO a emis o medalie dedicată acestui mare arhitect al gîndirii. Aristotel a abordat numeroase ramuri ale cunoașterii umane : logica, fizica, biologia, metafizica, politica, psihologia și estetica. Medalia dedicată lui Aristotel (vezi **imaginea**, gravată de Leognany, are pe avers profilul ilustrului gînditor, inspirat după faimosul bust aflat la Kunsthistorisches Museum din Viena. Figura este înconjurată de inscripția, în grecește, „Aristotel 384—323 î.e.n." Pe revers figurează o cucuvea, simbolul înțelepciunii, împreună cu — în planul secund — o hartă a Greciei și o stea care indică locul nașterii lui Aristotel : localitatea Stagire, în Macedonia. Pe circumferință este scris, de asemenea în grecește, un citat al filozofului : „Actul intelectual este viață". Această medalie este cea mai recentă dintr-o colecție care marchează aniversarea unor ilustre personalități. Medaliile precedente au celebrat pe Michelangelo și Rubens.

Petrolul în anul 2000

Al. Gonțea, Pitești. Potrivit unui document confidențial transmis de compania petrolieră americană Exxon, în luna august, cîtorva guverne occidentale, n-ar trebui să existe prea multă îngrijorare privitor la epuizarea rezervelor de hidrocarburi. Documentul afirmă că există petrol aproape în toate țările lumii, că, mai ales, țările în curs de dezvoltare ar dispune de rezerve nebănuite, pentru care, însă, sînt necesare uriașe investiții. Cu alte cuvinte, harta petrolieră a anului 2000 nu este încă desenată. Documentul afirmă chiar că, după cîteva decenii, alte țări, decît cele cunoscute astăzi, se vor afirma ca mari producătoare și exportatoare de petrol ; în majoritatea lor, ele vor aparține „lumii a treia". Estimațiile companiei americane au la bază cele 12 959 foraje de explorare efectuate între 1967 și 1976 în lume, în zone care exclud S.U.A., Canada și țările socialiste. Din acestea un sfert au fost efectuate în țări industrializate, alt sfert în țările O.P.E.C., iar restul într-o serie de alte țări în curs de dezvoltare. În 16 din aceste din urmă țări (în număr de 61), avuseseră loc și înainte de 1967 descoperiri importante, dar, după acel an, au fost găsite indicii încurajatoare în alte 25 de țări. În total, 6 500 de puțuri de explorare au dat rezultate considerate satisfăcătoare. Astfel, resurse importante au fost descoperite în Ciad, Camerun, Congo, în largul coastelor vietnameze. Continentul african și, mai ales, America Latină par a poseda resursele petrolului de mîine — echivalentul zăcămintelor de azi din Orientul Mijlociu.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

FABRICA DE TRICOTAJE
TIP LÎNĂ
FOCȘANI

Elegante, lejere la purtat, cu tușeu plăcut, piesele de îmbrăcăminte tricotate sînt mereu la modă !
Specialiști plini de fantezie le realizează pentru dv., într-o mare diversitate de modele la FABRICA DE TRICOTAJE TIP LÎNĂ FOCȘANI

TELEVIZOARE CU CIRCUITE INTEGRATE

Dacă ați avea un televizor cu circuite integrate, ați putea urmări — în condiții excepționale — cele mai pasionante întreceri fotbalistice ale campionatului național !

Realizate în baza celor mai noi scheme tehnice utilizate pe plan mondial, televizoarele cu circuite integrate au fiabilitatea mărită și consumul de energie electrică redus cu 33%. Stabilizatorul inclus în interiorul televizorului asigură calitatea deosebită a imaginii și sunetului chiar la variații mari de tensiune. Utilizîndu-se la construcția lor module funcționale, operațiunile de depanare sînt simplificate. Mai mult, termenul de garanție pentru buna lor funcționare s-a majorat la 12 luni.

A ÎNCEPUT CAMPIONATUL NAȚIONAL DE FOTBAL 1978—1979 !

Următoarele tipuri de televizoare pot fi cumpărate și cu plata în 24 de rate lunare, acontul fiind de numai 15% din prețul de vînzare :

Denumirea televizorului	Diagonala ecranului	Prețul
Olt	44	2920 lei
Snagov	47	2920 „
Sirius	50	3050 „
Diamant	61	3600 „
Lux	65	4000 „

Noul dv. televizor cu circuite integrate vă așteaptă în magazinele și raioanele specializate ale comerțului de stat.

Lei 2

Nr. 40 28 septembrie

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

România și țările în curs de dezvoltare – dimensiuni și perspective ale colaborării economice

Din actualitatea internațională

- Imperativul unor noi eforturi pentru reglementarea justă și durabilă a tuturor problemelor Orientului Mijlociu
- ATENA. Dialogul greco-turc
- PARIS. Dosare economice în actualitate
- DACCA. Noi evoluții politice

R. P. CHINEZĂ

Reportaj pe glob

CIPRU

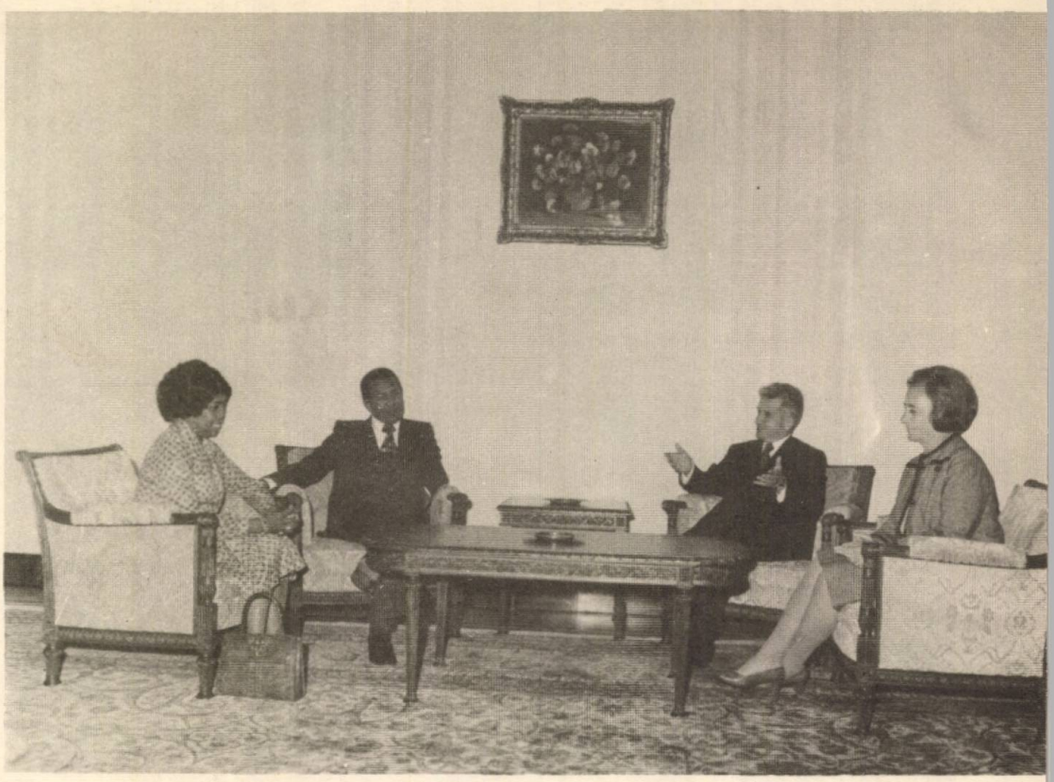

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu s-au întîlnit cu președintele Republicii Democratice Madagascar, Didier Ratsiraka, și soția sa, Celine Ratsiraka, care efectuează o vizită particulară în țara noastră

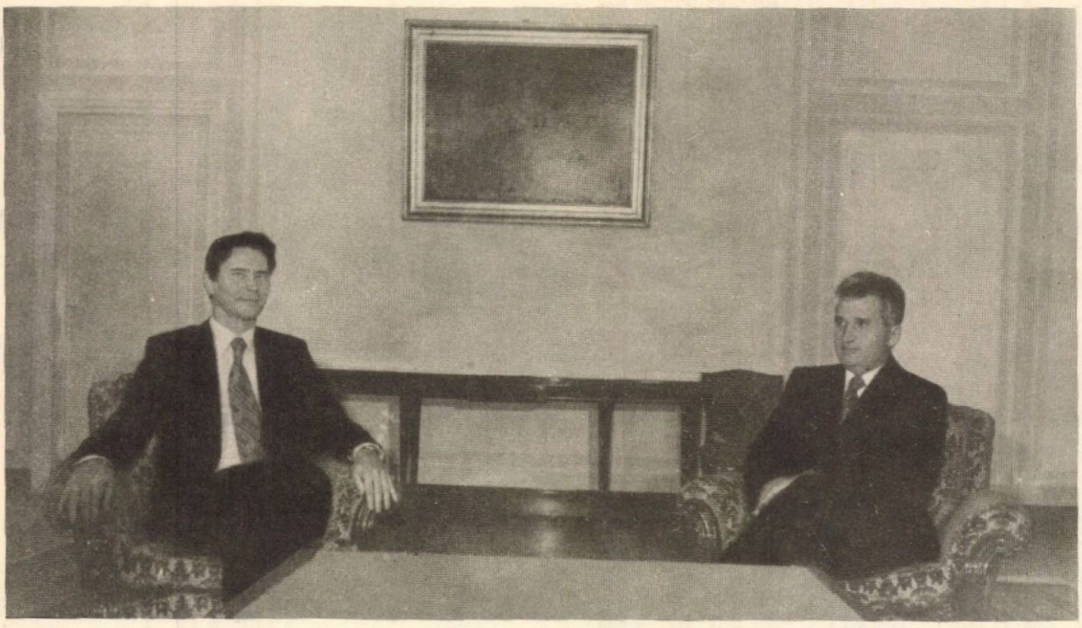

Tovarășul Nicolae Ceaușesc secretar general al Partidul Comunist Român, președintele R publicii Socialiste România, primit pe tovarășul Iosip Vrhove secretar federal pentru afaceri externe al Republicii Socialiste F derative Iugoslavia, care a făcut vizită prietenească de lucru țara noastră

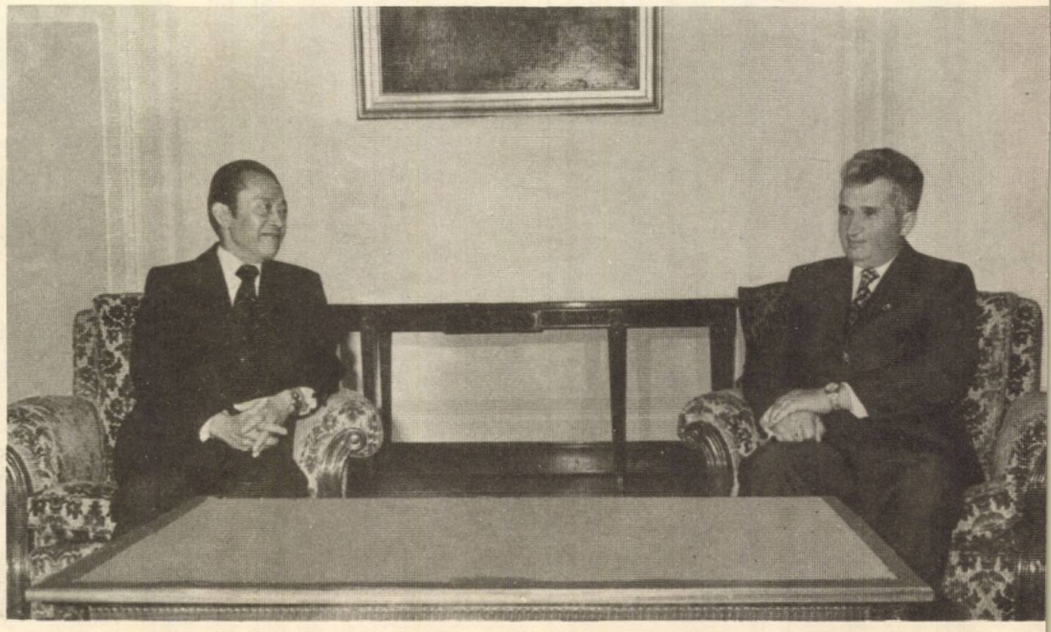

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe Upadit Pachariyangkun, ministrul afacerilor externe al Thailandei, care a făcut o vizită oficială în țara noastră